

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Fundację Socjometr Laboratorium Rozwiązań Społecznych, współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Ewaluacja zewnętrzna małopolskich lokalnych strategii rozwoju

Lokalna Grupa Działania Nad Białą Przemszą

Kraków, 2021

Raport opracowany w ramach projektu „Ewaluacja zewnętrzna małopolskich lokalnych strategii rozwoju” realizowanego przez Federację LGD Małopolska.

Odwiedź portal KSOW – www.ksow.pl

Zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

1. Streszczenie najważniejszych wyników badania.

2. Analiza działalności LGD „Nad Białą Przemszą” we wszystkich obszarach, które zostały wymienione w LSR ma swoje przełożenie na realizację wskaźników. Bardzo dobra ocena działalności LGD zarówno przez beneficjentów jak i mieszkańców obszaru wskazuje na efektywną i dobrą pracę LGD. Szeroka działalność zarówno w obszarze naborów, jak i projektów poza RLKS wskazuje na efektywną pracę i bardzo dobrą współpracę Biura, Zarządu i Rady. Realizacja tych projektów poza typowym wsparciem na rozpoczęcie czy też rozwijanie działalności gospodarczej, ma też swoje odzwierciedlenie przy innych projektach (poza RLKS) w obszarze rozwoju infrastruktury turystycznej oraz lokalnego dziedzictwa. Spójny zakres tematyczny realizowanych działań z pewnością jest dobrym kierunkiem dla tworzenia markowego obszaru turystycznego i zdecydowanie przyczyniają się do wzmocnienia potencjału całego obszaru LGD „Nad Białą Przemszą”.
3. W przyszłości należy zatem wzmocnić rozwój tego terenu w obszarze markowej turystyki, wykorzystującej z jednej strony działalności innowacyjne, ale z zachowaniem i kultywowaniem dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. Analizując działalność LGD, należy podkreślić, iż przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie i względem wiodącego tematu jakim jest rozwój kapitału społecznego i aktywności gospodarczej.
4. Analiza wskaźników dla pierwszego celu ogólnego wskazuje na bardzo zaawansowany stopień realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. W ponad połowie zostały zrealizowane przedsięwzięcia związane z pierwszym celem. Dla celu ogólnego 1 budżet jest zrealizowany na poziomie 74%. Zdecydowanie gorzej wypadają wyniki związane z realizacją budżetu dla celu ogólnego 2, który został zrealizowany na poziomie 38%, a dla celu ogólnego 3 na poziomie 8%. Należy zatem wnioskować, iż problemem związanym z brakiem zainteresowania wśród beneficjentów działaniami związanymi z ochroną środowiska i rozwojem infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej jest spowodowany czynnikami związanymi z pandemią lub słabą promocją tych zagadnień. Należy w przyszłości wzmocnić działania promocyjne, oraz przeprowadzić dokładną analizę potrzeb mieszkańców obszaru LGD „Nad Białą Przemszą”.
5. Analizując działalność LGD w zakresie kapitału społecznego zostały przeprowadzone badania wśród mieszkańców oraz beneficjentów obszaru LGD „Nad Białą Przemszą”. Badania ilościowe zostały przeprowadzone w 2021 roku na potrzeby niniejszego

opracowania. Mieszkańcy chętnie korzystają z infrastruktury, która była dofinansowana ze środków LGD oraz, chętnie uczestniczą w imprezach lokalnych organizowanych ze środków LGD. Wyniki badań wskazują także, iż mieszkańcy dostrzegli inicjatywy dotyczące osób starszych. Natomiast zdecydowana większość mieszkańców nie potrafiła wskazać, czy poprawiły się relacje między mieszkańcami. Wyniki tych badań oraz obserwacje pracowników biura LGD i członków Rady mogą stanowić kierunek działalności LGD w przyszłym okresie. Tak, aby jednak kontynuować działania „miękkie” czyli szkolenia, festyny, spotkania, oraz aby zwiększyć integrację lokalnej społeczności.

6. Obecne działania LGD pozytywnie wpłynęły na rozwój przedsiębiorczości w badanym obszarze, a przeprowadzone badania wśród mieszkańców terenu LGD, jednoznacznie wskazują na dalsze wsparcie w obszarze zarówno podejmowania jak i rozwijania przedsiębiorczości w nowej perspektywie finansowej. Respondenci wskazali także, na obszary, które ich zdaniem wymagają w zakresie przedsiębiorczości jeszcze dofinansowania. Wskazali, iż jest potrzeba dalszego tworzenia nowych miejsc pracy oraz możliwości dofinansowania dla osób zakładających nowe firmy i wsparcia dla istniejących firm. W zakresie podejmowania i rozwijania działalności, taka sytuacja ma również miała odzwierciedlenie w analizie wykorzystanych środków w badanego okresu. Zdaniem pracowników biura LGD mieszkańcy są bardzo zainteresowani zakładaniem i rozwojem własnych działalności gospodarczych.
7. Obszar LGD „Nad Białą Przemszą” charakteryzuje się bogatym dziedzictwem przyrodniczo-krajobrazowym oraz kulturowym, dlatego rozwój tego obszaru powinien być skoncentrowany na podnoszeniu jakości infrastruktury turystycznej oraz kultywowaniu dziedzictwa tego obszaru, tworząc markowy produkt turystyki wiejskiej. Wyniki badań ankietowych z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni zmiany, jakie zaszły na ich terenie w ciągu ostatnich 5 lat. Zauważyli pojawienie się nowych form spędzania wolnego czasu, poprawy stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, czy też wzrostu liczby wydarzeń kulturalnych.
8. W ramach celu ogólnego drugiego „Gospodarczego”, jedno z przedsięwzięć pt. „Podejmowanie oraz rozwój działalności gospodarczej ze wsparciem grup defaworyzowanych”, został zrealizowany wskaźnik na poziomie 100%. Jest dowód, że ten problem został priorytetowo potraktowany i prawidłowo zaplanowany. Wyniki badań ankietowych z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni wsparcie w obszarach: rozwoju

infrastruktury społecznej, opieki nad starszymi osobami, czy też działalność organizacji pozarządowych.

9. W zakresie innowacyjności, należy szczególnie podkreślić, iż powinno być więcej projektów w obszarze rozwoju infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz działań proekologicznych. Zatem cały czas istnieje potrzeba rozwijania infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i to jest właściwy kierunek działań na przyszłość, na terenie LGD „Nad Białą Przemszą”.
10. Turystyka, kulinarne dziedzictwo kulturowe i działania proekologiczne powinny być głównym celem rozwoju obszaru LGD „Nad Białą Przemszą”. Biuro LGD wskazało na problemy z realizacją takich projektów. Nie było natomiast problemów w zakresie współpracy poszczególnych LGD. Zatem w przyszłości należałoby wzmocnić działania o kolejne projekty współpracy, tworząc sieć LGD-ów w obszarze przedsięwzięć dotyczących infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i projektów związanych z ochroną środowiska.
11. Zakres działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych) jest określony. Należy podkreślić iż LGD „Nad Białą Przemszą” zawsze wykorzystuje różne narzędzia, tak aby dotrzeć do jak największej grupy odbiorców. Wskaźniki, które zostały przewidziane do realizacji planu komunikacji, były oszacowane i zmieniane na podstawie doświadczeń pracowników Biura. Najlepszy rodzaj doradztwa to oczywiście doradztwo indywidualne w biurze i ono na pewno powinno być kontynuowane.
12. Różnorodność wykorzystywanych narzędzi w pracy komunikacyjnej oraz doradczej wskazuje na dobry kierunek działalności LGD, która stara się dotrzeć do jak największej liczby odbiorców. W przyszłości na pewno takim kierunkiem rozwoju powinny być działania informacyjne w social-mediach, zarówno pracownicy Biura jak i wnioskodawcy wskazali na pierwszym miejscu profil na facebooku.
13. Realizacja zarówno finansowa i rzeczowa odbywały się bez większych problemów. Wszystkie zmiany jakie nastąpiły w naborach wynikały z podejścia beneficjentów do proponowanego zakresu, np. część beneficjentów wycofało swoje złożone wnioski, lub nie zrealizowało umowy. Harmonogram naborów był modyfikowany na bieżąco. Należy podkreślić także duże zainteresowanie wnioskodawców, gdzie liczba złożonych wniosków przekraczała zdecydowanie pulę przewidzianych na ten cel środków.

2. Spis treści.

1. Streszczenie najważniejszych wyników badania	3
2. Spis treści.....	6
3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.	7
4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.	12
Metody i techniki badawcze.....	12
Uzasadnienie wykorzystania poszczególnych technik badawczych.....	13
Wielkości i struktura próby	14
Harmonogram realizacji badania	15
Podstawowe założenia realizacji Zlecenia.....	16
5. Opis wyników badań wraz z ich interpretacją.....	18
5.1. Obszar objęty Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność oraz jej podstawowe założenia	18
5.2. Rzeczowy i finansowy postęp w realizacji LSR	38
5.3. Projekty Współpracy	61
5.4. Działania poza RLKS	61
5.5. Działalność Biura LGD	68
5.5. Zmiany na obszarze objętym LSR w ocenie członków lokalnej społeczności	86
6. Odpowiedź na wszystkie pytania badawcze.	92
6.1. Ocena wpływu na główny cel LSR	92
6.2. Ocena wpływu na kapitał społeczny	93
6.3. Przedsiębiorczość	94
6.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe	94
6.5. Grupy dewaforyzowane	95
6.6. Innowacyjność	96
6.7. Projekty współpracy	96
6.8. Ocena funkcjonowania LGD	97
6.9. Ocena procesu wdrażania	98
6.10. Wartość dodana podejścia LEADER.....	98
7. Podsumowanie. Wnioski i rekomendacje.	100
8. Spis tabel i wykresów.	102
9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania.	104
Ankieta dla mieszkańców obszaru LGD Nad Białą Przemszą.....	104
Ankieta dla beneficjentów LGD Nad Białą Przemszą.....	108

3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.

W odpowiedzi na przesłane drogą mailową dnia 17 maja 2021 roku zapytanie ofertowe dotyczące realizacji badań ewaluacyjnych małopolskich lokalnych strategii rozwoju, Fundacja Socjometr Laboratorium Rozwiązań Społecznych, NIP 5130234526 z siedzibą w 32-087 Pękwice, ul. Ojcowska 15/1 (gm. Zielonki) przedstawiła ofertę zgodną z wskazanymi w zapytaniu wytycznymi. W ramach zlecenia Fundacja Socjometr przeprowadziła badania, analizy oraz przygotowała raporty dla wszystkich 32 grup z terenu małopolski. Każdy LGD otrzymał zindywidualizowany raport powstały na bazie przesłanych przez LGD danych oraz przeprowadzone badania jakościowe i ilościowe przez ekspertów Fundacji Socjometr.

Fundacja Socjometr to niezależny podmiot specjalizujący się w badaniach społecznych, spełniający wymogi przedstawione w Wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 5/3/2017 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Opis doświadczenia niezbędnego do wykonania badań ewaluacyjnych stanowił załącznik do oferty.

Ewaluacja Lokalnych Strategii Rozwoju jest badaniem specyficznym i wymaga wiedzy z zakresu funkcjonowania programu LEADER, a także podmiotów je wdrażających – Lokalnych Grup Działania. Są to organizacje, które realizują swoje zadania w myśl zasad określanych jako Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Międzysektorowość, a także oddolny charakter realizacji strategii ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia założeń programowych powołania wspomnianych instytucji, dlatego ich ewaluacja musi uwzględniać nie tylko badania dotyczące realizowanych celów strategicznych, ale także zaangażowania społecznego i współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi na obszarze wdrażania strategii.

Ewaluacja ex-post wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju dla Lokalnej Grupy Działania została wykonana w okresie od początku czerwca do końca października 2021 i objęła okres od początku wdrażania LSR w okresie programowania 2014-2020 do 31.05.2021 roku, zgodnie z:

- Wytycznymi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 5/3/2017 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez

społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, które dostępne są na stronie Internetowej <http://www.minrol.gov.pl/Wsparcie-rolnictwa/Program-Rozwoju-Obszarow-Wiejskich-2014-2020/Rozwoj-Lokalny-Kierowany-przez-Spolecznosc-RLKS>,

- Wskazówkami zawartymi w Podręczniku Monitoringu i Ewaluacji Lokalnych Strategii Rozwoju, który dostępny jest na stronie Internetowej <http://www.minrol.gov.pl/Wsparcie-rolnictwa/Program-Rozwoju-Obszarow-Wiejskich-2014-2020/Rozwoj-Lokalny-Kierowany-przez-Spolecznosc-RLKS>,
- Postanowieniami Lokalnej Strategii Rozwoju aktualnej na dzień 31.05.2021 r.

Data 31.05.2021 roku została ustalona jako dzień, w którym będzie analizowany stan wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Takie założenie było niezbędne do tego, aby rozpocząć prace analityczne i aby uniknąć sytuacji, w której LGD w okresie od początku czerwca do końca października dostarczałby aktualnych danych na bieżąco tym samym uniemożliwiając analizę.

Badanie zostało zakończone opracowaniem raportów z badań dla poszczególnych LGD odrębnie oraz opracowaniem ponad 15 minutowego filmu promującego program LEADER i LGD w województwie małopolskim, a także prezentacji multimedialnej, która została zaprezentowana w formie publicznej na spotkaniu online w dniu 15.10.2021 roku.

Ze względu na specyfikę realizacji badania wynikającą ze wspólnego zlecenia przygotowanego przez Federację LGD Małopolska, Fundacja Socjometr przygotowała uniwersalny schemat badawczy dla każdej z Lokalnych Grup Działania. Taka procedura, czyli przeprowadzenie badania w każdym z LGD w oparciu o wystandaryzowane metody, techniki i narzędzia badawcze, zapewniła sprawne przeprowadzenie procesu, porównywalność wyników badań oraz tworzenie zestawień i wniosków dla całego województwa. Dzięki takiemu podejściu uzyskano niewątpliwe, dodatkowe korzyści ze zrealizowanego zlecenia. Była to okazja do zebrania unikalnych danych ważnych z punktu widzenia tak pojedynczego LGD, Federacji LGD Małopolska jak i Instytucji Zarządzającej, jak i wszystkich innych instytucji działających na obszarze województwa małopolskiego, które zajmują się szeroko rozumianym rozwojem lokalnym. Dodatkowo, przygotowany w oparciu o to założenie plan badawczy pozwolił na przeprowadzenie tak obszernego badania, jakim jest ewaluacja wszystkich lokalnych strategii rozwoju województwa małopolskiego, stosując triangulację

metod i technik badawczych w tak krótkim czasie z zachowaniem wysokich standardów realizacji badań społecznych.

Realizacja zlecenia wymagała przeprowadzenia szeregu badań z wykorzystaniem zróżnicowanych metod i technik badawczych. Część z nich ma charakter zapośredniczony (np. CAWI, kwestionariusz ankiety), co oznacza, że do ich realizacji badacz nie musi wchodzić w relacje typu face-to-face z osobą badaną. Wśród zaproponowanych technik są jednak również takie, które w założeniu wymagają kontaktu bezpośredniego (IDI, FGI).

Zasadniczym celem badania ewaluacyjnego była, zgodnie z zapytaniem ofertowym identyfikacja i ocena efektów realizacji LSR dla poszczególnych LGD działających na obszarze województwa małopolskiego.

Przedmiotem badania, którego wyniki zaprezentowane zostały w niniejszym raporcie, jest Lokalna Strategia Rozwoju przygotowana w okresie programowania UE 2014-2020. W zakresie ewaluacji uwzględniono zróżnicowane działania podjęte w celu jej skutecznego wdrażania, a także działania Lokalnej Grupy Działania wykraczające poza samą strategię, a wpisujące się w statutowe obszary działalności Stowarzyszenie.

Analiza wyników przeprowadzonych badań ewaluacyjnych została przeprowadzona z uwzględnieniem przyjętych przez Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne kryteriów oceny, do których zaliczyć należy:

Trafność – kryterium to pozwala ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym projektem i/lub realnym potrzebom beneficjentów,

Spójność – kryterium to pozwala ocenić stopień spójności LSR z innymi dokumentami programowymi i strategiami obejmującymi obszar realizacji LSR,

Efektywność – kryterium to pozwala ocenić poziom „ekonomiczności” projektu, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów. Nakłady rozumiane są tu jako zasoby finansowe, ludzkie i poświęcony czas,

Skuteczność – kryterium to pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte,

Użyteczność – kryterium to pozwala ocenić stopień zaspokojenia potrzeb odbiorców działań w wyniku osiągnięcia rezultatów operacji,

Trwałość efektów – kryterium to pozwala ocenić czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju na poziomie sektora, regionu czy kraju¹.

Z wykorzystaniem powyższych kryteriów ewaluacji, w badaniach starano się odpowiedzieć na sformułowane na podstawie Wytycznych 5/3/2017 pytania badawcze, które zostały przypisane do następujących obszarów badawczych.

1. Ocena wpływu na główny cel LSR
 - a. Jaki jest stopień osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników LSR?
2. Ocena wpływu na kapitał społeczny
 - a. Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
 - b. W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?
3. Przedsiębiorczość
 - a. W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
 - b. Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?
4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe
 - a. W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
 - b. W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?
5. Grupy defaworyzowane
 - a. Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
 - b. Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?

¹ Standardy ewaluacji, Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, <http://pte.org.pl/o-ewaluacji/>

- c. Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?
- 6. Innowacyjność
 - a. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
 - b. Jak można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?
- 7. Projekty współpracy
 - a. Jaka była skuteczność i efekty działania wdrażania projektów współpracy?
 - b. Jaką formę i zakres powinny przyjmować projekty współpracy w przyszłości?
- 8. Ocena funkcjonowania LGD
 - a. Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwalał na efektywną i skuteczną realizację LSR?
 - b. Jaka jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
 - c. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?
- 9. Ocena procesu wdrażania
 - a. Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR odbywała się zgodnie z planem?
 - b. Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów?
 - c. Czy kryteria pozwalały na wybór najlepszych projektów (spójnych z celami LSR)?
 - d. Czy przyjęty system wskaźników pozwalał na zebranie wystarczających informacji o procesie realizacji LSR i jej rezultatach?
- 10. Wartość dodana podejścia LEADER
 - a. Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi aktorami, budowanie powiązań między nimi i sieciowanie?
 - b. Czy stworzony dzięki wsparciu w ramach LSR potencjał rozwojowy jest w dostateczny sposób wykorzystywany i promowany?
 - c. Czy projekty realizowane w ramach LSR są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwojowym obszaru objętego LSR i czy te projekty przyczyniają się do jego wzmocnienia?

- d. Czy przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie lub względem wiodącego projektu/tematu określonego w LSR?

Szczegółowe obszary działań LGD, które zostały poddawane ocenie to:

1. Działalność biura LGD, w tym w szczególności jakość i efektywność świadczonego doradztwa dla beneficjentów,
2. Realizacja planu komunikacji, rozpoznawalność LGD, wymiana informacji z mieszkańcami obszaru oraz jakość podejmowanych działań komunikacyjnych,
3. Realizacja rzeczowo-finansowa Lokalnej Strategii Rozwoju,
4. Funkcjonowanie organów LGD,
5. Działania na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej oraz włączenia społecznego (w szczególności wsparcie udzielone przedstawicielom grupy defaworyzowanej),
6. Działania LGD w zakresie rozwoju przedsiębiorczości oraz turystyki i dziedzictwa kulturowego,
7. Promowanie innowacyjności na obszarze objętym LSR,
8. Realizacja projektów współpracy,
9. Realizacja projektów wykraczających poza RLKS.

4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.

Metody i techniki badawcze

Ewaluacja ex-post została przeprowadzona w oparciu o zróżnicowane metody i techniki badawcze. Fundacja Socjometr w przypadku każdego z zadań badawczych uwzględnił już stosowane przez LGD narzędzia badawcze, aby – jeśli to możliwe – zachować kontynuację trwającego na przestrzeni wdrażania LSR procesu badawczego. Wśród zastosowanych metod i technik badawczych należy wskazać:

- a) Desk research (analizę danych zastanych) - analiza dokumentacji wytworzonej przez biuro i organy LGD. Analiza ogólnodostępnych danych statystycznych (Bank Danych Lokalnych, Vademecum Samorządowca, Wskaźniki dochodów podatkowych gmin Ministerstwa Finansów, Główny Urząd Statystyczny). Analiza desk research poprzedziła całość badań empirycznych i oprócz istotnego wkładu do raportu, umożliwiła dobre przygotowanie się badaczy do zadań terenowych.

b) Przeprowadzenie badań jakościowych wśród przedstawicieli biura, Zarządu, Rady LGD:

a. wywiady eksperckie - wywiady indywidualne wśród pracowników biura,

b. zogniskowane wywiady grupowe (FGI) – przeprowadzone wśród przedstawicieli Zarządu i Rady LGD pozwoliły zebrać wiedzę dotyczącą tak bieżących jak i strategicznych działań LGD,

c. ankieta online skierowana do Przedstawicieli Zarządu oraz Rady – ankieta została wysłana do dwóch osób w każdym z LGD po przeprowadzeniu wywiadów w terenie. Ankieta umożliwiła respondentom uzupełnienie wypowiedzi z wywiadów.

c) Przeprowadzenie badań ilościowych:

a. Badanie ankietowe mieszkańców obszaru LGD – badanie ilościowe przeprowadzone za pośrednictwem badań online, techniką CAWI. Ankiety w formie elektronicznej zostały przesłane do każdego LGD w celu ich zamieszczenia na swoich stronach internetowych oraz (jeśli są) portalach społecznościowych. Badanie służyło do zebrania wiedzy np. na temat rozpoznawalności LGD, działalności LGD, kanałów komunikacyjnych stosowanych przez LGD, oceny realizacji celów strategicznych oraz pojedynczych operacji,

c. Badanie ankietowe wśród beneficjentów – badanie ilościowe przeprowadzone za pomocą formularza internetowego (CAWI). Ankieta została wypełniona przez beneficjentów i pozwoliła na analizę efektywności interwencji podjętych w ramach wdrażania LSR oraz przysłużyła się do badania poziomu jakości świadczonego doradztwa.

Proces badawczy oparty został o triangulację metod (ilościowe i jakościowe) oraz technik badawczych (ankieta CAWI, ankieta drukowana, wywiady indywidualne, wywiady grupowe, desk research). Zróżnicowane zostały również same źródła pozyskiwania danych, oprócz już wspomnianych danych wywołanych, eksperci Fundacji Socjometr przeanalizowali również dane zastane, wytworzone w ramach działań monitoringowych i sprawozdawczych w LGD. Analizie zostały poddane również dane ze statystyki publicznej.

[Uzasadnienie wykorzystania poszczególnych technik badawczych](#)

Wywiad pogłębiony IDI (ang. Individual In-depth Interview) – polega na uzyskaniu interesujących danych w trakcie indywidualnej i bezpośredniej rozmowy z respondentem, skoncentrowany na opiniach i poglądach respondenta (skupia się na osobistych

doświadczeniach), ma na celu poznanie postaw, wrażeń, motywów kierujących działaniami respondenta, znaczeń im przypisywanych. Zwykle trwa 1-2 godziny. Jest oparty o scenariusz rozmowy, jednak zwykle nie silnie ustrukturyzowany.

Zogniskowany wywiad grupowy FGI (ang. Focus Group Interview) – przeprowadzany jednocześnie z kilkoma osobami, często przy użyciu technik projekcyjnych i wspomagających. Zwykle trwa 1.5 – 2.5 godziny. Wywiad grupowy to sytuacja bliższa sytuacjom rzeczywistym – opinie kształtują się w kontakcie z innymi ludźmi, a nie w odosobnieniu. Taka sytuacja symuluje rzeczywistą sytuację życiową, w której ludzie reagując na bodziec – ujawniają swoje opinie, które często w kontaktach z innymi ulegają pewnym modyfikacjom.

Ankieta CAWI (ang. Computer Assisted Web Interview) – jest częścią metodologii opartej na ankiecie dostarczonej respondentowi za pomocą linka w panelu lub na stronie internetowej. Metoda CAWI jest uważana za jeden z najbardziej ekonomicznych sposobów zbierania danych ankietowych, ponieważ nie wymaga ankieterów, urządzeń, ani dodatkowych narzędzi. Z tych wszystkich powodów ankiety CAWI, zwane również kwestionariuszami internetowymi, są jedną z najbardziej powszechnych metod zbierania informacji. W badaniu CAWI cała uwaga jest skupiona na konstrukcji kwestionariusza, ponieważ wskaźnik odpowiedzi jest bezpośrednio związany z jakością samego kwestionariusza. Wykorzystanie tego typu narzędzia pozwala w krótkim czasie dotrzeć do dużej liczby osób).

Wielkości i struktura próby

Wielkość i struktura próby zostały zaprezentowane w tabeli poniżej. Warto podkreślić, że badania będą przeprowadzone osobno, w każdym LGD podlegającym ewaluacji zgodnie ze wskazaniem w zapytaniu ofertowym. Poniższa tabela przedstawia zatem matrycę wielkości i struktury w odniesieniu do pojedynczego LGD.

Badanie	Próba (n)	Uwagi
Badania ilościowe		
Badanie ankietowe online mieszkańców obszaru LGD	n>100 osób	Zebrano opinie mieszkańców za pomocą metody badań online od minimum 100 mieszkańców badanego obszaru działania LGD. W badaniach na bieżąco sprawdzane były podstawowe parametry demograficzne, aby zapewnić możliwie prawidłowy rozkład badanej próby w odniesieniu do populacji. Należy jednak pamiętać, że w badaniach tego

		typu, badacz ma niewielką kontrolę na to, kto wypełnia ankietę. LGD zostało poproszone o promowanie linku na swoich stronach i kanałach społecznościowych, aby zwiększyć szansę na uzyskanie odpowiednich parametrów.
Badanie ankietowe online wśród beneficjentów	n>20	Ankieta została przesłana do beneficjentów (osób, które pozyskały i rozliczyły otrzymane z LGD środki finansowe na realizację operacji) danego LGD. Minimalna liczba ankiet do zebrania wyniosła 20.
Badania jakościowe		
Badania IDI /FGI wśród pracowników biura	2 IDI	W LGD przeprowadzono wywiadu IDI z pracownikami biura.
Badania FGI wśród członków Zarządu LGD	1 FGI	Przeprowadzono jeden zogniskowany wywiad grupowy.
Badania FGI wśród członków Rady LGD	1 FGI	Przeprowadzono jeden zogniskowany wywiad grupowy.
Badanie ankietowe online wśród Prezesów Zarządu LGD	1 osoba	Wypełnienie ankiety online było opcjonalne, skierowane do osób, które chciały uzupełnić wiedzę przekazaną podczas wywiadu.
Badanie ankietowe online wśród Przewodniczących Rady LGD	1 osoba	Wypełnienie ankiety online było opcjonalne, skierowane do osób, które chciały uzupełnić wiedzę przekazaną podczas wywiadu.

Harmonogram realizacji badania

Harmonogram realizacji poszczególnych zadań w ramach prowadzonych badań ewaluacyjnych został przedstawiony na wykresie Gantta zamieszczonym poniżej.

ZADANIE	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik
1. Podpisanie umowy					
2. Przygotowanie procesu badawczego, jego zaplanowanie					
3. Przygotowanie wzoru procedury przeprowadzania ewaluacji ex-post do aktualizacji LSR w każdym z LGD					
4. Analiza sytuacji bieżącej w LGD, wprowadzenie odpowiednich metod i narzędzi zbierania danych niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia ewaluacji ex-post					
5. Przygotowanie baz danych, narzędzi oraz instrukcji kodowych dla wszystkich zadań badawczych					
6. Przeprowadzenie badań i analiz w zakresie opisanym w procedurze badawczej					
a. Desk research					
b. Ankieta dla Prezesów Zarządów i Przewodniczących Rad Programowych LGD					
c. Badania online wśród mieszkańców obszarów działania LGD					
e. Badania ankietowe beneficjentów					

f. IDI/FGI wśród pracowników

g. FGI wśród przedstawicieli Zarządów i Rad Programowych

7. Opracowanie raportu końcowego z badań

8. Opracowanie filmu przedstawiającego dobre praktyki wdrażania programu LEADER na terenie małopolski

9. Opracowanie prezentacji multimedialnej podsumowującej realizację badań

10. Prezentacja przygotowanej prezentacji multimedialnej

Podstawowe założenia realizacji Zlecenia

Podsumowując podstawowe jej założenia techniczne, które stanowiły fundament prawidłowego przebiegu badań:

1. Badania prowadzone były w oparciu o uniwersalny schemat badawczy w każdej z Lokalnych Grup Działania przystępujących do realizacji zlecenia Federacji LGD Małopolska – zaproponowane przez Fundację Socjometr metody i techniki badawcze były stosowane w badaniach w każdej z Lokalnych Grup Działania.
2. Sprawna komunikacja i wymiana dokumentów – sprawna komunikacja z przedstawicielami Federacji LGD Małopolska oraz przedstawicielami poszczególnych LGD była wymagana między innymi w procesie dostarczania niezbędnych do rozpoczęcia etapu badawczego danych ze strony każdej z LGD. LGD otrzymały konkretne wskazówki i wytyczne dotyczące tego, jakie dane i jakie dokumenty są potrzebne do rozpoczęcia analiz. W celu usprawnienia procesu zbierania danych od wszystkich LGD, Fundacja Socjometr przygotowała pliki z tabelami do wypełnienia przez pracowników LGD. Oprócz opracowanych przez Fundację Socjometr tabel, LGD zostało poproszone o przesłanie sprawozdań rocznych z wdrażania LSR za lata 2015-2020, a także aktualną na dzień 31.05.2021 Lokalną Strategię Rozwoju. Aspekt komunikacji był również ważny na etapie wysyłania kolejnych narzędzi badawczych, tj. ankiet. W przypadku badań ankietowych, ważne było sprawne umieszczenie przez pracowników LGD na stronach internetowych narzędzia skierowanego do mieszkańców, a także przesłanie przez nich narzędzi do beneficjentów realizowanych projektów. Na etapie umawiania spotkań, również bardzo ważne było zaangażowanie pracowników LGD. Szczególnie ważne było tutaj efektywne zorganizowanie spotkań z osobami podlegającymi badaniu zgodnie ze schematem

(dotyczy badań IDI oraz FGI), czyli umówienie respondentów na spotkanie w określonym miejscu i czasie.

5. Opis wyników badań wraz z ich interpretacją.

5.1. Obszar objęty Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność oraz jej podstawowe założenia

Prezentacja obszaru

Obszar działania Lokalnej Grupy Działania „Nad Białą Przemszą” obejmuje cały powiat olkuski, czyli gminy: Bolesław, Bukowno, Klucze, Olkusz, Trzyciąż, Wolbrom, z wyłączeniem miasta Olkusz oraz 1 gminę powiatu krakowskiego – gmina Krzeszowice. Sąsiaduje z powiatami chrzanowskim, miechowskim i krakowskim w województwie małopolskim oraz Będzinem, Jaworzniem, Sosnowcem, Dąbrową Górniczą i Zawierciem (województwo śląskie). Gminy wiejskie obszaru zajmują łącznie 732 km² powierzchni i tworzą zwarty geograficznie obszar. Elementem, łączącym wszystkie gminy wchodzące w skład LGD jest położenie na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej.

Rysunek 1 Obszar działania LGD.

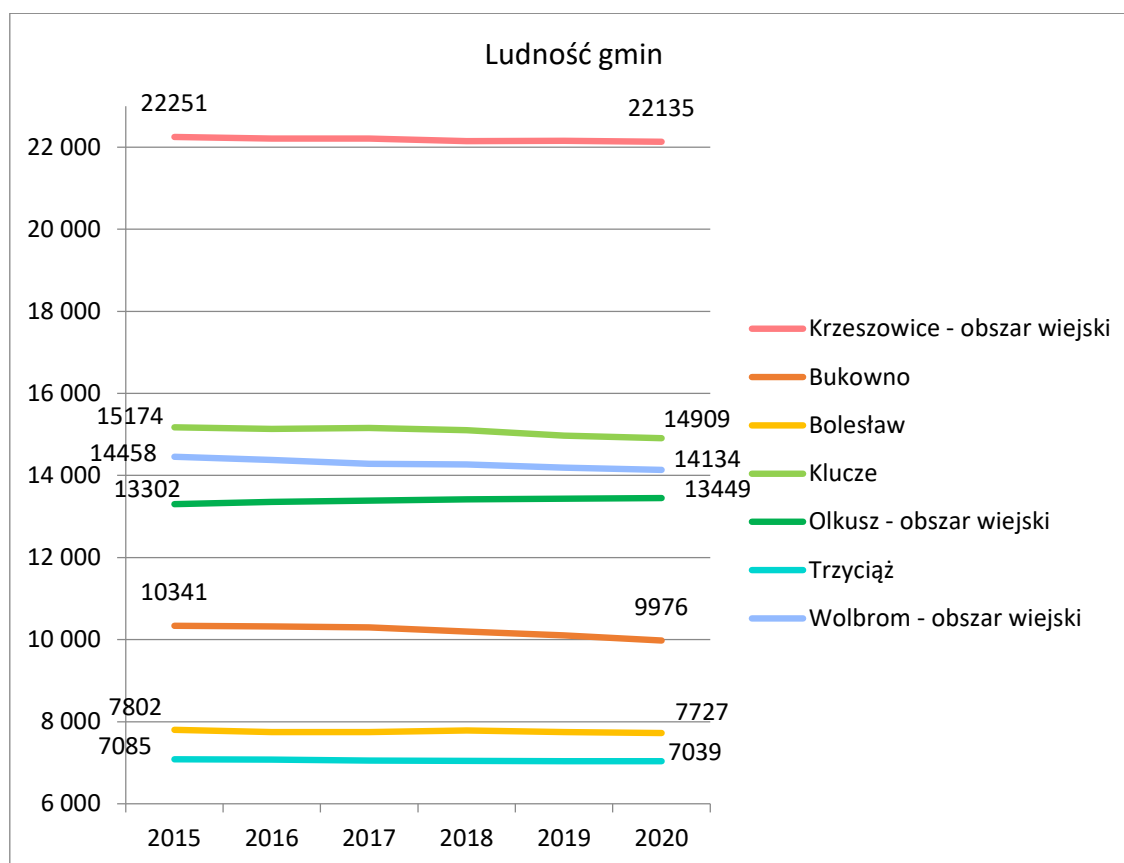
Źródło: Lokalna Strategia Rozwoju LGD Nad Białą Przemszą.

Ludność gmin

Całkowita liczba ludności zamieszkującej tereny wiejskie obszaru działania Lokalnej Grupy Działania wyniosła 89 369 osób w 2020 r. Prognozy liczby ludności na bazie obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego wykazują, że obszar LGD to region o najniższym wskaźniku

dietności – liczba ludności w latach 2010-30 ma zmniejszyć się o 9,49 % (podczas gdy w województwie wzrośnie o 1,49 %). W Lokalnej Strategii działania niski przyrost naturalny i zmniejszanie się liczby ludności zostały uznane za jeden z kluczowych problemów regionu. Powodem takiej sytuacji są trudności w dostępie do rynku pracy dla ludzi młodych i wynikające tego bariery w łączeniu życia zawodowego i rodzinnego. Sytuacji nie poprawia fakt, że w związku z małą liczbą i elastycznością placówek opiekuńczych opieka na dziećmi również jest utrudniona na tym obszarze. W związku z tym w ostatnich latach liczba ludności w gminach wiejskich obszaru LGD „Nad Białą Przemszą” nieco się zmniejszała za wyjątkiem gminy Olkusz, gdzie ludności nieznacznie przybyło w ciągu ostatnich 5 lat. Taka sytuacja może mieć związek z modą na osiedlanie się na wsi wśród ludzi zamieszkujących miasto Olkusz.

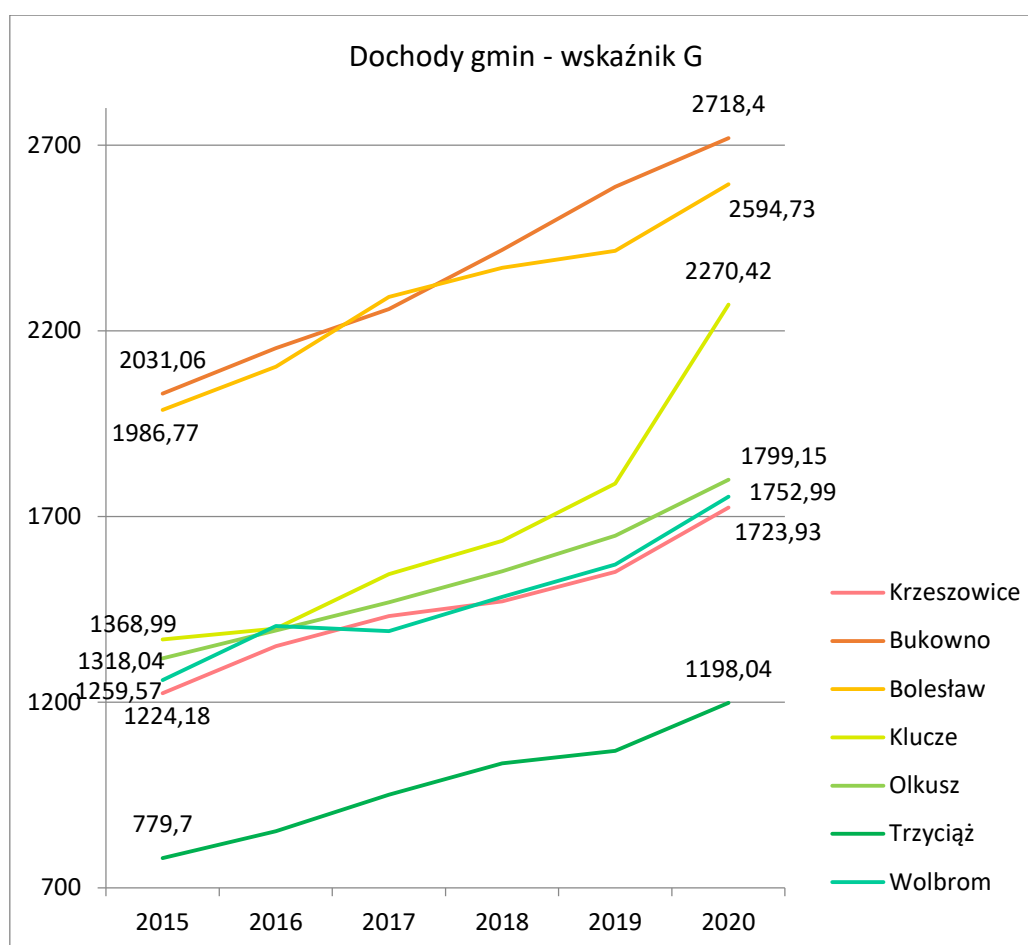
Wykres 1 Ludność gmin obszaru LGD.

Źródło: dane GUS.

Kolejnym istotnym problemem są dochody gmin, a ich zdolność dochodowa jest wyrażana przez wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, czyli tzw. wskaźnik G. Stanowi on podstawę do wyliczenia rocznych kwot części wyrównawczej subwencji ogólnej i wpłat. Jak mówi ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wskaźnik G dla każdej gminy jest obliczany poprzez podzielenie kwoty dochodów podatkowych (z tytułu podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od środków transportowych, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej, wpływów z opłaty skarbowej, wpływów z opłaty eksploatacyjnej, udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych) za rok poprzedzający rok bazowy przez liczbę mieszkańców gminy. Na przestrzeni lat 2015-2020 wskaźnik G wszystkich gmin objętych LSR zwiększył się, największy wzrost zaobserwowano w gminie Klucze (1369 zł – 2270 zł), szczególnie w latach 2019-2020. Na pierwszym miejscu wśród gmin obszaru pod względem dochodów na 1 mieszkańca plasuje się jednak niezmiennie gmina Bukowno (2718 zł), następnie tuż za nią gmina Bolesław (2595 zł), a po nich gmina Klucze. W pozostałych 4 gminach obszaru wzrost dochodów gmin jest mniej dynamiczny, jednak wciąż duży. Trzy gminy – Olkusz (1799 zł), Wolbrom (1753 zł) oraz Krzeszowice (1724 zł) są bardzo zbliżone zarówno pod względem wartości wskaźnika G jak i jego wzrostu w ostatnich latach. W gminie Trzyciąż (780 zł – 1198 zł) wskaźnik G poprawił się znacząco w ostatnich latach, wciąż plasuje się ona jednak na ostatnim miejscu wśród gmin obszaru. W roku 2020 wskaźniki G gmin są na poziomie 1198 zł (Trzyciąż) – 2718 zł (Bukowno), są więc mocno zróżnicowane, różnice te nie pogłębiły się jednak w ostatnich latach. Warto dodać dla porównania, że najwyższy wskaźnik G w Polsce ma gmina Kleszczów – w 2020 r. wyniesie on 31 028 zł. Najniższy będzie miała gmina Potok Górny – 486 zł (w 2020 roku - 454,97 zł).

Wykres 2 Dochody gmin - wskaźnik G

Źródło: <https://www.gov.pl/web/finanse/wskazniki-dochodow-podatkowych-gmin-powiatow-i-wojewodztw-na-2021-r>

Wydatki gminy na 1 mieszkańca

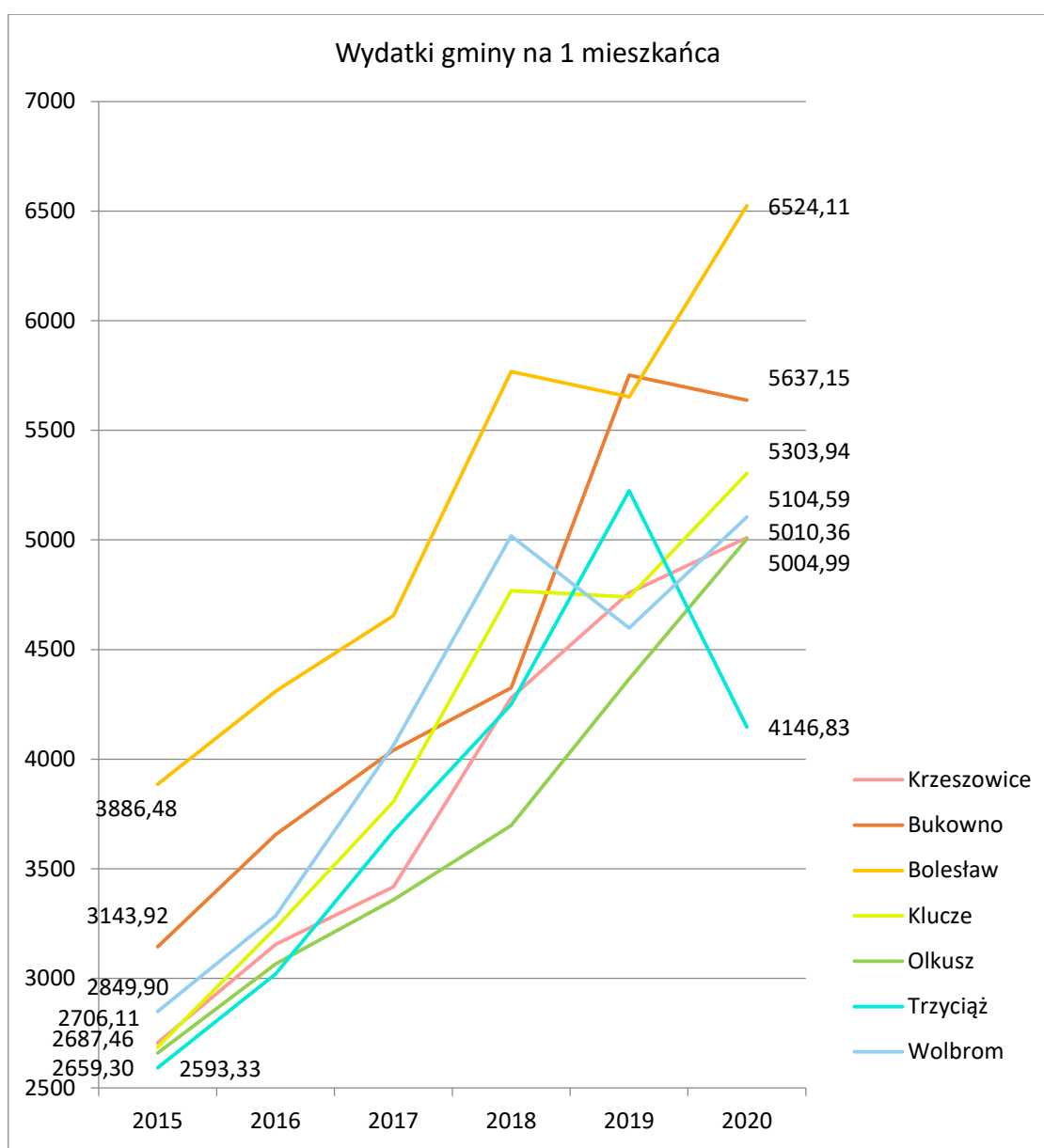
W ciągu ostatnich 5 lat na terenie objętym LSR we wszystkich gminach znacznie zwiększyły się wydatki gminy na 1 mieszkańca. W 2015 r. najwyższe wydatki na 1 mieszkańca miała gmina Bolesław (3886 zł) i mimo lekkiego spadku wydatków w 2019 r. utrzymuje się wciąż na pierwszej pozycji w 2020 r. Na drugim miejscu również bez zmian w ciągu ostatnich 5 lat znajduje się gmina Bukowno (5637 zł), zaobserwowane tu jednak spadek wydatków gminy na mieszkańca w roku 2020.

Gmina Klucze, która w 2015 r. miała stosunkowo niskie wydatki w porównaniu do innych gmin obszaru (2687 zł), doświadczyła gwałtownego wzrostu i w 2020 r. plasowała się już na trzeciej pozycji (5304 zł). W gminie Wolbrom (5105 zł) znajdującej się na czwartej pozycji odnotowano bardzo szybki wzrost wydatków do roku 2018, kiedy nastąpiło ich obniżenie, nadrobione jednak w latach późniejszych. Gminy Krzeszowice (5010 zł) oraz

Olkusz (5005 zł) niezmiennie mają bardzo podobne wyniki w kwestii wydatków gminy. W gminie Trzyciąż wydatki gminy na jednego mieszkańca rosły bardzo gwałtownie tak, że w 2019 r. plasowała się na 3 pozycji wśród gmin obszaru, potem zaczęły jednak spadać i teraz gmina ta znajduje się na ostatnim miejscu z wynikiem 4147 zł.

Należy zauważyć, że w stosunku do roku 2015, gminy zróżnicowały się pod względem wydatków na 1 mieszkańca. W 2015 r. wydatki wynosiły w granicach 2593 zł – 3886 zł, a w 2020 r. 4147 zł – 6524 zł. Wzrost wydatków ogółem był jednak bardzo wysoki i w wielu gminach zwiększył się prawie dwukrotnie w ciągu ostatnich 5 lat. Jeżeli różnice pomiędzy gminami obszaru LGD nie będą się powiększać, to tendencje należy uznać za bardzo korzystną.

Wykres 3 Wydatki na 1 mieszkańca

Źródło: dane GUS.

Gminy LGD „Nad Białą Przemszą” są zróżnicowane pod względem dochodów budżetu gminy, środków na finansowanie projektów UE, wydatków budżetu gminy na jednego mieszkańca oraz podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności na tle gmin w województwie. W skład województwa małopolskiego wchodzi 182 gminy, więc można stwierdzić, że szczególnie pod względem dochodów, gminy wchodzące w skład stowarzyszenia LGD „Nad Białą Przemszą” znajdują się w czołówce województwa. Gminy Bolesław i Bukowno zajmują odpowiednio miejsca 2 i 5 w województwie. Również gminy Wolbrom, Klucze, Krzeszowice i Olkusz plasują się dobrze (miejsca <35). Wyjątkiem jest tu

gmina Trzyciąż (103), która należy raczej do słabiej rozwiniętych gmin województwa. Mimo sporych na tle województwa dochodów, gminy LGD plasują się na gorszych pozycjach pod względem wydatków gminy na 1 mieszkańca, gdzie większość zajmuje miejsce 125 lub dalsze. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku środków w budżecie gminy na finansowanie projektów UE. Natomiast w kategorii liczby podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON wszystkie gminy z wyjątkiem gminy Trzyciąż, znajdują się w bardzo dobrej sytuacji (Olkusz, Wolbrom, Krzeszowice i Bukowno zajmują miejsca 23 – 48, Bolesław – 76).

Lokaty gmin w województwie w poszczególnych kategoriach

Tabela 1 Lokaty gmin w województwie w poszczególnych kategoriach

Gmina	Dochody własne budżetu gminy na 1 mieszkańca	Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie projektów UE na 1 mieszkańca	Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Krzeszowice	33	81	125	44
Bukowno	5	126	39	48
Bolesław	2	155	45	76
Klucze	32	85	131	47
Olkusz	34	111	162	23
Trzyciąż	103	131	80	137
Wolbrom	30	66	148	32

Źródło: dane BDL.

Przedsiębiorczość

Obszar działania LGD „Nad Białą Przemszą” cechuje wysoka przedsiębiorczość mieszkańców, o czym świadczy wyższa niż w województwie liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców. Wiele miejsc pracy zapewnionych jest wciąż w dużych zakładach przemysłowych funkcjonujących na tym obszarze, dominują tu jednak mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. Jest to zjawisko korzystne za względu na tworzenie nowych miejsc pracy a także elastyczne warunki pracy i dostosowanie się do

bieżących potrzeb rynku. Przedsiębiorstwa te są jednak w słabszej kondycji ekonomiczno-finansowej i odczuwają mocniej bariery w prowadzeniu działalności gospodarczej i wdrażaniu innowacyjnych przedsięwzięć. Jednym z działań uznanych za istotne w LSR było wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw oraz budowanie sieci kontaktów w sektorze biznesowym w celu zatrudniania ludzi z lokalnych szkół, dodatkowo przeciwdziałając niekorzystnym zjawiskom migracyjnym.

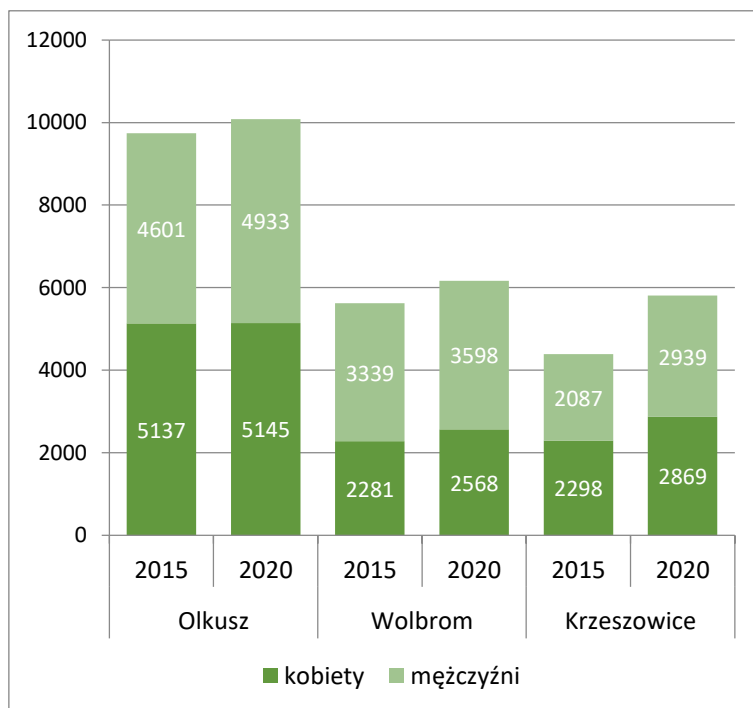
Rynek pracy

Liczba pracujących na obszarze gmin powiatu wzrosła w ciągu ostatnich lat i wyniosła w 2020 roku 10 078 w gminie Olkusz, 6 166 w gminie Wolbrom i 5 808 w gminie Krzeszowice, która była gminą o największym wzroście pracujących (1 423). W gminie Olkusz liczb pracujących prawie się nie zmieniła i wyniosła 3 266 osoby w 2020 r., natomiast w gmina Bolesław był jedyną gminą gdzie liczba pracujących spadła w ostatnich latach – z 2 461 w 2015 r. do 2170 osób w 2020 r. W gminie Klucze wzrost liczby pracowników był umiarkowany a ich liczba wyniosła 2 590 w 2020 r., a w gminie Trzyciąż liczba pracujących osób była najniższa (963), ale wzrost liczby pracujących od 2015 r. był ponad trzykrotny.

Udział kobiet i mężczyzn wśród osób pracujących nie zmienił się znacząco, choć liczba pracujących mężczyzn na terenie obszaru całego zwiększa się nieco bardziej niż liczba pracujących kobiet. Wyjątkiem jest gmina Klucze, w których zaobserwowano duży wzrost w liczbie pracujących kobiet w stosunku do mężczyzn. W ten trend wpisuje się również gmina Bolesław mimo ogólnego spadku liczby pracujących. Jedynie w gminie Olkusz, pracujących kobiet wciąż jest więcej (5145) niż pracujących mężczyzn (4933), różnica ta jest jednak niewielka. Szczególnie w gminie Trzyciąż liczba pracujących mężczyzn w ciągu ostatnich lat zwiększyła się ponad czterokrotnie, podczas gdy kobiet mniej niż dwukrotnie. Podobnie w przypadku gminy Krzeszowice liczba pracujących mężczyzn zwiększyła się o 852, a liczba pracujących kobiet o 572. Sytuacja kobiet na rynku pracy jest więc w dalszym ciągu trudna i zaliczanie ich do grup defaworyzowanych jest uzasadnione.

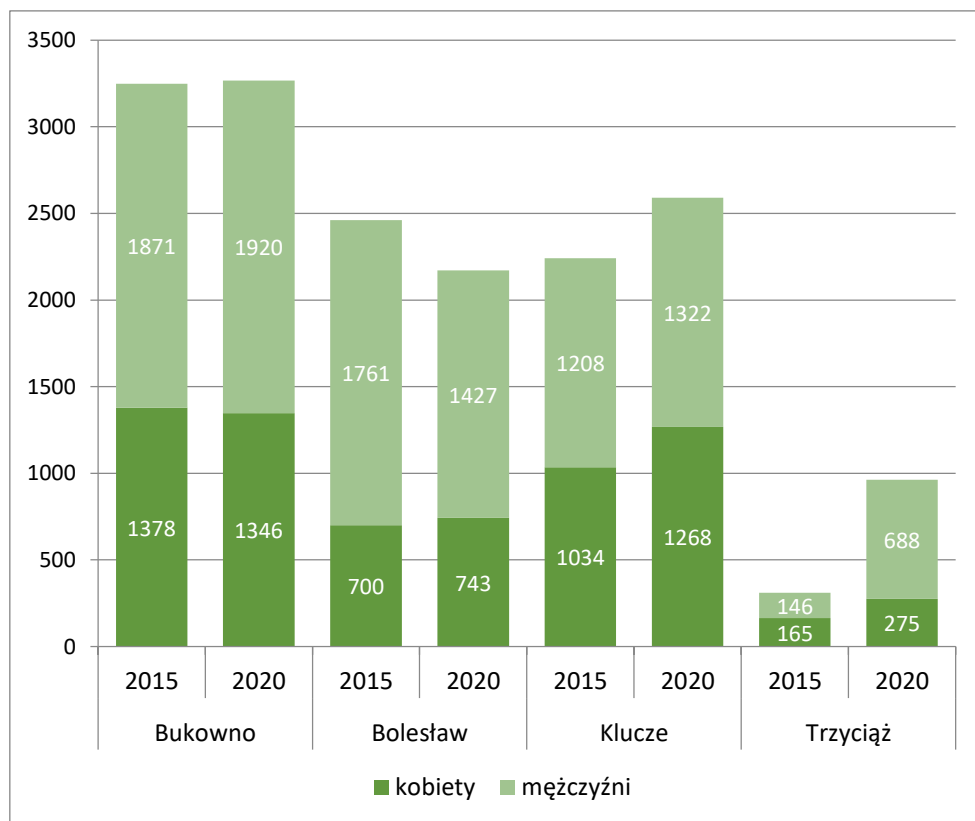
Pracujący

Wykres 4 Udział kobiet i mężczyzn wśród osób pracujących

Źródło: dane GUS.

Wykres 5 Udział kobiet i mężczyzn wśród osób pracujących (2)

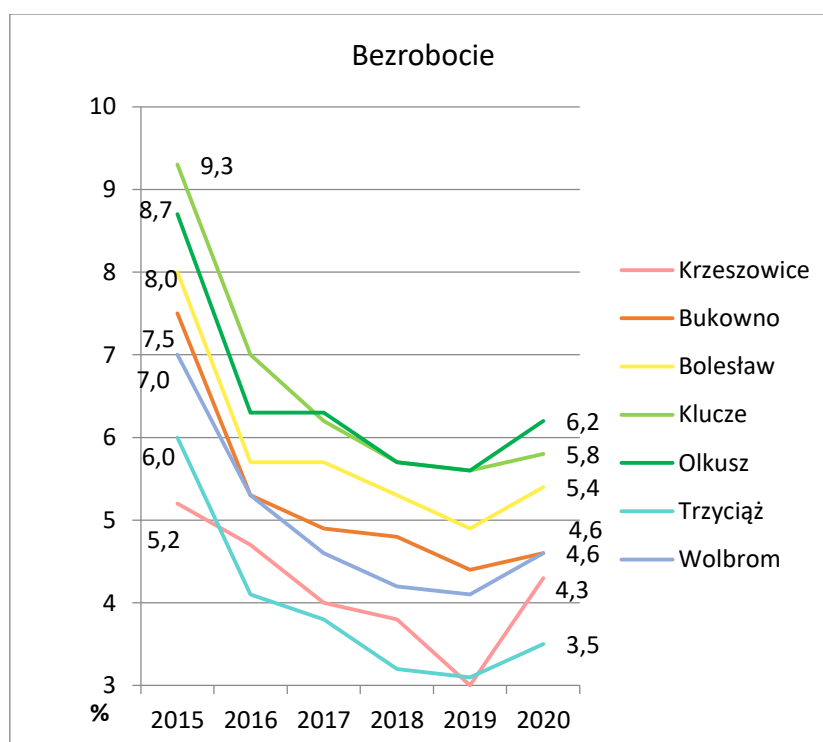
Źródło: dane GUS.

Bezrobocie na obszarze LGD „Nad Białą Przemszą” było niższe niż w województwie małopolskim, wciąż jednak sytuacja osób długotrwale bezrobotnych jest niekorzystna. Zapewnienie wsparcia tym osobom zaliczone zostało do celów LSR. Szczególnie kwestie takie jak wysokie i utrzymujące się bezrobocie wśród kobiet oraz osób 50+ cechujących się mniejszą mobilnością i brakiem kompetencji dotyczących nowoczesnych technologii. Trudny start na rynku pracy mają też ludzie młodzi do 30 roku życia, którzy często nie mają dopasowanego do oczekiwań pracodawców doświadczenia i kwalifikacji zawodowych.

W ostatnich latach (2015 – 2020) zaobserwowano jednak pozytywną tendencję na rynku pracy i we wszystkich gminach obszaru stopa bezrobocia obniżyła się. Procentowy udział osób bezrobotnych zmniejszył się o prawie połowę w gminie Trzyciąż (6– 3,5), która może pochwalić się najniższym wskaźnikiem z gmin LGD. Pozostałe gminy obszaru również wykazują spory spadek bezrobocia (około 3 punktów procentowych). Bezrobocie zmniejszyło się w najmniejszym stopniu w gminie Krzeszowice (5,2% - 4,3%). Można również zauważyć, że bezrobocie malało bardzo gwałtownie w latach 2015 – 2018, jednak później ustabilizowało się i zaczęło rosnąć z powrotem od roku 2019.

Bezrobotni a liczba ludności

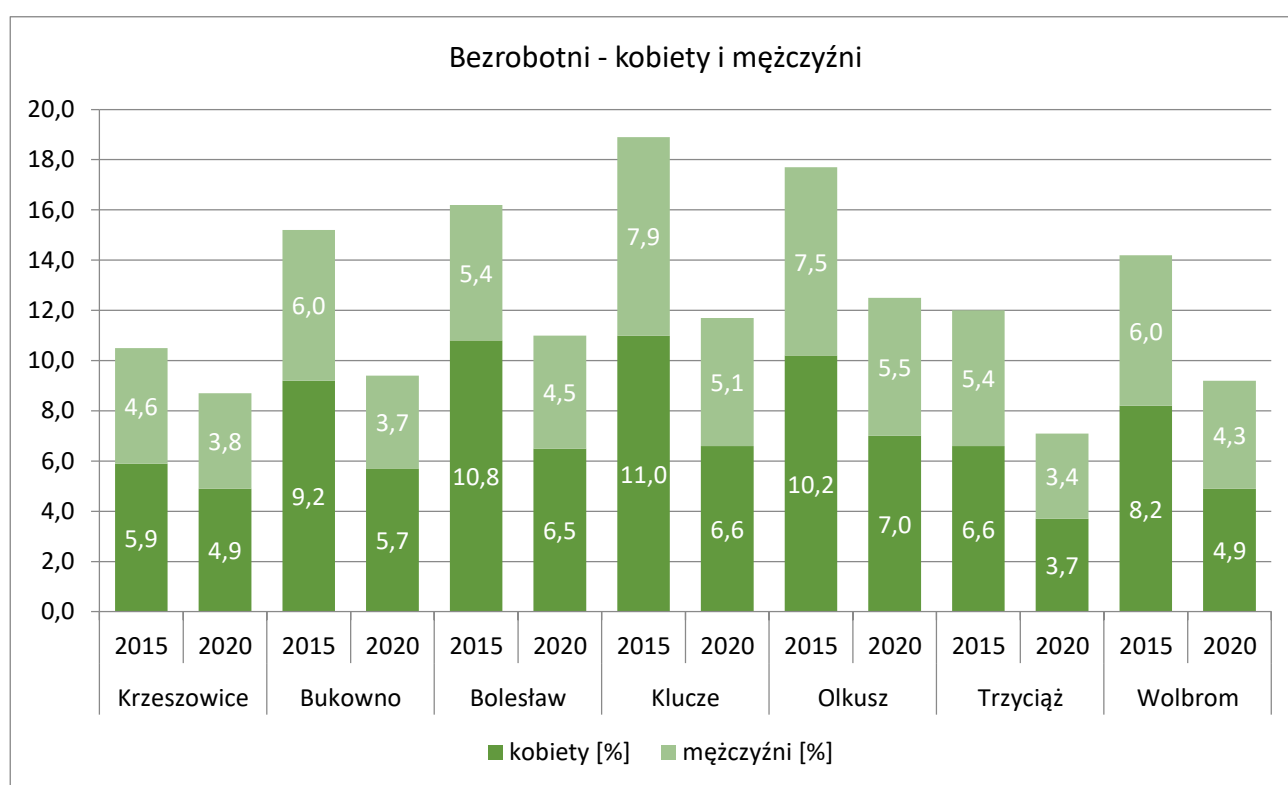
Wykres 6 Bezrobotni a liczba ludności

Źródło: dane GUS.

Wśród bezrobotnych we wszystkich gminach należących do LGD większość stanowią kobiety. Widać jednak, że sytuacja kobiet na rynku pracy poprawiła się nawet w większym stopniu niż sytuacja mężczyzn w większości gmin. Spadek udziału kobiet bezrobotnych jest szczególnie widoczny w gminach Klucze i Bolesław. Wyjątkiem są gminy Krzeszowice i Trzyciąż, gdzie spadek bezrobocia wśród mężczyzn był większy. Biorąc pod uwagę fakt, że bezrobotne kobiety zaliczone zostały do grup szczególnie defaworyzowanych taka tendencja jest bardzo pozytywna.

Wykres 7 Bezrobotni a liczba ludności wg płci

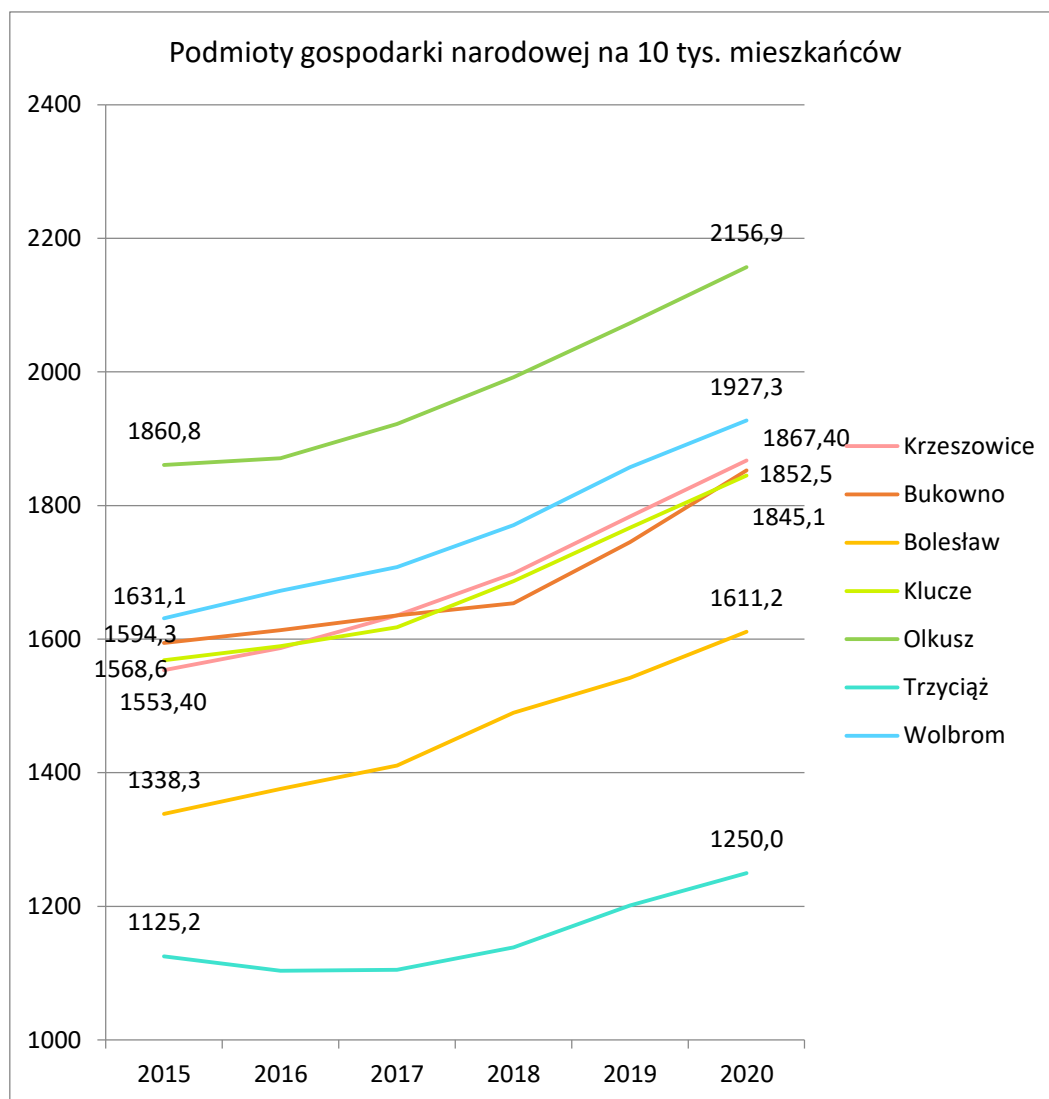
Źródło: dane GUS.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

Na obszarze działania LGD już w 2015 r. było więcej zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys., mieszkańców niż w reszcie województwa. Do tego w latach 2015-2020 w gminach na obszarze LGD wciąż obserwowano umiarkowany wzrost ich liczby. Zdecydowanie najwyższym wynikiem w 2020 r. odznacza się gmina Olkusz (2157, wzrost o 297 od 2015 r.), następnie gmina Wolbrom (1927). Na

kolejnych miejsc plasują się trzy gminy o podobnej liczbie podmiotów gospodarczych – Krzeszowice (1867), która nieznacznie wyprzedziła gminę Bukowno (1853) oraz gminę Klucze (1845). Na dwóch ostatnich miejscach znalazła się gmina Bolesław (1611) i gmina Trzyciąż (1250).

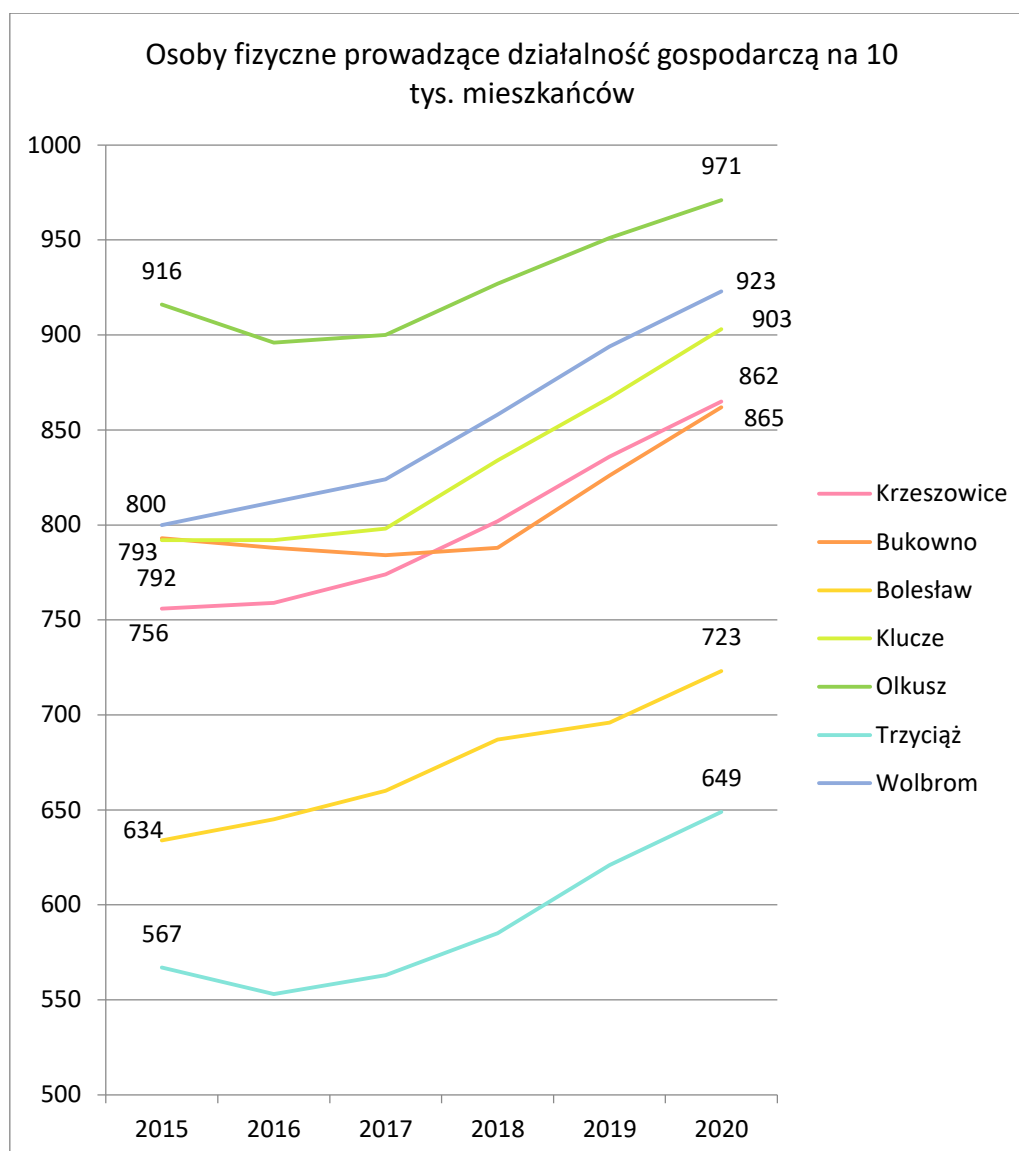
Wykres 8 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: dane GUS.

Spory wzrost odnotowano również w liczbie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców. Na pierwszym miejscu (971) znajduje się gmina Olkusz, jednak bardzo duży wzrost liczby osób prowadzących działalność (>100) odnotowano w gminach Wolbrom (923), Klucze (903) oraz Krzeszowice (862). W pozostałych 3 gminach wzrost ten był najmniej dynamiczny jednak wciąż duży.

Wykres 9 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców

Źródło: dane GUS.

Organizacje pozarządowe

W LSR zwrócono uwagę na rolę organizacji pozarządowych w sektorze społecznym i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Organizacje te zajmują się przede wszystkim organizowaniem czasu wolnego w formie wydarzeń sportowo-rekreacyjnych, ale także biorą udział w kultywowaniu lokalnych tradycji i ochronę lokalnego dziedzictwa kulturalnego i historycznego. Łącznie na terenie LGD działa czynnie około 256 zarejestrowanych organizacji pozarządowych o różnym charakterze. Istotne dla obszaru są też liczne Koła Gospodyń Wiejskich (niewliczane do NGO), których jest ponad 95 i działa w nich około 1150 osób, głównie kobiet - seniorek. W LSR zwrócono uwagę na potrzebę wsparcia

instytucjonalnego i finansowego tych organizacji, przede wszystkim wsparcia na realizację festynów i inicjatyw lokalnych, sieciowania lokalnego środowiska oraz wsparcia edukacyjnego, a także przedsięwzięć związane z rozwojem infrastruktury społecznej.

Grupy defaworyzowane

Kobiety – mieszkanki obszarów wiejskich (głównie kontekście rynku pracy, wysokie bezrobocie wśród kobiet oraz częstsze obciążenia kobiet opieką nad osobami zależnymi, stereotypowe traktowanie kobiet, młode kobiety problem z powrotem na rynek pracy po urodzeniu dziecka)

Młodzież do 30 roku życia (głównie ze względu na nieadekwatne kompetencje w stosunku do potrzeb lokalnych pracodawców, a przez to trudny start na rynku pracy)

Osoby po 50 roku życia (głównie ze względu na trudności na rynku pracy wynikające w szczególności z ograniczonej mobilności i braku kompetencji z zakresu nowoczesnych technologii)

Seniorzy tj. osoby po 60 roku życia (głównie ze względu na wzrost liczby seniorów na obszarze przy równoczesnym braku oferty edukacyjno–rekreacyjnej oraz utrudnionym dostępie do usług medycznych i opiekuńczych)

W Lokalnej Strategii Działania zdefiniowane zostały grupy defaworyzowane na obszarze LGD „Nad Białą Przemszą”. Za najważniejszą grupę defaworyzowaną uznano w LSR ludzi długotrwale bezrobotnych w tym szczególnie kobiety, co zgadza się z analizowanymi wcześniej danymi z GUS. Do problemów napotykanym przez kobiety na terenie LGD są częstsze obciążenia związane z opieką nad osobami zależnymi, a także problem z powrotem na rynek pracy po urodzeniu dziecka. Zwiększenie aktywności zawodowej kobiet w regionie zostało wliczone do celów LSR.

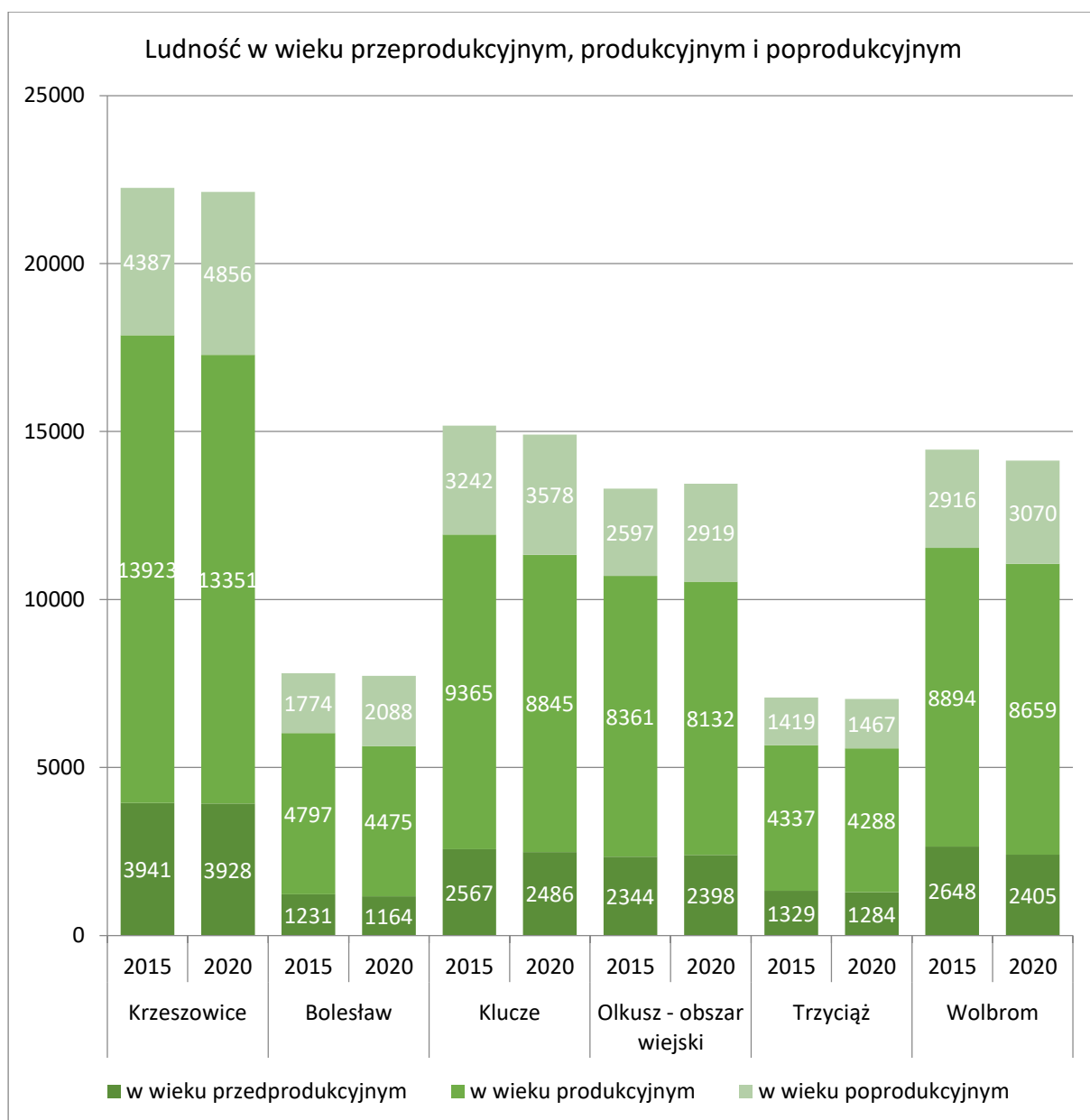
Drugą grupą w trudnej sytuacji na rynku pracy są osoby młode nawet do 30 roku życia, które często mają trudności ze znalezieniem pracy, głównie ze względu na nieadekwatne kompetencje w stosunku do potrzeb lokalnych pracodawców. Pomoc w założeniu własnej działalności gospodarczej lub lepsza komunikacja z pracodawcami byłaby odpowiedzią na te problemy.

Trzecią grupą defaworyzowaną zdefiniowaną w LSR są osoby po 50 roku życia, które narażone są na utratę pracy i wycofanie się z rynku pracy. Ich problemy wynikają w szczególności z ograniczonej mobilności i braku kompetencji z zakresu nowoczesnych technologii. Edukacja oraz pomoc w uzyskaniu kwalifikacji do ponownego zatrudnienia mogą pomóc tym osobom w polepszeniu ich sytuacji życiowej i samorealizacji. Ostatnią wyszczególnioną grupą defaworyzowaną stanowią osoby po 60 roku życia, ze względu na wzrost liczby seniorów przy równoczesnym braku oferty edukacyjno-rekreacyjnej oraz utrudnionym dostępie do usług medycznych i opiekuńczych na obszarze LGD.

Ludność w wieku przed-, po- i produkcyjnym

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym na terenie całego obszaru stopniowo się pomniejsza. We wszystkich gminach da się również zaobserwować pogłębiające się starzenie się społeczeństwa wraz ze wzrastającą liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, a także ogólny spadek liczby mieszkańców (z wyjątkiem gminy Olkusz). Ta sytuacja nie odbiega od tendencji na obszarach wiejskich na terenie całego kraju.

Wykres 10 Ludność w wieku przed-, po- i produkcyjnym

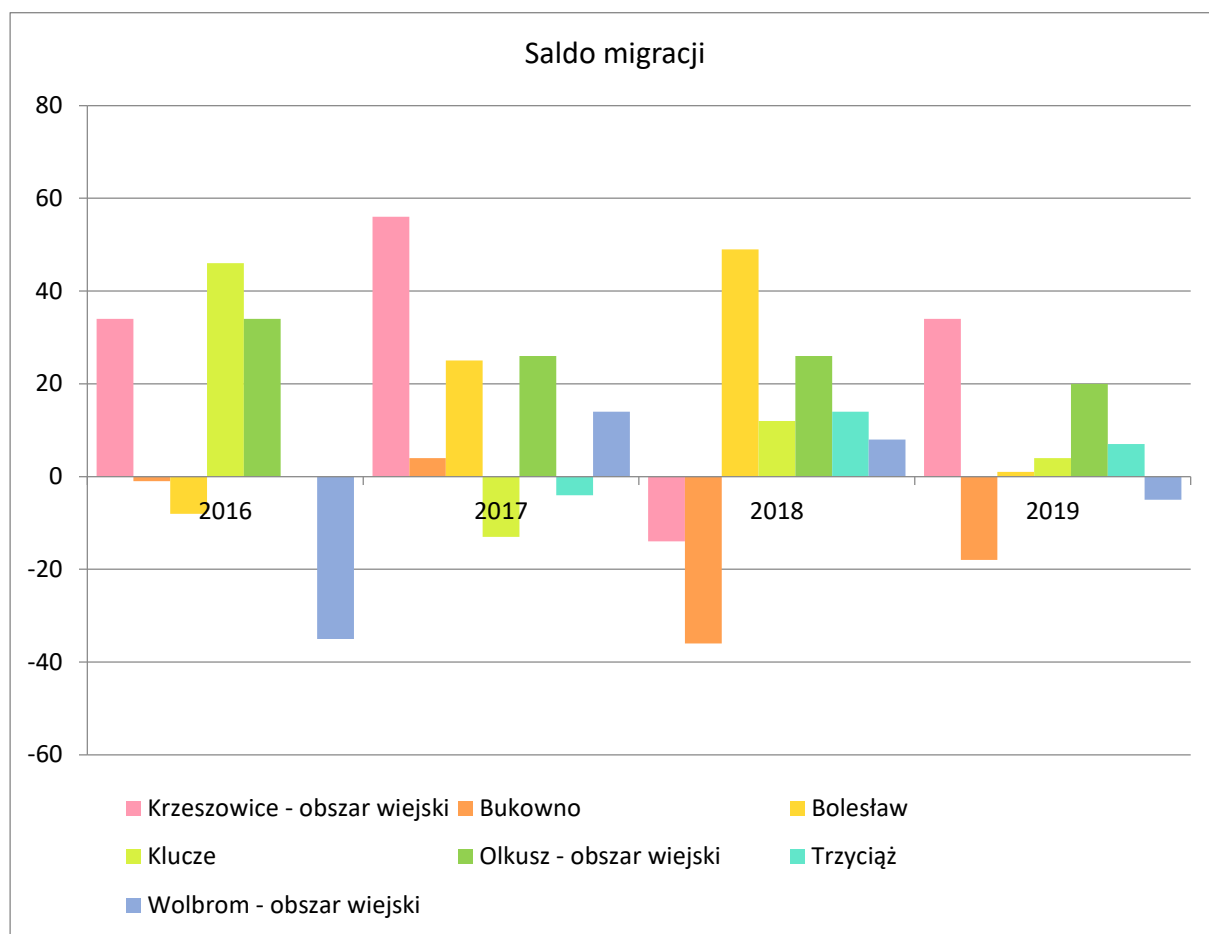
Źródło: dane GUS.

Saldo migracji

Sytuacja migracji na obszarze LGD w ostatnich latach ulegała znaczącym zmianom i była niestabilna. W 2016 r. najwyższym saldem migracji odznaczała się gmina Klucze (46) a najniższym gmina Wolbrom (-35). Natomiast w 2019 r. najwyższe saldo migracji zaobserwowano w gminie Krzeszowice (34) a najniższe w gminie Bukowno (-18) i gminie Wolbrom (-5). W większości gmin saldo migracji pozostaje lekko dodatnie, widoczna jest

jednak generalna tendencja spadkowa jeżeli chodzi o saldo migracji na obszarach wiejskich obszaru. Jest to problem tego regionu nie jest on jednak naglący.

Wykres 11 Saldo migracji

Źródło: dane GUS.

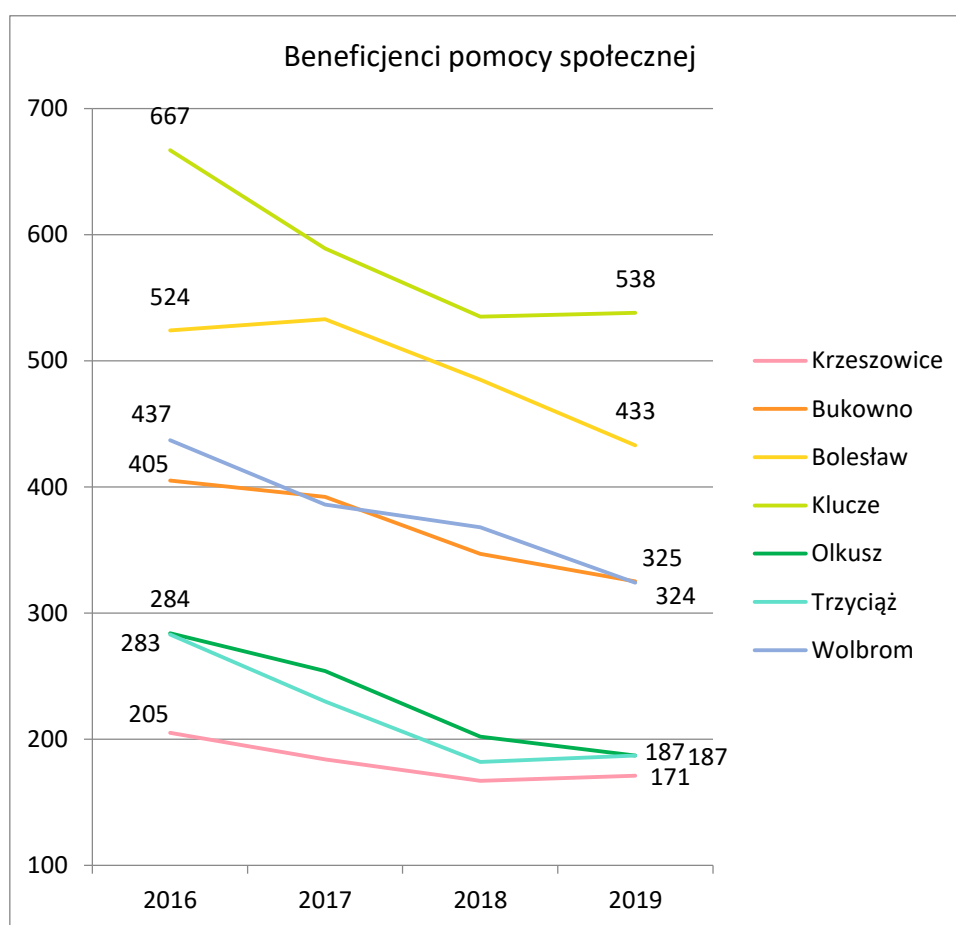
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej

Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w gminach LGD „Nad Białą Przemszą” stale spada, jednak w nieco niższym tempie niż w reszcie województwa małopolskiego (549 – 413). W gminach Klucze (538) oraz Bolesław (433) jest ona wciąż wyższa niż wynik województwa, natomiast w gminach Bukowno (324) oraz Wolbrom (325) jest nieco niższa. Gminy Olkusz i Trzyciąż charakteryzuje bardzo niski wynik 187 osób. Szczególnie gmina Krzeszowice wykazuje się niską liczbą osób korzystających z pomocy społecznej, jedynie 171 w 2019 roku.

Z informacji przedstawionych w LSR wynika, że Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej na terenie obszaru LGD są: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność i

długotrwała lub ciężka choroba, a wśród beneficjentów pomocy społecznej w najtrudniejszej sytuacji znajdują się osoby długotrwale bezrobotne, w szczególności kobiety. Konsultacje wykazały również, że na obszarze istnieją formy wsparcia dedykowane osobom niepełnosprawnym i zagrożonym ubóstwu, jednakże brakuje systemowych działań prorodzinnych oraz na rzecz kobiet. Zaobserwowana tendencja jest więc niezwykle korzystna, jeśli wziąć pod uwagę, że ubożenie społeczeństwa oraz duża ilość osób korzystających z pomocy społecznej były uznane za problem w Lokalnej Strategii Działania.

Wykres 12 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej

Źródło: dane GUS.

Turystyka

Ważnymi czynnikami rozwoju lokalnego są: aktywność ekonomiczna i społeczna mieszkańców oraz wysoki poziom kapitału społecznego. Dobrym sposobem podnoszenia poziomu rozwoju lokalnego jest aktywizowanie mieszkańców do prowadzenia usług turystycznych i agroturystycznych. Dzięki świadczeniu takich usług możliwa jest ochrona bogatego lokalnego dziedzictwa kulturowego, które często staje się częścią

oferowanego produktu turystycznego. W Lokalnej Strategii Rozwoju sporo miejsca poświęcono kwestiom dotyczącym turystyki i zwrócono tym samym uwagę, że brakuje wspólnego produktu, oferta turystyczna powinna lepiej wykorzystać potencjał jaki znajduje się na terenie działania LGD. Branża związana z usługami turystyczno-rekreacyjnymi jest słabo rozwinięta na obszarze. Działania te są o tyle istotne, iż mamy do czynienia z terenami, gdzie walory przyrodnicze, zasoby leśne oraz dobre położenie komunikacyjne są niewątpliwymi atutami. Położenie między dwoma aglomeracjami i duże bogactwo związane z bogatym dziedzictwem kulturowo-przyrodniczym powinno przyczynić się do rozwoju lokalnego.

Wykres 13 Turystyczne obiekty noclegowe

	2016	2017	2018	2019	2020
Krzeszowice	4	5	5	5	5
Bukowno	1	1	1	1	1
Klucze	2	2	3	3	2
Olkusz - miasto	3	3	3	3	3
Wolbrom	2	3	3	4	4

Źródło: dane GUS.

W LSR wpisano przedsięwzięcia, dzięki którym powinien nastąpić rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej, zakładając, że podniesie ono poziom kapitału społecznego w lokalnej społeczności. Podejmowanie takich przedsięwzięć jest dobrym pomysłem, ponieważ z jednej strony może to pozytywnie wpływać na wzmacnianie kapitału społecznego mieszkańców a z drugiej strony może być elementem przyciągającym potencjalnych klientów gospodarstw agroturystycznych, których na tym terenie jest mało. Jak wynika z danych GUS liczba turystycznych obiektów noclegowych na terenie LGD zwiększa się nieznacznie. W pięciu z siedmiu gmin wchodzących w skład LGD znajduje się w sumie 15 turystycznych obiektów noclegowych. W tym kontekście ważne wydaje się pytanie, jakie działania mogą przyczynić się do zwiększenia bazy turystycznej. Duże zasoby lokalnego

dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, opisane w LSR, powinny stać się elementem produktu turystycznego oferowanego przez właścicieli obiektów turystycznych.

Cele zapisane w LSR

W Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wskazane 3 cele główne, a w ich obrębie cele szczegółowe. Powstały one na podstawie wyników przeprowadzonej diagnozy i analizy SWOT. Dzięki temu cele mają przeciwdziałać najistotniejszym problemom regionu i być dostosowane do potrzeb społeczności gmin. Realizacja tych celów ma pozwolić na lepsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszaru LGD „Nad Białą Przemszą”.

Niski kapitał do współpracy na obszarze – zarówno instytucji, jaki i grup nieformalnych oraz brak instytucji i struktur, które tego typu współpracę mogłyby inkubować i wzmacniać. Stworzone zostały sieci powiązań pomiędzy instytucjami i mieszkańcami obszaru, które przyczyniają się do zdynamizowania procesów rozwoju wspólnoty mieszkańców obszaru.

Pierwszym celem ogólnym było rozwinięcie kapitału społecznego dla korzyści ekonomicznych i społecznych szerokiej grupy mieszkańców. Odpowiada on na problem niekorzystnych tendencji migracyjnych i wzrost liczby osób, które wymagają różnych form wsparcia. Ten szeroko zdefiniowany cel zakładał 3 cele szczegółowe.

Po pierwsze nacisk kładziony był na rozwój kreatywności jak najliczniejszej grupy mieszkańców. Nie jest jednak do końca jasne jak kreatywność może zostać przełożona na poprawę jakości życia. Również zdefiniowane w LSR działania zakładające aktywizację ludności również w kwestii ochrony środowiska i zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym są nieprecyzyjne i nie mają oczywistego związku z 1 celem szczegółowym, czyli zwiększeniem kreatywności. Opisane działania polegające tworzeniu infrastruktury służącej aktywizacji społecznej oraz budowie dróg mają za to większe przełożenie na cel ogólny 1, jakim było rozwinięcie kapitału społecznego i poprawa jakości życia. Drugi cel szczegółowy zakładał dążenie do zachowania lokalnego dziedzictwa i wzmacniania lokalnej tożsamości. Działania w tym zakresie to przede wszystkim rozwój oferty kulturalnej w oparciu o lokalną tradycję. Trzeci cel szczegółowy polegał na promocji obszaru i tworzeniu atrakcyjną oferty turystyczno-rekreacyjnej, by móc w pełni wykorzystać potencjał przyrodniczy regionu i jego położenie.

Drugim celem ogólnym było sprawienie, by gospodarka obszarów wiejskich LGD służyła zaspakajaniu bieżących potrzeb wspólnoty mieszkańców i przyczyniała się do poprawy jakości życia na obszarze. Był on realizowany w obrębie dwóch celów szczegółowych. Odpowiada on na zdiagnozowane problemy dotyczące niewykorzystania potencjału gospodarczego regionu i odpływu ludności. Pierwszym celem szczegółowym było wykorzystanie naturalnych walorów i zasobów obszaru i stworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju gospodarczego. Zakładał on tworzenie nowych przedsiębiorstw lub rozwój już istniejących, w tym tych wspierających grupy defaworyzowane. Drugim celem szczegółowym było wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych, również tych związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym.

Trzeci cel ogólny zakładał stworzenie sieci powiązań pomiędzy instytucjami i mieszkańcami obszaru, które przyczyniają się do zdynamizowania procesów rozwoju wspólnoty mieszkańców obszaru i w jego obrębie realizowany był jeden cel szczegółowy. Zakładał on budowanie kompetencji do współpracy międzysektorowej poprzez realizację projektów współpracy i wpieranie współpracy opartej na produkcie lokalnym między podmiotami na obszarze LGD.

Określone przez Lokalną Grupę Działania „Nad Białą Przemszą” cele (ogólne i szczegółowe), przypisane im przedsięwzięcia i wskaźniki odpowiadają na problemy, które zostały zdiagnozowane poprzez analizę danych statystycznych oraz konsultacje społeczne prowadzone na obszarze LGD. Osiągnięcie określonych pułapów wskaźników w większości daje szansę na zniwelowanie słabych stron obszaru. W konsekwencji można stwierdzić, że Lokalna Strategia Rozwoju mogła przyczynić się do pozytywnych zmian na obszarze Lokalnej Grupy Działania.

5.2. Rzeczowy i finansowy postęp w realizacji LSR

Ocena postępu rzeczowo-finansowego pozwala sprawdzić pierwsze efekty wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Ewaluacja jest możliwa dzięki danym dotyczącym wskaźników wartości produktu, przypisanych do poszczególnych przedsięwzięć na etapie tworzenia LSR. Umiejętny dobór wskaźników zwiększa możliwość dobrej orientacji w realizowaniu celów szczegółowych.

Z przeprowadzonych wywiadów z pracownikami biura LGD wynika, że bardzo popularnym kanałem komunikacyjnym z mieszkańcami, przez który przekazywana jest informacja o naborze, jest strona na Facebook-u i strona www LGD „Nad Białą Przemszą”. Na uwagę zasługuje fakt, że strona www LGD jest prosta w nawigacji i posiada widoczną opcję czytania na głos tekstu. Bardzo ważnym elementem systemu komunikacji z mieszkańcami jest różnorodność sposobów komunikacji. Poza bezpośrednimi spotkaniami w biurze i gminach wykorzystywane są ogłoszenia w lokalnej prasie, tablice informacyjne i ulotki. Na początek warto przyjrzeć się samej historii naborów, której szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2 Historia naborów

Data naboru od... do...	Przedsięwzięcie (w nawiasie wpisać K – konkurs, O – operacja własna, G – projekt grantowy)	Liczba złożonych wniosków	Liczba wybranych wniosków (dotyczy wszystkich wniosków, również wykraczających poza limit)	Liczba podpisanych umów (w przypadku grantów, proszę podać liczbę umów z grantobiorcami)	Protesty złożone (w przypadku grantów – odwołania)	Protesty / odwołania uwzględnione
07.11.2016- 06.12.2016	Nabór 1/2016 Podejmowanie działalności gospodarczej(K)	7	2	2	2	0
07.11.2016- 06.12.2016	Nabór 2/2016 Podejmowanie działalności gospodarczej ze wsparciem grup defaworyzowanych. (K)	11	1	0	1	0
14.11.2016- 13.12.2016	Nabór 3/2016 Rozwój działalności gospodarczej (K)	5	3	1	0	0
14.11.2016- 13.12.2016	Nabór 4/2016 Rozwój działalności gospodarczej ze wsparciem grup defaworyzowanych. (K)	7	6	3	1	0
14.11.2016- 13.12.2016	Nabór 5/2016 Rozwój działalności gospodarczej-przedsięwzięcia o charakterze innowacyjnym (K)	3	2	1	2	0
22.02.2017- 15.03.2017	Nabór 1/2017 Operacje indywidualne - stworzenie lub zmodernizowanie obiektów infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej(K)	11	11	8	0	0
22.02.2017- 23.03.2017	Nabór 2/2017 Podejmowanie działalności gospodarczej ze wsparciem	17	7	5	5	1

	grup defaworyzowanych. (K)					
30.10.2017- 28.11.2017	Nabór 5/2017 Podejmowanie działalności gospodarczej(K)	3	2	0	0	0
30.10.2017- 28.11.2017	Nabór 6/2017 Podejmowanie działalności gospodarczej ze wsparciem grup defaworyzowanych. (K)	6	5	4	0	0
06.11.2017- 27.11.2017	Nabór 7/2017 Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, lub kulturalnej (G)	7	6	6	0	0
06.11.2017- 05.12.2017	Nabór 8/2017Rozwijanie działalności gospodarczej (K)	4	3	2	0	0
06.11.2017- 05.12.2017	Nabór 9/2017 Rozwijanie działalności gospodarczej ze wsparciem grup defaworyzowanych. (K)	7	5	4	0	0
12.12.2017- 27.12.2017	Nabór 10/2017 Zachowanie dziedzictwa lokalnego (G)	4	3	3	0	0
26.012018- 26.02.2018	Ogłoszenie o zamiarze realizacji operacji własnej (O)	0	-	-	-	-
12.022018- 26.02.2018	Nabór 1/2018 Budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych (K)	1	1	1	0	0
06.06.2018- 21.06.2018	Nabór 2/2018 Podejmowanie działalności gospodarczej(K)	3	2	1	0	0
16.04.2019- 15.05.2019	Nabór 1/2019 Rozwijanie działalności gospodarczej (K)	8	4	2	0	0

30.04.2019- 28.05.2019	Nabór 2 /2019 Podejmowanie działalności gospodarczej(K)	10	7	4	0	0
30.04.2019- 28.05.2019	Nabór 3/2019 Podejmowanie działalności gospodarczej ze wsparciem grup defaworyzowanych. (K)	1	1	1	0	0
18.09.2019- 16.10.2019	Nabór 1/2019/G Wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych (G)	5	4	4	0	0
18.09.2019- 16.10.2019	Nabór 2/2019/G Zachowanie dziedzictwa lokalnego – w tym wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dzieciństwa lokalnego (G)	4	4	4	0	0
09.09.2019- 07.10.2019	Nabór 4/2019 Rozwijanie działalności gospodarczej ze wsparciem grup defaworyzowanych. (K)	2	2	0	0	0
09.09.2019- 07.10.2019	Nabór 5/2019 Rozwój działalności gospodarczej – Wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałających zmianom klimatu. (K)	0	-	-	-	-
09.09.2019- 07.10.2019	Nabór 6/2019 Rozwijanie działalności gospodarczej (K)	1	1	1	0	0

20.02.2020- 20.03.2020	Nabór 1/2020 Rozwój działalności gospodarczej – Wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałających zmianom klimatu. (K)	0	-	-	-	-
26.02.2020- 26.03.2020	Nabór 2/2020 Inkubator przetwórstwa lokalnego (K)	1	1	0	0	0
09-03.2020- 07.04.2020	Nabór 4/2020 Rozwijanie działalności gospodarczej (K)	3	2	0	0	0
13.05.2020- 08.06.2020	Nabór 5/2020Rozwój i wzmacnianie oferty kulturalnej obszaru, w szczególności opartej o lokalne tradycje (K)	3	2	2	0	0
13.05.2020- 11.06.2020	Nabór 6/2020 Rozwijanie działalności gospodarczej ze wsparciem grup defaworyzowanych. (K)	10	7	2	0	0
01.06.2020- 30.06.2020	Nabór 7/2020 Operacje indywidualne – rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (K)	5	5	5	0	0
10.06.2020- 29.06.2020	Nabór 8/2020Rozwój działalności gospodarczej – Wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną	1	1	0	0	0

	środowiska i przeciwdziałających zmianom klimatu. (K)					
12.08.2020-10.09.2020	Nabór 10/2020 Budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych lub powiatowych (K)	1	1	0	0	0
07.09.2020-30.09.2020	Nabór 11/2020 Podejmowanie działalności gospodarczej(K)	19	10	8	2	0
14.09.2020-13.10.2020	Nabór 12/2020 Rozwój i wzmacnianie oferty kulturalnej obszaru, w szczególności opartej o lokalne tradycje (K)	1	1	1	0	0
17.02.2021-18.03.2021	Nabór 1/2021 Operacje indywidualne – rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (K)	5	5	5	0	0
17.02.2021-18.03.2021	Nabór 2/2021 Budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych lub powiatowych (K)	2	2	0	0	0
17.02.2021-12.03.2021	Nabór 3/2021 Rozwijanie działalności gospodarczej (K)	4	2	0	0	0
17.02.2021-18.03.2021	Nabór 4/2021 Rozwój rynków zbytu produktów i usług lokalnych	0	-	-	-	-
17.03.2021-18.03.2021	Nabór 5/2021 Wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska i	1	1	0	0	0

	przeciwdziałaniem zmianom klimatu					
20.04.2021- 19.05.2021	Nabór 1/2021/G Wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych (G)	5	5	0	0	0

Źródło: dane własne LGD.

Wszystkie nabory spotkały się ze sporym zainteresowaniem ze strony beneficjentów. Zdecydowanie największą popularnością cieszyły się nabory na podejmowanie działalności gospodarczej, a w dalszej kolejności jej rozwój. Mniejszym zainteresowaniem cieszyły się nabory związane z wspieraniem przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałających zmianom klimatu oraz inkubator lokalnego przetwórstwa. W opinii pracowników biura LGD „Nad Białą Przemszą” sytuacja związana z COVID nie wpłynęła harmonogram naborów. Na uwagę zasługuje fakt, że przy dużej liczbie zgłaszanych wniosków do naborów, złożono bardzo mało protestów (13). Być może jest to zasługa efektywnego sposobu informowania i aktywizowania mieszkańców w poszczególnych gminach przy okazji prowadzonego doradztwa.

Postęp rzeczowy

Poniższe tabele pokazują jak Lokalna Grupa Działania „Nad Białą Przemszą” radzi sobie z realizowaniem założonych celów.

Tabela 3 Rzeczowa realizacja planu działania

Cel ogólny	Cel	Wskaźniki	≲ ∅	Jednos	Stan	Stan	Realiz	Przedsięwzię	Wskaźnik	≲ ∅	Jednos	Stan	Realizacja (%)
------------	-----	-----------	-----	--------	------	------	--------	--------------	----------	-----	--------	------	----------------

	szczegółowy	rezultatu		tkamiary	początkowy	docelowy	zaczaj (%)	cie	produktu		tkamiary	docelowy	U	P
Cel ogólny 1: Kapitał społeczny jest rozwinięty i służy osiąganiu szerokich korzyści – ekonomicznych i społecznych – dla całej wspólnoty mieszkańców obszaru.	Tworzenie warunków do rozwijania i utrzymania na wysokim poziomie warunków sprzyjających kreatywności dla jak najliczniejszej grupy mieszkańców obszaru	liczba osób objętych wsparciem w ramach realizowanych projektów		osoby	0	5300	0 %	Działania aktywizujące mieszkańców i zapobiegające negatywnym zjawiskom w sferze społecznej, w tym w zakresie ochrony środowiska	liczba działań aktywizujących mieszkańców w obszarze LGD w tym w zakresie ochrony środowiska		sztuk	5	0	0
		Wzrost liczby osób korzystających ze stworzonej lub zmodernizowanej infrastruktury		osoby	0	2000	68%	Stworzenie oraz rozwój infrastruktury służącej aktywizacji mieszkańców obszaru LGD i zapobieganiu negatywnym zjawiskom w sferze społecznej	liczba stworzonej lub zmodernizowanej infrastruktury służącej aktywizacji mieszkańców w obszarze LGD i zapobieganiu negatywnym zjawiskom w sferze społecznej		Sztuk	4	150 %	150 %

		Długość powstałych dróg		km	0	1	60%	Infrastruktura Drogowa w zakresie włączenia społecznego	Liczba operacji w zakresie infrastruktury drogowej		sztuk	2	50%	50%
	Tworzenie warunków do zachowania lokalnego dziedzictwa i wzmacniania lokalnej tożsamości	liczba osób uczestniczących w wydarzeniach, przedsięwzięciach kulturalnych oraz wzmacniających lokalną tożsamość		osoby	0	12000	11 %	Rozwój i wzmacnianie oferty kulturalnej obszaru, w szczególności opartej o lokalne tradycje	liczba wspartych inicjatyw z zakresu rozwoju oferty kulturalnej		sztuk	21	114 %	0 %
									liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR		sztuk	2	150 %	150 %

	Wykorzystanie wartości przyrodniczo-krajobrazowych oraz położenia pomiędzy dwoma aglomeracjami do budowy atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej służącej zarówno mieszkańcom obszaru, jak i przyczyniającej się do rozwoju społeczno-gospodarczego	liczba osób korzystających ze zrealizowanych przedsięwzięć		osoby	0	79200	15 %	Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej z wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych, kulturowych lub historycznych obszaru.	liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej wykorzystującej lokalne zasoby przyrodnicze, kulturowe lub historyczne obszaru		sztuk	15	120%	53%
									Liczba zrealizowanych projektów współpracy		sztuk	1	0%	0%
									Liczba LGD uczestniczących w projekcie współpracy	3,2	sztuk	3	0%	0%

		Liczba projektów skierowanych do mieszkańców i turystów		Szt.	0	1	0 %	Promocja obszaru w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze, kulturowe i historyczne.	liczba przedsięwzięć promujących obszar w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze, kulturowe, historyczne.		sztuk	3	133%	0%
Cel 2. Rozwinięta gospodarka obszarów wiejskich LGD służy zaspakajaniu potrzeb wspólnoty mieszkańców i przyczynia się do	Lokalna Grupa Działania stwarza atrakcyjne warunki do rozwoju gospodarczego wykorzystującego naturalne walory i	liczba miejsc pracy stworzonych z inicjatywy LGD	1,3	Szt.	0	29	45 %	Podejmowanie oraz rozwój działalności gospodarczej zapewniające nowe miejsca pracy na terenie LGD	Liczba operacji polegająca na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	1,1	Sztuk	16	87,50 %	25 %
									Liczba operacji polegających na rozwoju przedsiębiorstwa	1,2	sztuk	7	86 %	71 %

poprawy jakości życia na obszarze	zasoby obszaru.	liczba miejsc pracy stworzonych dla grup defaworyzowanych z inicjatywy LGD	1,3	Szt.	0	30	80 %	Podejmowanie oraz rozwój działalności gospodarczej ze wsparciem grup defaworyzowanych	Liczba operacji polegająca na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa wspierającego grupy defaworyzowane	1,1	sztuk	10	100 %	100 %
									Liczba operacji polegająca na rozwoju przedsiębiorstwa wspierającego grupy defaworyzowane	1,2	sztuk	9	89 %	44 %

	Lokalna Grupa Działania wspiera działania i projekty, których celem jest tworzenie przedsiębiorć i rozwiązań innowacyjnych na obszarze LGD, w tym	liczba powstałych miejsc pracy w związku z uruchomieniem bądź rozwinięciem działalności gospodarczej o charakterze innowacyjnym z inicjatyw1,3y LGD	1,3	osoba	0	1	300 %	Wsparcie przedsięwzięć i projektów o charakterze innowacji i/lub produktowej i/lub procesowej i/lub organizacyjnej i/lub marketingowej dotychczas nieobecnych na obszarze LGD	liczba nowych przedsięwzięć o charakterze innowacyjnym		sztuk	1	100 %	100 %
	związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałaniem i zmianom klimatu	liczba powstałych miejsc pracy w związku z uruchomieniem bądź rozwinięciem działalności gospodarczej związanej z ochroną środowiska z inicjatywy LGD	1,3	osoba	0	1	0 %	Wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałających zmianom klimatu	liczba nowych przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałającym zmianom klimatu		sztuk	1	0 %	0 %

		liczba projektów skierowanych do mieszkańców i przedsiębiorców		Szt.	0	1	0 %		liczba zrealizowanych projektów współpracy krajowej		sztuk	1	0 %	0 %
Cel 3. Stworzenie sieci powiązań pomiędzy instytucjami i mieszkańcami obszaru, które przyczyniają się do zdynamizowania	Budowanie kompetencji do współpracy międzysektorowej na rzecz rozwoju zasobów obszaru służących wzmocnieniu przedsiębiorczości na obszarze LGD	Liczba podmiotów uczestniczących w projektach sieciowych		Szt.	0	8	0 %	Tworzenie sieci powiązań i kooperacji, w zakresie sieciowego rozwijania usług i oferty turystycznej na obszarze LGD	Liczba zrealizowanych międzynarodowych projektów współprac		sztuk	1	0 %	0 %
		Liczba projektów skierowanych do mieszkańców i przedsiębiorców		Szt.	0	1	100 %		Liczba LGD uczestniczących w projekcie współpracy		sztuk	13	0 %	0 %

procesów rozwoju wspólnoty mieszkańców obszaru		Liczba miejsc pracy powstałych dzięki centrom wsparcia produktu lokalnego.		Szt.	0	1	0 %	Wspieranie współpracy opartej na produkcji lokalnym pomiędzy podmiotami działającymi na obszarze działania LGD	liczba nowych instrumentów w wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej	1,9	Sztuk	1	100 %	100 %
		Liczba podmiotów korzystających z infrastruktury służącej wsparciu produktu lokalnego		Szt.	0	3			Liczba centrów wsparcia produktu lokalnego		sztuk	1	0 %	0 %
		Liczba podmiotów posługujących się lokalną marką		Szt.	0	7								

Źródło: dane własne LGD.

Analiza wskaźników dla pierwszego celu ogólnego wskazuje na bardzo zaawansowany stopień realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. W ponad połowie zostały zrealizowane przedsięwzięcia związane z pierwszym celem. Pierwszy cel skupiony wokół kapitału społecznego mającego wpływ na możliwości osiągnięcia korzyści – ekonomicznych i społecznych przez lokalną społeczność. W tych przedsięwzięciach jest problem z osiągnięciem wskaźników związanych z przedsięwzięciami poświęconych ochronie środowiska. Bardzo podobna sytuacja jest w przypadku drugiego celu opisanego w LSR. Wskaźniki związane z wsparciem grup defaworyzowanych i rozwojem przedsiębiorczości zostały zrealizowane w 100%. Najgorzej jest z wskaźnikami związanymi z przedsięwzięciami, skierowanymi na ochroną środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatu. Trzeci cel „Stworzenie sieci powiązań pomiędzy instytucjami i mieszkańcami obszaru, które przyczyniają się do zdynamizowania procesów rozwoju wspólnoty mieszkańców obszaru” jest w części wskaźników zrealizowany. Zdaniem pracowników LGD „Nad Białą Przemszą” realizacja wskaźników nie jest zagrożona. Analizując dane z tabeli powyżej, w obrębie przedsięwzięć, można stwierdzić, że problemy związane z ochroną środowiska i rozwojem sieci współpracy pomiędzy podmiotami świadczącymi usługi turystyczne jest najmniej zaawansowany.

Opierając się na deklaracjach osób uczestniczących w badaniach jakościowych, postęp realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju nie budzi większych zastrzeżeń. W przypadku tych wskaźników, których postęp jest najslabszy są wdrożone działania dające szansę osiągnięcia zaplanowanego poziomu. Warte podkreślenia jest, iż spora część spośród wskaźników została już zrealizowana. Poziom realizacji przedsięwzięć zbliża więc LGD do osiągnięcia zamierzonych w LSR celów.

Postęp finansowy

Tabela 4 Finansowa realizacja planu działania

Cele ogólne				Cele szczegółowe				Przedsięwzięcia					
Nazwa	Budżet w LSR (PLN)	Realizacja budżetu (PLN)	Realizacja budżetu (%)	Nazwa	Budżet w LSR (PLN)	Realizacja budżetu (PLN)	Realizacja budżetu (%)	Nazwa	Program/fundusz	Pomoc przyznana		Pomoc wypłacona	
										Budżet w LSR (PLN)	Realizacja budżetu (PLN)	Budżet w LSR (PLN)	Realizacja budżetu (PLN)
Cel ogólny 1: Kapitał społeczny jest rozwinięty i służy osiąganiu szerokich korzyści – ekonomicznych i społecznych – dla całej wspólnoty mieszkańców obszaru.	5 971 000 zł	4 392 490 ,65	74 %	Cel szczegółowy 1.1: Tworzenie warunków do rozwijania i utrzymania na wysokim poziomie warunków sprzyjających kreatywności dla jak najliczniejszej grupy mieszkańców obszaru	1 148 259,40 zł	780 688,68 zł	68 %	Przedsięwzięcie 1.1.1 : Działania aktywizujące mieszkańców i zapobiegające negatywnym zjawiskom sfery społecznej, w tym w zakresie ochrony środowiska	PROW	106 540,40 zł	0 zł	106 540,40 zł	0 zł

[illegible]

				Cel szczegółowy 1.2: Tworzenie warunków do zachowania lokalnego dziedzictwa i wzmacniania lokalnej tożsamości	338 497,6 0 zł	96541,00 zł	29%			Przedsięwzięcie 1.2.1 Rozwój i wzmacnianie oferty kulturalnej obszaru, w szczególności opartej o lokalne tradycje		338 497,6 0 zł	341 674,84	338 497,6 0 zł	96541,0 0 zł
				Cel szczegółowy 1.3: Wykorzystanie wartości przyrodniczo-krajobrazowych oraz położenia pomiędzy dwoma aglomeracjami do budowy atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej służącej zarówno mieszkańcom obszaru, jak i	4 484 243,0 0 zł	3 515 260, 97 zł	78 %			Przedsięwzięcie 1.3.1: Rozwój infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej z wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych, kulturowych lub historycznych obszaru.		4 366 414,0 0 zł	3 941 611,19	4 366 414,0 0 zł	3 515 260, 97 zł

Cel ogólny 2: Rozwinięta gospodarka obszarów wiejskich LGD służy zaspakajaniu potrzeb wspólnoty mieszkańców i	6 440 000,00 zł	2 470 102,75	38 %	Cel szczegółowy 2.1: Lokalna Grupa Działania stwarza atrakcyjne warunki do rozwoju gospodarczego wykorzystującego naturalne walory i zasoby obszaru.	4 905 120,24 zł	2 235 223,00 zł	46 %	Przedsięwzięcie 2.1.1: Podejmowanie oraz rozwój działalności gospodarczej zapewniające nowe miejsca pracy na terenie LGD		117 829,00 zł	117 829,00	117 829,00 zł	0,00
				Przedsięwzięcie 1.3.2 : Promocja obszaru w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze, kulturowe i historyczne.						117 829,00 zł	117 829,00	117 829,00 zł	0,00
										2 505 120,24 zł	2 011 098,00	2 505 120,24 zł	993 000,00

[illegible]

Cel ogólny 3: Stworzenie sieci powiązań pomiędzy instytucjami i mieszkańcami obszaru, które przyczyniają	657 000 ,00 zł	50 000,0 0 zł	8 %	Cel szczegółowy 3.1: Budowanie kompetencji do współpracy międzysektorowej na rzecz rozwoju zasobów obszaru	657 000,0 0 zł	50 000,0 0 zł	8 %	Przedsięwzięcie 2.2.2: Wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałających zmianom klimatu		1 300 000,0 0 zł	0 zł	1 300 000,0 0 zł	0 zł
										107 000,0 0 zł	0 zł	107 000,0 0 zł	0 zł
				Przedsięwzięcie 3.1.2: Wspieranie współpracy opartej na produkcji lokalnym pomiędzy podmiotami działającymi na obszarze działania LGD						107 000,0 0 zł	0 zł	107 000,0 0 zł	0 zł
										1 300 000,0 0 zł	0 zł	1 300 000,0 0 zł	0 zł

								Przedsięwzięcie 3.1.2: Wspieranie współpracy opartej na produkcji lokalnym pomiędzy podmiotami działającymi na obszarze działania LGD		550 000,00 zł	50 000,00 zł	550 000,00 zł	50 000,00 zł
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	---------------	--------------	---------------	--------------

Źródło: dane własne LGD.

Analizując realizację budżetu , stan na 31.05.2021, dla celu ogólnego 1 budżet jest zrealizowany na poziomie 74%, dla celu ogólnego 2 na poziomie 38%, a dla celu ogólnego 3 na poziomie 8%.

5.3. Projekty Współpracy

Na dzień 31.05.2021 r. w Lokalnej Grupie Działania „Nad Białą Przemszą” nie został zrealizowany żaden projekt współpracy. W LSR zostały zaplanowane trzy projekty współpracy. Obecnie trzy projekty współpracy są w trakcie przygotowania do złożenia. Projekty będą związane z wytyczaniem tras nordic walking, promocją produktów lokalnych i rozwiązań proekologicznych.

5.4. Działania poza RLKS

Lokalna Grupa Działania „Nad Białą Przemszą” bardzo aktywnie działa na rzecz pozyskania środków poza RLKS/LSR. W sumie zrealizowała osiem projektów o wartości 14 330 122 PLN i 59 002 EUR, sześć krajowych i dwa międzynarodowe. Wartość tych projektów przewyższa budżet przeznaczony na realizację LSR. Dokładny opis tych projektów zawarty jest w tabeli poniżej.

Tabela 5 Projekty realizowane przez LGD finansowane poza RLKS

I. p.	Program/fundusz	Data realizacji działania (rozpoczęcia i zakończenia jeśli dotyczy)	Opis działań	Osiągnięte wskaźniki	Czy działania są kontynuowane po zakończeniu realizacji projektu/działania? W jaki sposób?	Budżet całego projektu/działania
1.	Erasmus+	01-06-2014-31-05-2015	Celem projektu jest poprawa jakości i innowacyjności usług LGD "Nad Białą Przemszą" poprzez zastosowanie praktyk europejskich oraz wzrost kompetencji naszego zespołu z zakresu edukacji nieformalnej osób dorosłych – mieszkańców obszarów miejsko-wiejskich.	Udział w szkoleniach/job shadowing/obsługa pracy	Zdobyte doświadczenia nadal są wykorzystywane w pracy Stowarzyszenia.	33 228,00 EUR
2.	Erasmus+	01-06-2016-31-05-2017	Celem projektu jest poprawa jakości i innowacyjności usług edukacyjnych konsorcjum 3 instytucji: LGD "Nad Białą Przemszą", Fundacji Laboratorium Inspiracji Społecznych oraz Stowarzyszenia Produkt Lokalny "Nad Białą Przemszą"	Udział w kursach/szkoleniach	Zdobyte doświadczenia nadal są wykorzystywane w pracy Stowarzyszenia.	25 774.00 EUR

			poprzez zastosowanie praktyk europejskich oraz wzrost kompetencji naszego zespołu z zakresu edukacji nieformalnej osób dorosłych, w szczególności grupy defaworyzowane i jaką są kobiety – mieszkanki terenów wiejskich.			
3.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego	2018-03-01 - 2021-08-29	Celem jest poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania min. 180 (95K) dzieci i młodzieży oraz ich min. 126 rodziców/opiekunów przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - mieszkańców/uczniów gm. Wolbrom, do 31.03.2021r Cel zostanie osiągnięty poprzez utworzenie PDW, która będzie funkcjonowała jeszcze przez okres 3 lat po zakończeniu projektu	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	N/d	4,170,157.26 PLN

			(trwałość)			
4.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego	2019-08-01 - 2022-07-31	Celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do 180 dzieci i młodzieży oraz ich rodzin z terenu Gminy Bolesław poprzez utworzenie 30 nowych miejsc opieki i wychowania w ramach nowopowstałej placówki wsparcia dziennego (PWD).	Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu	N/d	3,623,626.23 PLN
5.	Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego	02-07-2018 - 2022-03-31	Podniesienie atrakcyjności i konkurencyjności obszaru pow. olkuskiego w oparciu o zasoby dziedzictwa regionalnego poprzez utworzenie oraz zagospodarowanie istniejących tras rowerowych na terenie pow. olkuskiego.	Długość utworzonych szlaków turystycznych [km] – 45 km	N/d	6 481 546,72 PLN
6.	„Mecenat Małopolski”	01.06.2014 - 31.10.2014	1. zaprezentowanie i upowszechnienie wśród mieszkańców Małopolski oraz	1) Zwiększenie zainteresowania lokalnym folklorem oraz pozostałym dziedzictwem kulturowym	Zdobyte doświadczenia nadal są wykorzystywane w pracy Stowarzyszenia.	10 590,17 PLN

			<p>turystów z całego kraju kulinarnego i artystycznego bogactwa regionu Białej Przemszy zarówno podczas Nadprzemszańsk iego Festiwalu Smaku (5 października w Trzyciążu) jak i podczas dwóch imprez plenerowych w innych rejonach małopolski (Siedliszowice – 22 czerwca 2014 oraz Ryglice – 28 września 2014r.)</p> <p>2.</p> <p>Promocja lokalnych Marek oraz informowanie o działaniach podejmowanych w tym celu</p> <p>3.</p> <p>Zorganizowano serię warsztatów kulinarnych oraz rękodzielniczych (zarówno podczas imprez plenerowych w Siedliszowicach i Ryglicach jak i podczas V Nadprzemszańsk iego Festiwalu Smaku w Trzyciążu) ukazujących sposób wykonania najpiękniejszych wyrobów</p>	<p>naszego regionu żywnością, wśród mieszkańców regionu oraz turystów.</p> <p>2) Wzrost rozpoznawalności, atrakcyjności i konkurencyjności obszaru LGD w Małopolsce,</p> <p>3) Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie promocji własnego dorobku.</p> <p>4) Wzrost poczucia tożsamości z regionem wśród miejscowych artystów, zespołów folklorystycznych oraz producentów produktów lokalnych regionu Białej Przemszy.</p> <p>5) Pobudzenie aktywności środowisk lokalnych.</p> <p>6) Przyznanie certyfikatów Produktu Lokalnego „Nad Białą Przemszą” w 4 kategoriach, wskazanie tym samym produktu będącego wizytówką obszaru i podniesienie jego rangi, wsparcie</p>		
--	--	--	--	---	--	--

			tradycyjnych. 4. Przez cały okres realizacji projektu trwały działania promocyjno-informacyjne mające na celu promocję projektu oraz wszystkich założonych w nim działań takich jak pokazy rękodzielnicze, warsztaty kulinarne oraz Nadprzemszańsk i Festiwal Smaku.	promocyjne dla najlepszych lokalnych producentów.		
7.	„Mecenat Małopolski”	2019-01-15-2019-05-31	Celem zadania jest: umocnienie tożsamości regionalnej i otwartości mieszkańców Małopolski, popularyzacja i promocja polskiej kultury ludowej, ze szczególnym uwzględnieniem kultury naszego regionu, budowanie wizerunku i marki Małopolski, międzypokoleniowa aktywizacja społeczności lokalnej, edukacja międzykulturowa, nawiązanie trwałej współpracy pomiędzy gminami.	Powyższe cele zostały osiągnięte poprzez: 1/ folklorystyczne warsztaty wokально-taneczne, podczas których uczestnicy poznają tańce i muzykę ludową różnych regionów Polski, 2/ warsztaty kulinarne kuchni regionalnej, prowadzonej przez Koła Gospodyń Wiejskich, 3/ degustacje produktów lokalnych, 4/ gry, zabawy i konkursy o tematyce regionalnej, 5/ prezentacje artystyczne w	Zdobyte doświadczenia nadal są wykorzystywane w pracy Stowarzyszenia.	21 450,00 PLN

				wykonaniu uczestników warsztatów, 6/ międzypokolenio wa folk-sesja fotograficzną zakończoną wystawą zdjęć, 7/ zakup elementów strojów niezbędnych do w/w działań.		
8.	„Mecenat Małopolski”	10-08-2016 - 31-12-2016	Celem projektu było umocnienie tożsamości regionalnej wśród mieszkańców obszaru działalności LGD tj. gmin: Bolesław, Bukowno, Klucze, Krzeszowice, Olkusz, Wolbrom i Trzyciąż, ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie wizerunku naszego regionu wśród mieszkańców małopolski poprzez organizację imprezy plenerowej pt. „Czar Pustyni”.	Cel został osiągnięty poprzez organizację imprezy plenerowej pt. „Czar Pustyni”.	Zdobyte doświadczenia nadal są wykorzystywane w pracy Stowarzyszenia.	22 735,00 PLN

Źródło: dane własne LGD.

Sposób pozyskiwania projektów jest efektem analizy potrzeb mieszkańców z terenu działania LGD oraz potrzeb zgłaszanych przez pracowników biura. Osobom, która jest

inicjatorom i wkładającą najwięcej pracy w pozyskaniu tych projektów jest Pani Dyrektor biura LGD. Analiza opisu działań w ramach poszczególnych projektów wskazuje, że są one swoistym wsparciem celów zawartych w LSR.

5.5. Działalność Biura LGD

Organizacja pracy biura

W biurze LGD stale pracuje czterech pracowników i na pół etatu zatrudniona jest księgowa. Od samego początku funkcjonowania programu LEADER obsada stanowisk w LGD „Nad Białą Przemszą” jest stała. Rotacja pracowników jest spowodowana czasową nieobecnością pracowników, przechodzących na urlop macierzyński. Cechą charakterystyczną pracy tego biura jest współpraca pracowników i wymiennosc czynności w zależności od potrzeb. Jeżeli Pani Dyrektor lub pracownik biura jedzie w teren to część jego obowiązków przejmują pracownicy, którzy są aktualnie na miejscu w biurze. Biuro jest otwarte od 7:30-15:30 zawsze jeden pracownik jest obecny w biurze, warunki lokalowe są zadowalające.

Współpraca pomiędzy biurem LGD, Radą i Zarządem układa się bardzo dobrze. Dyrektor biura, która jest wiceprezesem Zarządu, ma stały kontakt z Zarządem LGD i Radą. Naturalnym miejscem spotkań osób wchodzących w skład tych organów jest biuro dzięki czemu wszystkie informacje spływają natychmiast do odpowiednich osób. Praca biura w czasie pandemii COVID-19 uległa zmianie, ponieważ większość czynności, łącznie z doradztwem odbywała się zdalnie, głównie telefonicznie. Doradztwo udzielane jest przez wszystkich pracowników. Większość interesariuszy kontaktuje się telefonicznie i zaobserwowano tendencję, że osoby zainteresowane działaniami biura rzadziej przychodzą na bezpośrednie konsultacje.

Szkolenia pracowników

Tabela 6 Szkolenia pracowników

Data szkolenia	Temat szkolenia	Wykonawca szkolenia	Liczba przeszkolonych pracowników LGD
7-9.09.2016	Szkolenie z zakresu wdrażania PROW i realizacji LSR	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska	2
08.12.2016	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska	3
09.12.2016	Szkolenie z zakresu wdrażania PROW	Marzena Cieślak	3
16-	Procedury oceny wniosków	Katarzyna Jórğa,	2

17.01.2017		Leszek Leśniak	
01.02.2017	Księgowość, bilans		1
06.03.2017	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji		3
26-27.04.2017	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji		4
03.07.2017	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji		3
29.09.2017	Podstawy pracy trenera	Anna Styszko	4
15.12.2017	Księgowość, bilans		1
12.03.2018	Zasady ochrony danych osobowych		3
29 – 30.08.2018	Przeciwdziałanie korupcji	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska	2
28.09.2018	Profesjonalna obsługa klientów	Monika Posiadała	4
29-30.11.2018	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór	2
14-15.12.2018	Budowanie potencjału obszaru, promocja, budowanie marki	Karolina Boba	2
18-19.12.2018	Zasady ochrony danych osobowych	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska	2
27.09.2019	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór	3
22.10.2019	Budowanie potencjału obszaru, promocja, budowanie marki	Karolina Boba	2
03.02.2020	Budowanie potencjału obszaru, promocja, budowanie marki	Barbara Nowakowska - Mossór	2
05.03.2020	Budowanie potencjału obszaru, promocja, budowanie marki	Anna Styszko	2
14.07.2020	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór	
16-17.09.2020	Budowanie potencjału obszaru, promocja, budowanie marki	Barbara Nowakowska - Mossór	3
02.10.2020	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór	3
30.10.2020	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór	3

Źródło: dane własne LGD.

Szkolenia pracowników LGD od września 2016 roku do października 2020 roku przeprowadzano regularnie i było ich stosunkowo dużo. Dotyczyły one przede wszystkim zasad wypełniania dokumentacji aplikacyjnej i rozliczeniowej, zasad oceny i wyboru projektów, operacji własnych i operacji innych, zasad ewaluacji i monitoringu wdrażania LSR, budowania potencjału obszaru. W zdecydowanej większości szkoleń uczestniczyło co najmniej dwoje pracowników biura. Jeżeli chodzi o ocenę jakości tych szkoleń, to pracownicy z którymi przeprowadzono wywiad oceniali je bardzo dobrze. Pracownicy wskazali, że istnieje potrzeba szkoleń, takich które są pomocne w rozwiązywaniu konkretnych problemów związanych z funkcjonowaniem biura.

Szkolenia członków organów LGD

Tabela 7 Szkolenia członków organów LGD w okresie od 1.01.2016 do 31.05.2021

Data szkolenia	Temat szkolenia	Wykonawca szkolenia	Liczba przeszkolonych członków zarządu	Liczba przeszkolonych członków rady
7-9.09.2016	Szkolenie z zakresu wdrażania PROW i realizacji LSR	Katarzyna Gajowiec-Kowaczewska	6	12
08.12.2016	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska		11
06.03.2017	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska		8
03.07.2017	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska		9
11.09.2017	Szkolenie z zakresu wdrażania PROW i realizacji LSR	Barbara Nowakowska - Mossór	1	9
12.09.2017	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska		10
12.03.2018	Zasady ochrony danych osobowych		8	14
29 – 30.08.2018	Przeciwdziałanie korupcji	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska	8	14
29-30.11.2018	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór		14
12-13.12.2018	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska		14
14-	Budowanie potencjału	Karolina Boba	9	14

15.12.2018	obszaru, promocja, budowanie marki			
18-19.12.2018	Zasady ochrony danych osobowych	Katarzyna Gajowiec - Kowaczewska	9	14
28.05.2019	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór		10
25.06.2019	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór		8
18.07.2019	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór		8
19.09.2019	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór		8
27.09.2019	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór		8
15.11.2019	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór		10
22.10.2019	Budowanie potencjału obszaru, promocja, budowanie marki	Karolina Boba	3	8
03.02.2020	Budowanie potencjału obszaru, promocja, budowanie marki	Barbara Nowakowska - Mossór	1	7
05.03.2020	Budowanie potencjału obszaru, promocja, budowanie marki	Anna Styszko	2	9
14.07.2020	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór		11
16-17.09.2020	Budowanie potencjału obszaru, promocja, budowanie marki	Barbara Nowakowska - Mossór	5	13
02.10.2020	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór		7
30.10.2020	Szkolenie z zakresu procedur oceny i wyboru operacji	Barbara Nowakowska - Mossór		8

Źródło: dane własne LGD.

W przypadku szkoleń dla członków organów LGD przeprowadzono 25 szkoleń. Zdecydowana większość szkoleń dotyczyła zakresu procedur oceny i wyboru operacji. We wszystkich uczestniczyli bardzo licznie członkowie Rady. W 10 szkoleniach uczestniczyli członkowie Zarządu.

Realizacja planu komunikacji

Jedną z ważniejszych kwestii wymagającą analizy jest realizacja planu komunikacji. Stanowi ona istotny aspekt działań podejmowanych przez LGD w ramach realizowania Lokalnej Strategii Rozwoju. Skuteczne komunikowanie powinno wpływać na dużą liczebność i wysoką jakość składanych wniosków, co znów powinno znajdować przełożenie na osiąganie założonych wartości wskaźników. Szczegóły dotyczące realizacji planu komunikacji w lokalnej Grupie Działania „Nad Białą Przemszą” prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8 Realizacja planu komunikacji

Działanie komunikacyjne	Nazwa wskaźnika	Docelowa wartość wskaźnika	Wartość wskaźnika osiągnięta na dzień:					
			31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.05. 2021
Informowanie na temat zasad prawidłowego planowania projektu oraz warunków realizacji projektów w ramach PROW	Przyjęte podczas doradztwa osoby	422	100	212	283	283	384	422
	Organizacja spotkania szkoleniowo-konsultacyjnego nt. prawidłowego planowania projektu	6	1	2	3	4	5	6
Informowanie na temat warunków i sposobów realizacji i rozliczania projektów w ramach PROW	Przyjęte podczas doradztwa osoby	554	132	244	315	415	516	554

	Organizacja spotkania szkoleniowo-konsultacyjnego nt. warunków i sposobu realizacji i rozliczania projektów	34	7	14	17	24	31	34
<p>Informowanie na temat możliwości włączenia się do realizowanych projektów oraz potencjalnych korzyści wynikających z projektów.</p> <p>Informowanie na temat objęcia działaniem kwalifikacyjnym w ramach realizowanych projektów.</p> <p>Informowanie na temat budowania sieci współpracy lokalnych instytucji.</p>	Zamieszczenie informacji na stronie www LGD „Nad Białą Przemszą”	3	0	1	2	2	3	3
	Zamieszczenie informacji na stronach 7 gmin wchodzących w skład LGD	14	0	7	7	7	14	14
	Zamieszczanie postu na portalach społecznościowych	14	0	6	7	7	13	14
	Zamieszczanie artykułów w prasie lokalnej	12	0	4	4	4	8	12
	Przyjęte podczas doradztwa osoby	122	0	50	50	50	109	122
	Organizacja warsztatów sieciujących społeczność lokalną i instytucje	4	0	2	2	2	2	4
	Wysłanie maili z informacją na temat głównych założeń LSR	462	0	153	308	308	462	462
	Umieszczenie informacji w punktach na terenie obszaru	60	0	30	30	30	60	60

	LSR							
	Organizacja spotkań szkoleniowo- konsultacyjnych na obszarze LGD	13	0	7	7	7	13	13
	Rozdystrybuowanie ulotek	2000	0	1000	1000	1000	2000	2000
	Organizacja spotkań informacyjno-konsultacyjnych dedykowanych dla każdej z grup defaworyzowanych	8	0	4	4	4	6	8
Prezentacja projektów realizowanych i zrealizowanych	Zamieszczanie postu na portalach społecznościowych	24	0	0	6	12	18	24
	Zamieszczanie artykułów w prasie lokalnej	12	0	0	4	8	12	12
	Dotarcie do osób z informacją o realizowanych i zrealizowanych projektach na 1 imprezie plenerowej lub festynie lub spotkaniu organizowanym na obszarze LSR	165	0	0	65	115	165	165
	Zamieszczenie informacji na stronie www LGD „ Nad Białą Przemszą”	3	0	0	1	2	3	3

	Publikacja dobrych praktyk projektowych	3	0	0	1	2	3	3
	Zamieszczenie informacji na stronach 7 gmin wchodzących w skład LGD	21	0	0	7	14	21	21
	Stworzenie i opublikowanie filmu opracowanego przez młodzież – mieszkańców obszaru LSR	3	0	0	1	2	3	3
Badanie opinii i satysfakcji beneficjentów	Zamieszczenie ankiety na stronie www LGD oraz 7 gmin wchodzących w skład	17	0	0	1	9	17	17
	Przeprowadzenie ankiet po doradztwie szkoleniach i spotkaniach informujących o jakości świadczenia pomocy przez LGD oraz możliwości podniesienia jej poziomu	323	0	0	103	203	303	323
	Zbieranie i opracowanie danych statystycznych dotyczących wejść na stronę www LGD oraz Facebook	504466	0	0	148627	273318	402101	504466
Kampania informacyjna nt. głównych założeń LSR	Wysłanie maili z informacją na temat głównych założeń LSR	308	308	308	308	308	308	308

	Zamieszczenie informacji na stronie www LGD „Nad Białą Przemszą”	1	1	1	1	1	1	1
	Zamieszczenie informacji na stronach 7 gmin wchodzących w skład LSR	7	7	7	7	7	7	7
	Zamieszczenie postu na portalach społecznościowych	6	6	6	6	6	6	6
	Umieszczenie informacji w punktach na terenie LSR	30	30	30	30	30	30	30
	Zamieszczenie artykułów w pasie lokalnej	4	4	4	4	4	4	4
	Udzielanie informacji o założeniach LSR w ramach prowadzonego doradztwa	132	132	132	132	132	132	132
	Rozdystrybuowanie ulotek na temat głównych założeń LSR	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
Kampania Informacyjna nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	Wysłanie maili z informacją na temat głównych założeń LSR	300	300	300	300	300	300	300
	Zamieszczenie informacji na stronie www LGD „Nad Białą Przemszą”	1	1	1	1	1	1	1
	Zamieszczenie informacji na stronach 7 gmin wchodzących	7	7	7	7	7	7	7

	w skład LSR							
	Zamieszczenie postu na portalach społecznościowych	3	3	3	3	3	3	3
	Umieszczenie informacji w punktach na terenie LSR	30	30	30	30	30	30	30
	Organizacja spotkań informacyjno-konsultacyjnych	7	7	7	7	7	7	7
	Zamieszczenie artykułów w pasie lokalnej	4	4	4	4	4	4	4
	Udzielanie informacji o założeniach LSR w ramach prowadzonego doradztwa	132	132	132	132	132	132	132
	Rozdystrybuowanie ulotek na temat głównych założeń LSR	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Źródło: dane własne LGD.

Komunikacja w tworzeniu i wdrażaniu LSR jest niezbędnym warunkiem w osiągnięciu założonych celów. W 2016 roku poinformowano potencjalnych beneficjentów o rozpoczęciu realizacji LSR, prowadząc kampanię informacyjną. Od samego początku tj. 2016 roku poinformowano potencjalnych wnioskodawców o zasadach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny. Od pierwszej połowy 2016 roku do 31 maja 2021 roku regularnie informowano o warunkach i sposobach realizacji oraz rozliczania projektów, a także możliwości składania wniosków i uczestnictwie w realizowaniu operacji. Podobnie rzecz przedstawia się z informowaniem wnioskodawców o rezultatach konkursu. Od 2018 roku regularnie prowadzono prezentację projektów realizowanych i zrealizowanych oraz badanie opinii i satysfakcji beneficjentów a także pozyskiwano informacje zwrotne o jakości pomocy świadczonej przez LGD.

Analiza danych wskazuje, że Lokalna Grupa Działania podjęła się realizacji wszystkich zaplanowanych działań w tym zakresie. Część spośród nich realizowanych było incydentalnie (spotkania w poszczególnych gminach), inne zaś z dużą regularnością (udzielanie doradztwa). Wykorzystane metody komunikacyjne były w dużej mierze typowe i sprowadzały się przede wszystkim do spotkań, wydruku i rozdysponowania ulotek, umieszczanie postów w mediach społecznościowych, zamieszczania artykułów w lokalnej prasie, wysyłania maili, czy umieszczania informacji na stronach internetowych gmin i na stronie LGD, a także przeprowadzania ankiet monitorujących oraz udzielania doradztwa. Zgodnie z uzyskanymi informacjami w trakcie wywiadu, skutecznym kanałem informacyjnym jest Facebook. Dzięki korzystaniu z różnorodnych działań komunikacyjnych, udało się dotrzeć do różnych grup wiekowych.

Warto niewątpliwie więcej uwagi poświęcić doradztwu jako jednej z najbardziej efektywnych form komunikacji z lokalną społecznością. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

	Dane na dzień					
	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.05. 2021
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa w biurze	107	84	65	88	43	7
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa udzielonych telefonicznie	25	28	6	12	58	31
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa mailowo/ przez Internet	0*	0*	0*	0*	0*	0*
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa (suma wierszy powyżej)	132	112	71	100	101	38

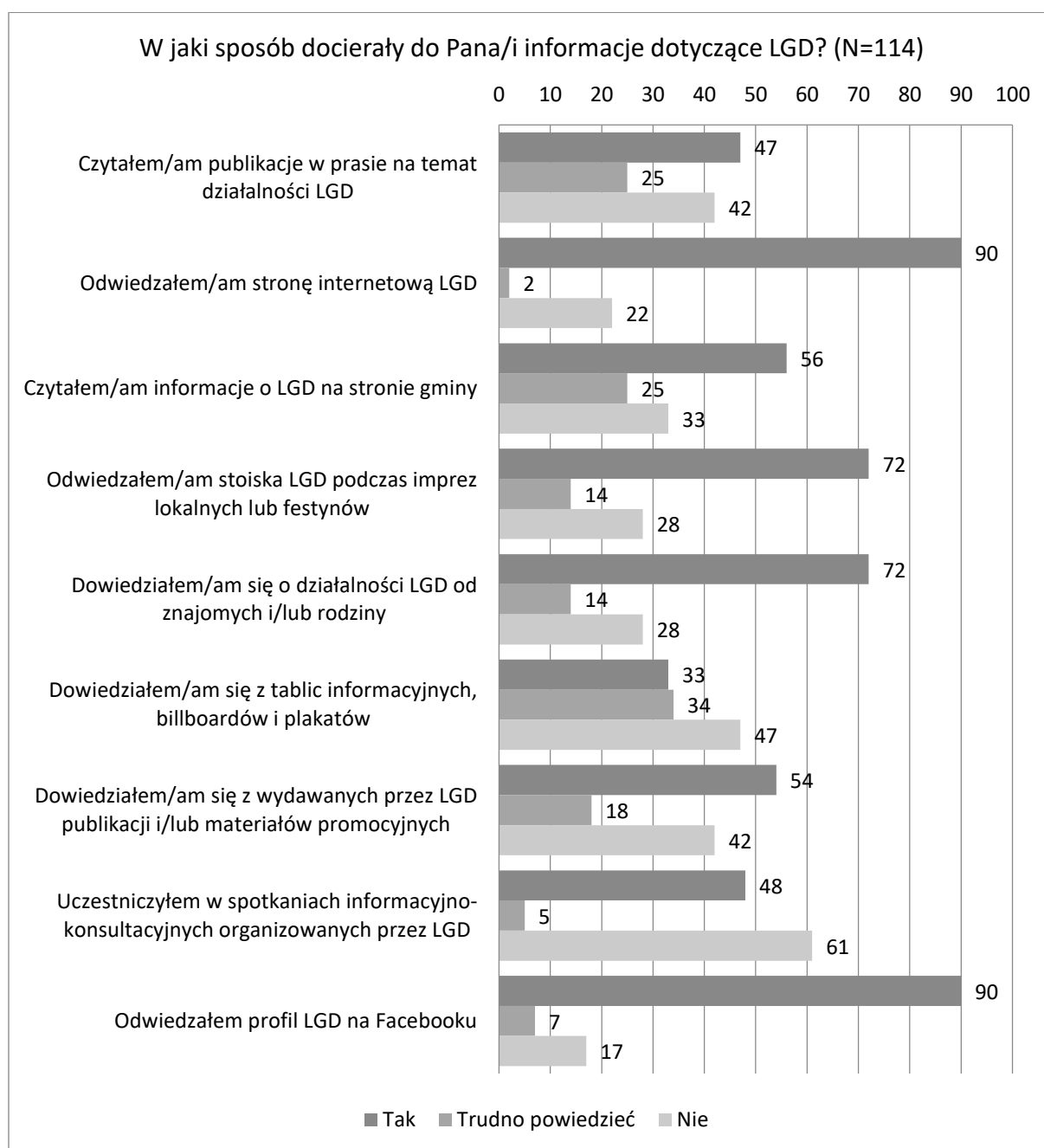
***Stowarzyszenie LGD „Nad Białą Przemszą” nie prowadzi doradztwa mailowo/przez internet**

Źródło: dane własne LGD.

Za analiza danych zawartych w tabeli zwraca uwagę fakt, iż najwięcej porad udzielonych zostało w 2016 roku (132). W latach 2016 do 2019 zdecydowanie najwięcej porad zostało udzielonych w biurze. W 2020 i 2021 roku znacznie spadła liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa w biurze, co jednak ma związek z sytuacją epidemiologiczną. LGD „Nad Białą Przemszą” nie prowadzi doradztwa mailowe/przez internet, co w dobie COVIDU jest słabością w działaniu biura.

Z badań przeprowadzonych wśród beneficjentów wynika, że najczęstszym źródłem informacji na temat działalności LGD okazała się być strona internetowa stowarzyszenia oraz profil LGD na Facebooku (po 90 głosów), następnie stoiska LGD podczas lokalnych imprez oraz znajomi i rodzina (72). Niewiele mniejszym zainteresowaniem cieszyły się informacje o LGD publikowane na stronie gminy (56) a także wydawane przez LGD publikacje i materiały promocyjne (54 głosy). Najmniejsza liczba respondentów (33) dowiadywała się o LGD przez tablice informacyjne i billboardy.

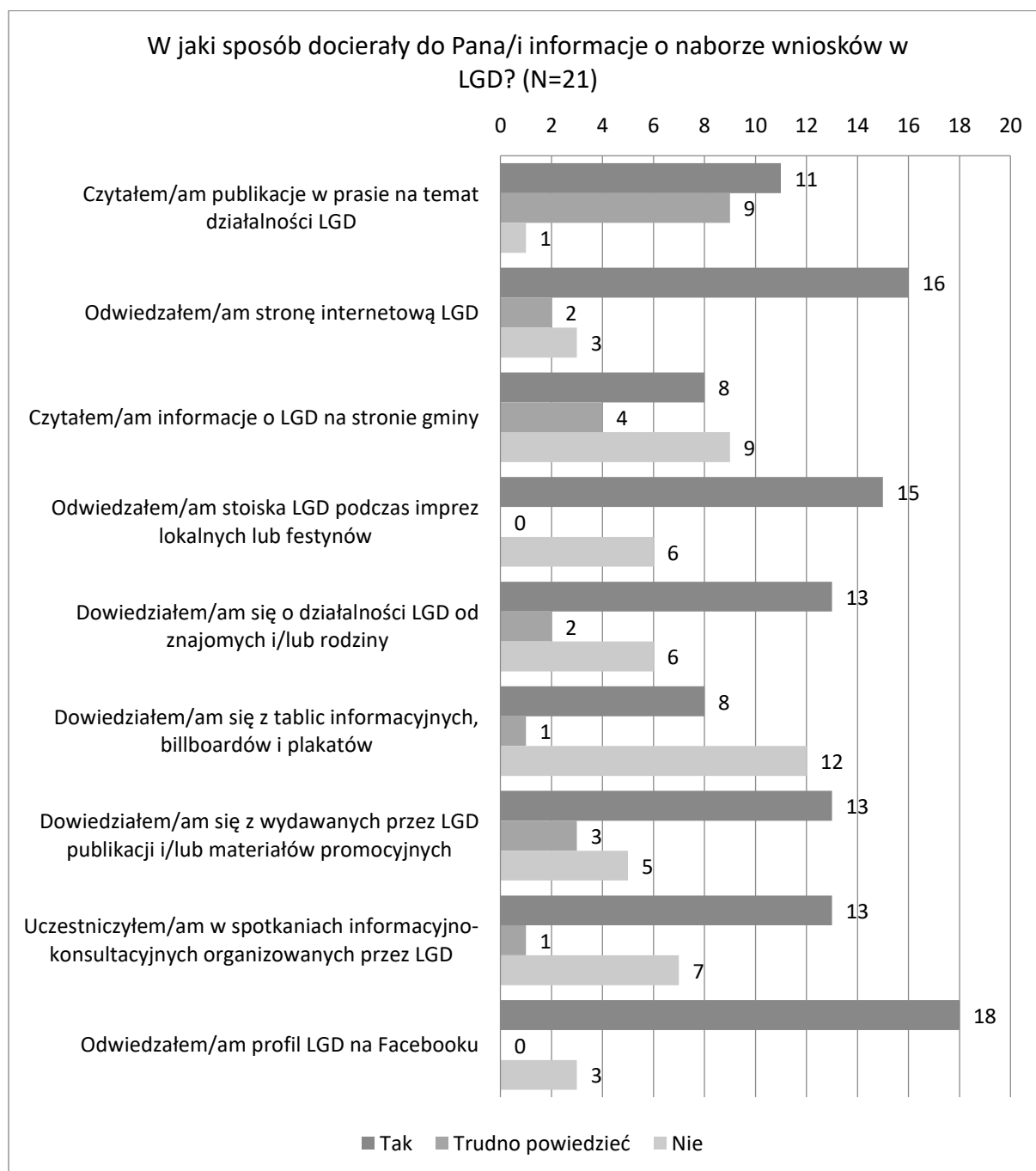
Wykres 14 W jaki sposób docierały do Pana/i informacje dotyczące LGD? (N=114)

Źródło: badania własne.

Jeżeli chodzi o nabór wniosków w LGD, najwięcej respondentów (18) pozyskiwali na ten temat informacje poprzez profil LGD na Facebooku. 16 osób czytało również na ten temat na stronie internetowej LGD, a 15 osób odwiedzało również stoiska LGD podczas imprez lokalnych. Najrzadziej korzystano w tym celu ze strony gminy oraz z tablic i billboardów informacyjnych (8), wciąż jednak był to stosunkowo wysoki wynik.

Wykres 15 W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w LGD? (N=21)

Źródło: badania własne.

Kolejnym pytaniem zadany beneficjentom było „Czy LGD w wystarczającym stopniu informowało o możliwości pozyskania środków?”, na które 19 osoby czyli zdecydowana większość respondentów odpowiedziała „Zdecydowanie tak”, 1 osoba „Raczej tak”. 1 osoba była w tej kwestii niezdecydowana. Natomiast odpowiedzi „Raczej nie” i „Zdecydowanie nie” nie udzielił nikt. Świadczy to o bardzo dobrym poziomie udzielania informacji w kwestii pozyskiwanych środków.

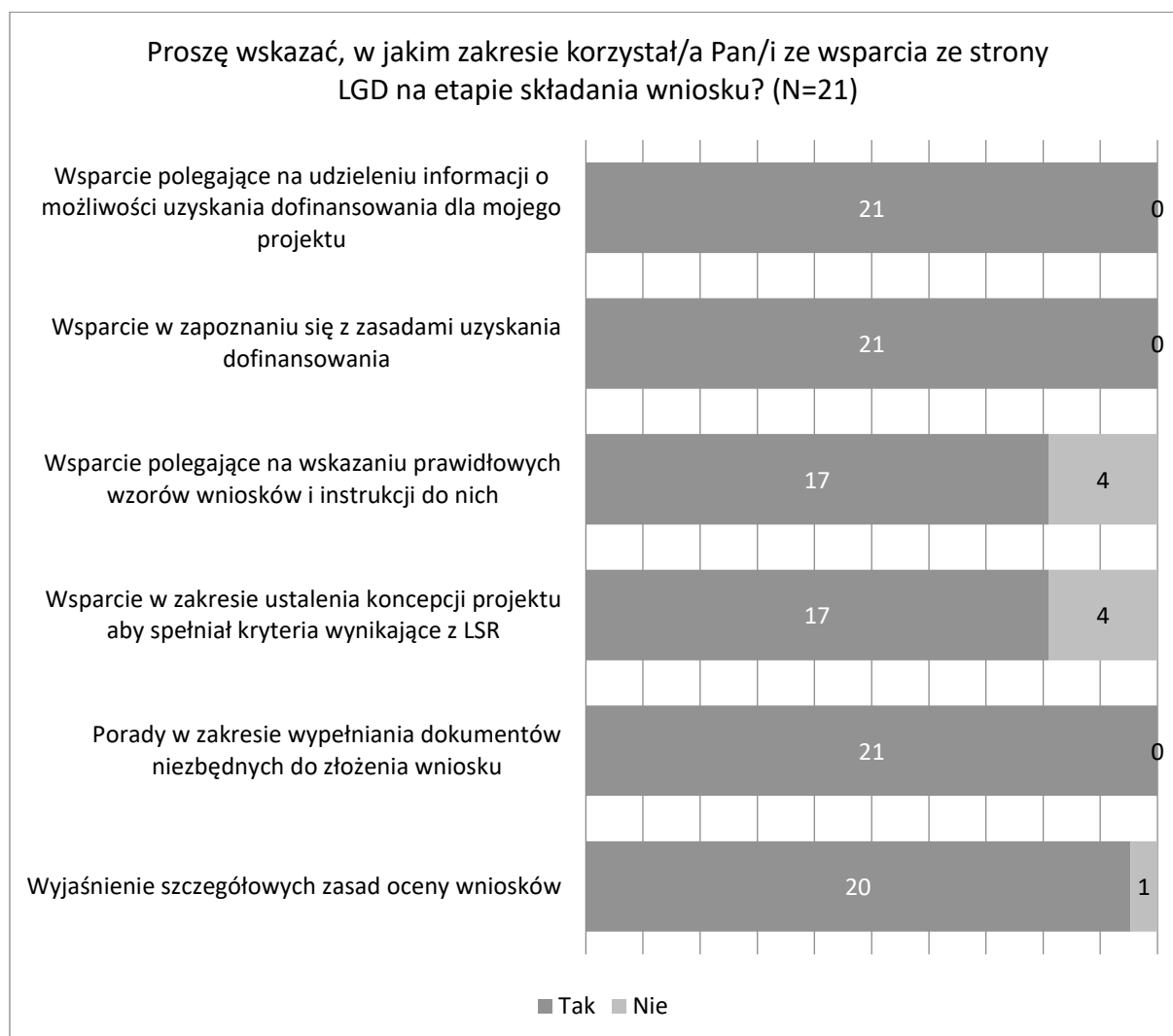
Wykres 16 Czy LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków? N=21

Źródło: badania własne.

Na pytanie o zakres wsparcia ze strony LGD w składaniu wniosku wszyscy respondenci byli zgodni co do tego, że uzyskali informacje o możliwości uzyskania dofinansowania ich projektu, że udzielono im wsparcia w zapoznaniu się z zasadami uzyskania dofinansowania a także że uzyskali porady poradzono jak wypełnić dokumenty niezbędne do złożenia wniosku. Tylko 1 osoba stwierdziła, że nie miała wsparcia LGD w zakresie wyjaśnienia szczegółowych zasad oceny wniosków. 4 osoby nie korzystały ze wsparcia ze strony LGD w zakresie ustalenia koncepcji projektu, aby spełniał kryteria wynikające z LSR. Również 4 osobom nie wskazano prawidłowych wzorów wniosków i instrukcje do nich. Jest to znakomity wynik świadczący o wysokim poziomie świadczonych przez LGD usług i kompetencji pracowników.

Wykres 17 Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku? (N=21)

Źródło: badania własne.

Wsparcie udzielone beneficjentom na różnych etapach prowadzenia operacji również było ocenione niezwykle pozytywnie. W wszystkich kategoriach co najmniej 19 z 21 respondentów udzieliło odpowiedzi „Zdecydowanie się zgadzam”. Respondenci ocenili najlepiej pomoc doradztwa na etapie realizacji operacji, gdzie 19 osób zdecydowanie oceniło zakres udzielonych porad za odpowiedni a udzielone porady za przydatne. W jednym i drugim przypadku jedna osoba uznała je za raczej zadowalające, a jedna nie miała zdania. Przygotowanie merytoryczne doradców za odpowiednie uznało 20 osób a 1 udzieliła odpowiedzi „Trudno powiedzieć”.

Na etapie składania wniosku przydatność porad i zakres porad zostały ocenione bardzo pozytywnie przez 18 respondentów i raczej pozytywnie przez 3, podczas gdy

przygotowanie merytoryczne doradców było ocenione bardzo dobrze przez 19 ankietowanych i raczej dobrze przez 2. Na etapie rozliczania operacji zarówno zakres udzielonych porad, ich przydatność oraz przygotowanie doradców zdecydowanie spełnił oczekiwania 19 beneficjentów. We wszystkich trzech kategoriach 2 osoby udzieliły odpowiedzi „Raczej się zgadzam”. Na żadnym etapie nie było żadnej osoby niezadowolonej z otrzymanych porad.

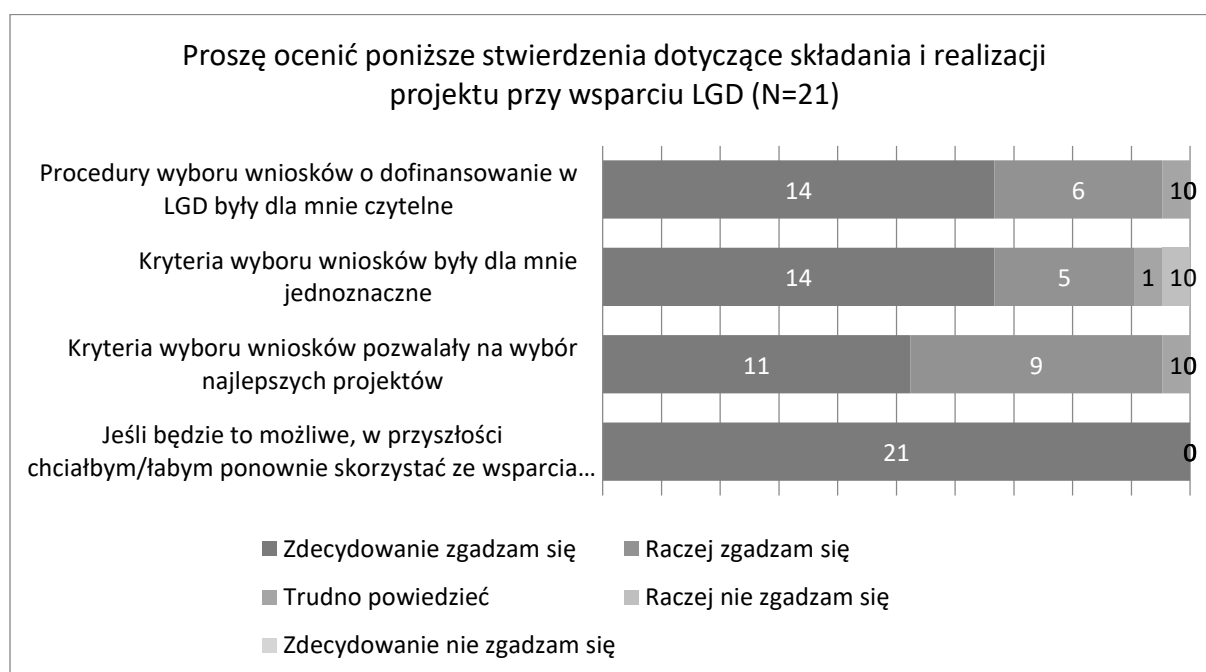
Tabela 10 Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji

Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji								
		Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie	N
Etap składania wniosku	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	18	3	0	0	0	0	21
	Udzielone porady były przydatne	18	3	0	0	0	0	21
	Przygotowanie merytoryczne doradców z LGD było odpowiednie	19	2	0	0	0	0	21
Etap realizacji operacji	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	19	1	1	0	0	0	21
	Udzielone porady były przydatne	19	1	1	0	0	0	21
	Przygotowanie merytoryczne doradców z LGD było odpowiednie	20	0	1	0	0	0	21
Etap rozliczania operacji	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	19	2	0	0	0	0	21
	Udzielone porady były przydatne	19	2	0	0	0	0	21
	Przygotowanie merytoryczne doradców z LGD było odpowiednie	19	2	0	0	0	0	21

Źródło: badania własne.

Ocena wsparcia LGD w składaniu i realizacji projektu wypadła zdecydowanie pozytywnie wśród respondentów. Wszyscy respondenci (21) zdecydowanie chcieliby skorzystać ze wsparcia LGD w przyszłości. Kwestie czytelności procedur wyboru wniosków o dofinansowanie i kryteria wyboru wniosków były oceniane zdecydowanie pozytywnie przez 14 osób i raczej pozytywnie przez 6 osób w przypadku czytelności procedur i 5 w kwestii jednoznaczności kryteriów. 1 osoba wybrała odpowiedź „Raczej nie zgadzam się” w pytaniu o jednoznaczność kryteriów wyboru wniosków. Najmniej entuzjastyczni byli respondenci w kategorii „Kryteria wyboru wniosków pozwalały na wybór najlepszych projektów”, gdzie 9 osób udzieliło odpowiedzi „Raczej się zgadzam”, a 11 „Zdecydowanie się zgadzam”. Wciąż jednak oceniono ten aspekt bardzo pozytywnie.

Wykres 18 Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD (N=21)

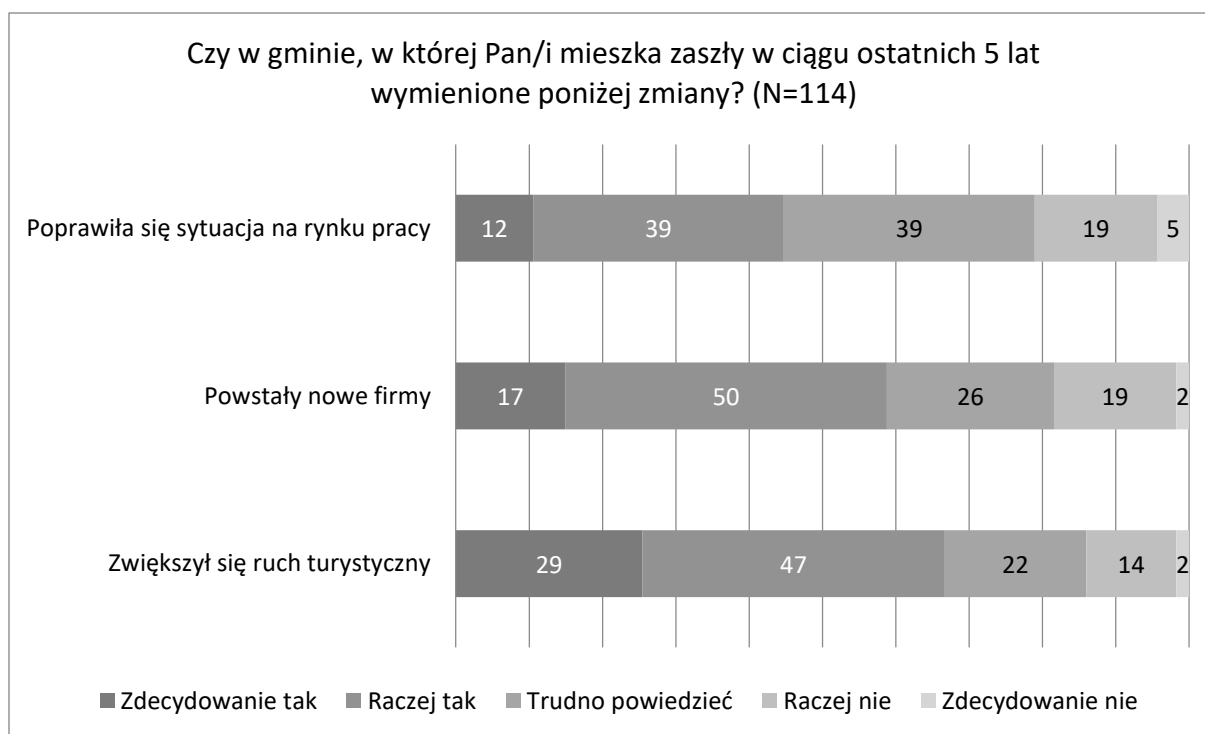
Źródło: badania własne.

5.5. Zmiany na obszarze objętym LSR w ocenie członków lokalnej społeczności

Przedsiębiorczość

Badanie przeprowadzonym wśród mieszkańców gmin należących do LGD miało na celu ustalenie oceny zmian, które zaszły na obszarze działania LGD w ciągu ostatnich 5 lat. Należy zauważyć, że wszystkie kategorie zostały ocenione przez mieszkańców dość dobrze. Mieszkańcy najlepiej ocenili kategorię „Zwiększył się ruch turystyczny”, bo 29 osób udzieliło odpowiedzi „Zdecydowanie tak” a 47 „Raczej tak”. 14 respondentów udzieliło odpowiedzi „Raczej nie” a tylko 2 „Zdecydowanie nie”. Świadczy to o dość zauważalnej w ocenie mieszkańców poprawie sytuacji rozwoju turystyki i promocji regionu objętego działaniem LGD. Również pozytywnie została oceniona kategoria „Powstały nowe firmy”, gdzie 17 respondentów udzieliło odpowiedzi „Zdecydowanie tak” a 50 „Raczej tak”. Opinię przeciwną wyraziło 21 osób, a 26 osób udzieliło odpowiedzi „Trudno powiedzieć”. Jeżeli chodzi o poprawę sytuacji na rynku pracy, to tu również przeważały oceny pozytywne, bo 51 osób udzieliło odpowiedzi „Zdecydowanie się zgadzam” (12) lub „Raczej się zgadzam” (39). Niemala liczba bo 24 respondentów nie uznało, by ruch turystyczny na terenie ich gminy zwiększył się w ciągu ostatnich lat, a wiele osób (39) udzieliło odpowiedzi „Trudno powiedzieć”. Utrudniony dostęp do rynku pracy i problemy z zatrudnieniem były uznane za jeden z problemów w LSR, taki wynik można więc uznać za zadowalający.

Wykres 19 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszyły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany? (N=114)

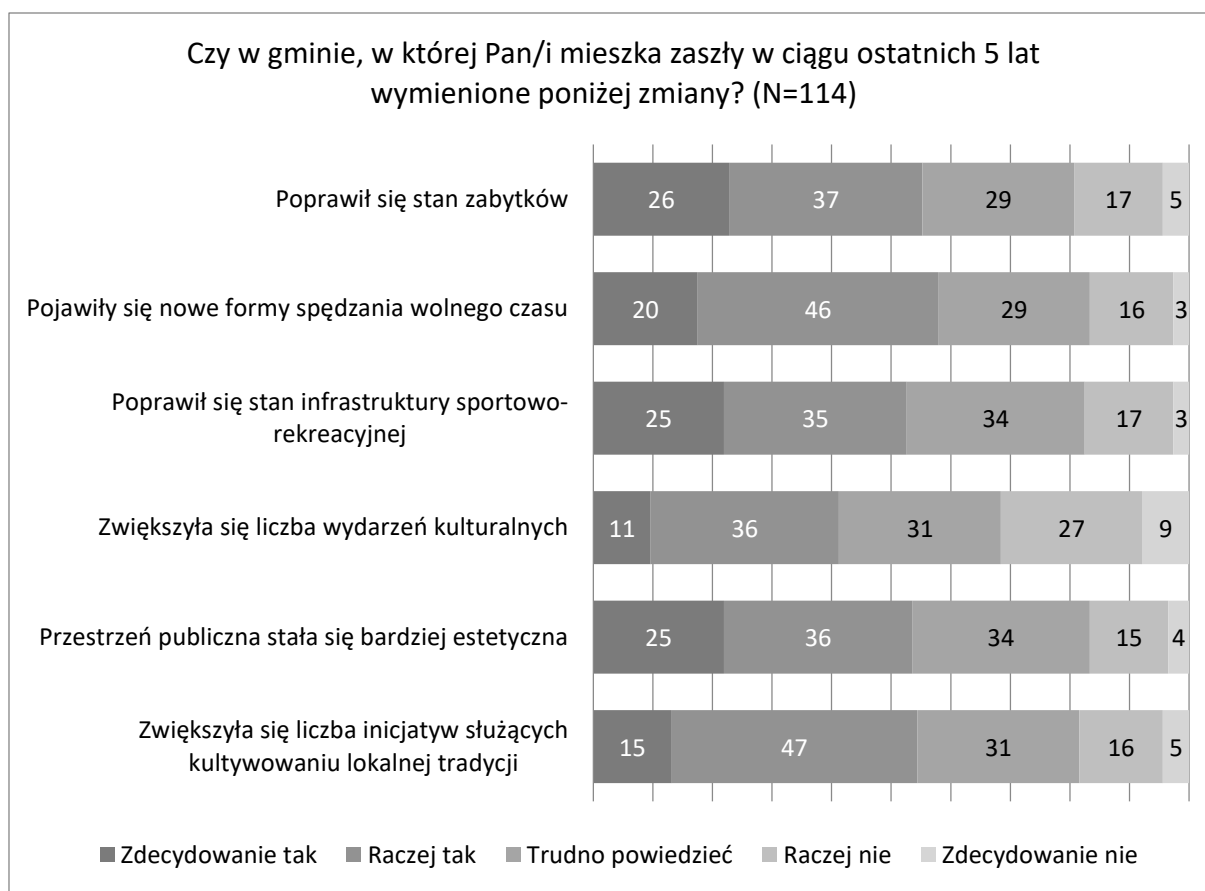

Źródło: badania własne.

Kultura

Jeżeli chodzi o zmiany w życiu kulturowym w ciągu ostatnich 5 lat, mieszkańcy wypowiadali się raczej pozytywnie, szczególnie w kwestii poprawy stanu zabytków - 26 głosów „Zdecydowanie się zgadzam” i 37 „Raczej się zgadzam”, oraz w kwestii estetyczności przestrzeni publicznej – 25 głosów „Zdecydowanie się zgadzam” i 36 „Raczej się zgadzam”. Podobny wynik uzyskał stan infrastruktury sportowo-rekreacyjnej – 25 głosów „Zdecydowanie się zgadzam” i 35 „Raczej się zgadzam”. W sumie 66 osób zgodziło się, że w ich gminie pojawiły się nowe formy spędzania wolnego czasu, opinie były tu jednak bardziej wyważone, podobnie w kwestii inicjatyw służących kultywowaniu lokalnych tradycji. Najgorzej oceniono zwiększenie się liczby wydarzeń kulturalnych, gdzie jedynie 11 osób zdecydowanie się zgodziło, natomiast 9 wyraziło opinię, że zdecydowanie się nie zgadzają, a 27 raczej się nie zgodziło. 34 respondentów odpowiedziało, że „Trudno powiedzieć”. Była to jedyna kategoria, gdzie przeważały opinie neutralne i negatywne.

Wykres 20 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany? (N=114)

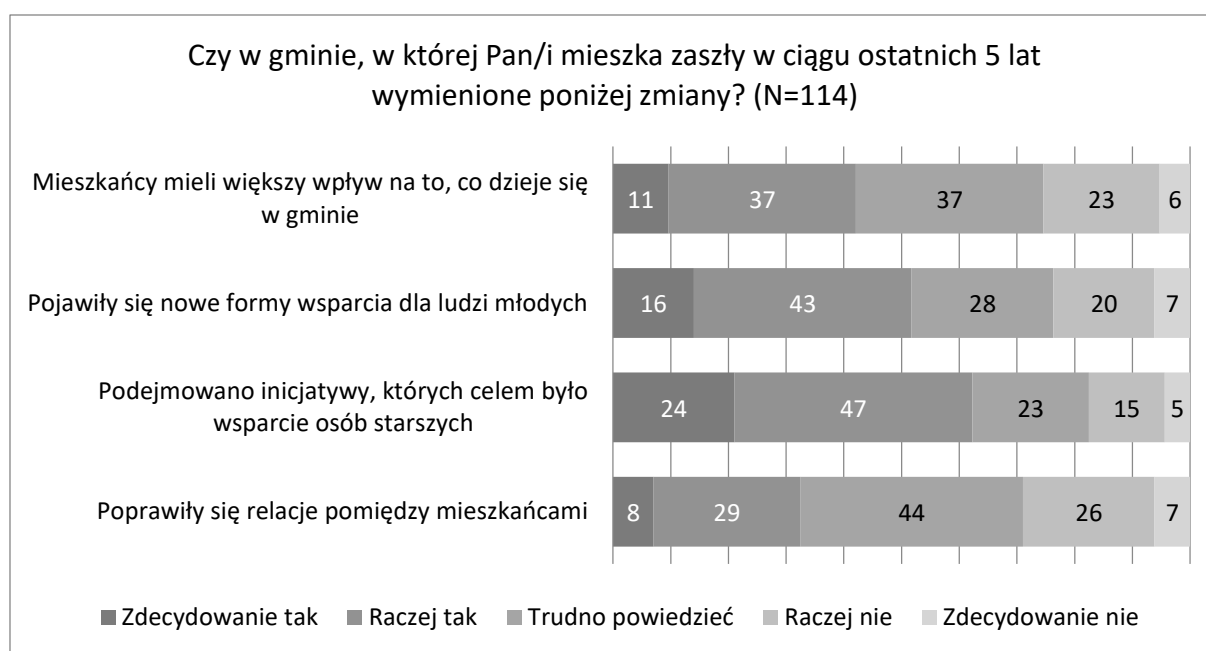

Źródło: badania własne.

Aktywizacja

W kwestii aktywizacji, ponad połowa mieszkańców (71) zgodziło się, że w ostatnich latach zaszły zmiany co do podejmowania inicjatyw wsparcia osób starszych. Było też najmniej osób spośród wszystkich kategorii (20), które nie zgodziły się z tym stwierdzeniem. W kwestii powstania nowych form wsparcia dla ludzi młodych, 16 osób zdecydowanie zgodziło się z tą opinią, a 43 wybrały odpowiedź „Raczej się zgadzam”. 20 osób udzieliło odpowiedzi „Raczej nie” i 7 osób „Zdecydowanie nie”. Bezrobotni młodzi ludzie zostali wyróżnieni w LSR jako grupa defaworyzowaną, więc ich sytuacja jest szczególnie trudna, wynik ten należy w związku z tym uznać za bardzo pozytywny. Nieco gorzej wyglądała sytuacja oceny wpływu na to, co dzieje się w ich gminie – 48 odpowiedzi pozytywnych i 29 negatywnych. Najwięcej odpowiedzi niezdecydowanych (44) i najmniej pozytywnych (37) dotyczyło poprawy relacji między mieszkańcami, co pokazuje, że jest to ważny problem, na którym należy się skupić w przyszłych działaniach.

Wykres 21 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszyły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany? (N=114)

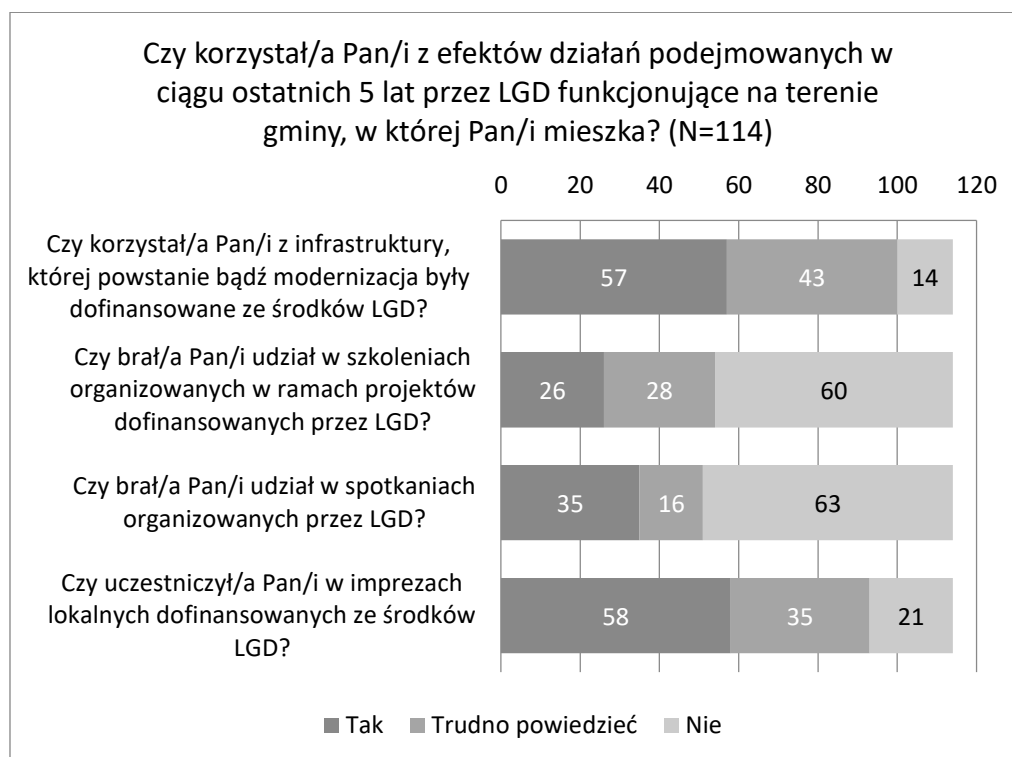

Źródło: badania własne.

Efekty

Bardzo duża część ankietowanych mieszkańców (100) korzystała z infrastruktury dofinansowywanej przez LGD. Świadczy to o dużym sukcesie LGD w osiągnięciu postawionych celów. Również spora liczba osób (93) korzystała z efektów działań podejmowanych przez LGD w ciągu ostatnich 5 lat w formie uczestnictwa w imprezach lokalnych. Widoczne jest bardzo duże zainteresowanie taką formą działalności wśród mieszkańców obszaru. Zdecydowanie mniejsza liczba osób (35) deklarowała udział w spotkaniach organizowanych przez LGD, a najmniej (26) brało udział w szkoleniach w ramach projektów dofinansowanych przez LGD.

Wykres 22 Czy korzystał/a Pan/i z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD funkcjonujące na terenie gminy, w której Pan/i mieszka? (N=114)

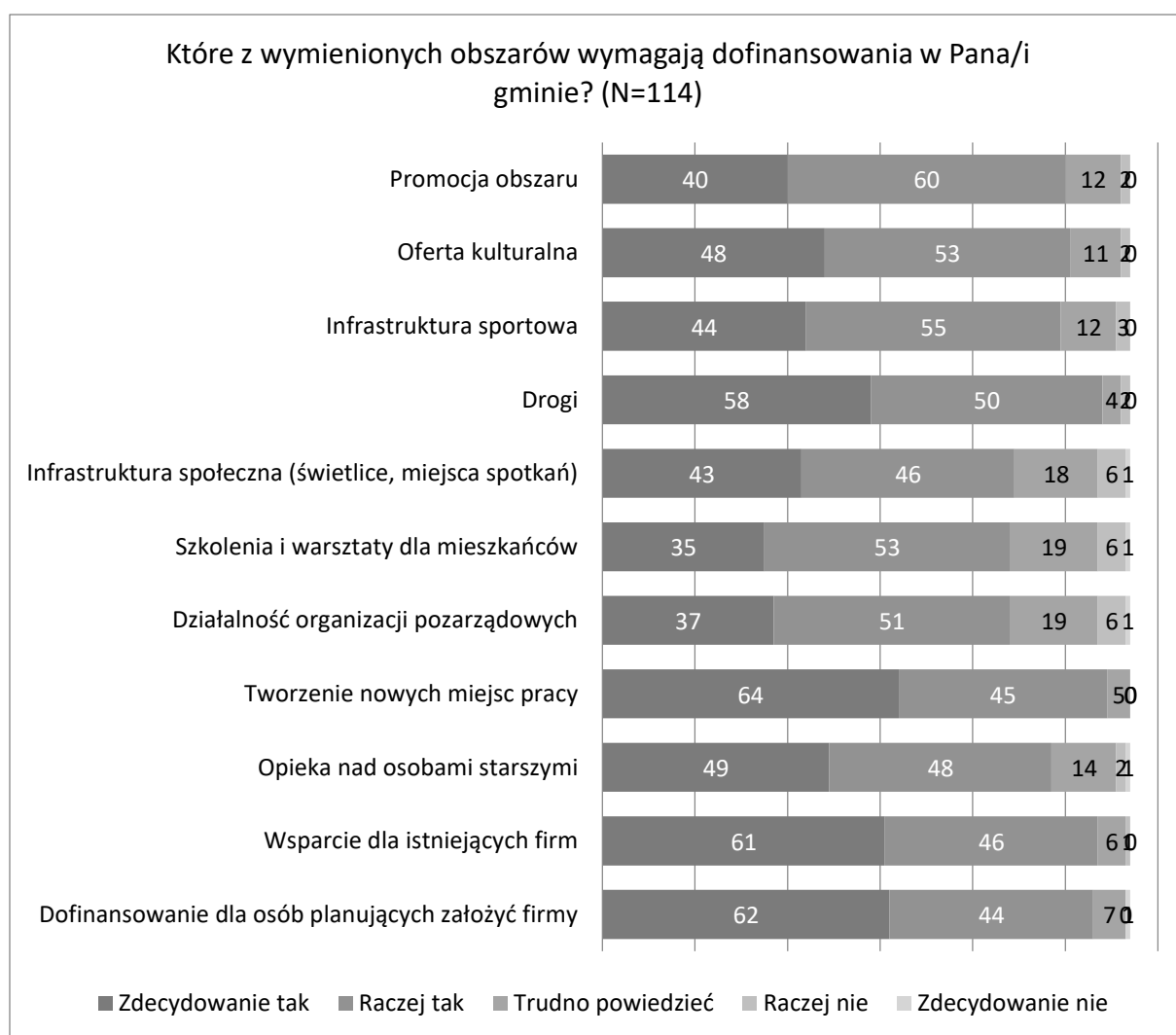
Źródło: badania własne.

Przyszłość

Mieszkańcy wypowiedzieli się także w kwestii działań, które chcieliby, żeby były dofinansowane w przyszłości w ich gminie. Najwięcej osób wskazało tworzenie nowych miejsc pracy (64 odpowiedzi „Zdecydowanie tak”, 45 „Raczej tak”). Prawie takie samo zapotrzebowanie wykazało dofinansowanie dla osób planujących założyć firmy (62 odpowiedzi „Zdecydowanie tak”, 44 „Raczej tak”) oraz wsparcie dla istniejących firm (61 odpowiedzi „Zdecydowanie tak”, 46 „Raczej tak”). Kolejne miejsce zajęły drogi (58 odpowiedzi „Zdecydowanie tak”, 50 „Raczej tak”). Za prawie równie ważną uznano opiekę nad osobami starszymi (49 odpowiedzi „Zdecydowanie tak”, 48 „Raczej tak”) oraz rozwój oferty kulturalnej (48 odpowiedzi „Zdecydowanie tak”, 53 „Raczej tak”).

Najmniejszym lecz wciąż dość dużym zainteresowaniem mieszkańców cieszą się szkolenia i warsztaty dla mieszkańców – 88 zdecydowanie zgodnych lub zgodnych i 53 głosów na „Trudno powiedzieć”, a także działalność organizacji pozarządowych (37 – zdecydowanie tak, 51 – raczej tak).

Wykres 23 Które z wymienionych obszarów wymagają dofinansowania w Pana/i gminie? (N=114)

Źródło: badania własne.

6. Odpowiedź na wszystkie pytania badawcze.

6.1. Ocena wpływu na główny cel LSR

Realizacja LSR zakładała osiągnięcie trzech celów ogólnych:

Pierwszym celem ogólnym było rozwinięcie kapitału społecznego dla korzyści ekonomicznych i społecznych szerokiej grupy mieszkańców. Odpowiada on na problem niekorzystnych tendencji migracyjnych i wzrost liczby osób, które wymagają różnych form wsparcia. Ten szeroko zdefiniowany cel zakładał 3 cele szczegółowe.

Drugim celem ogólnym było sprawienie, by gospodarka obszarów wiejskich LGD służyła zaspakajaniu bieżących potrzeb wspólnoty mieszkańców i przyczyniała się do poprawy jakości życia na obszarze.

Trzeci cel ogólny zakładał stworzenie sieci powiązań pomiędzy instytucjami i mieszkańcami obszaru, które przyczyniają się do zdynamizowania procesów rozwoju wspólnoty mieszkańców obszaru.

Analiza wskaźników dla pierwszego celu ogólnego wskazuje na bardzo zaawansowany stopień realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. W ponad połowie zostały zrealizowane przedsięwzięcia związane z pierwszym celem. Dla celu ogólnego 1 budżet jest zrealizowany na poziomie 74%. Zdecydowanie gorzej wypadają wyniki związane z realizacją budżetu dla celu ogólnego 2, który został zrealizowany na poziomie 38%, a dla celu ogólnego 3 na poziomie 8%.

Należy zatem wnioskować, iż problemem związanym z brakiem zainteresowania wśród beneficjentów działaniami związanymi z ochroną środowiska i rozwojem infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej jest spowodowany czynnikami związanymi z pandemią lub słabą promocją tych zagadnień. Należy w przyszłości wzmocnić działania promocyjne, oraz przeprowadzić dokładną analizę potrzeb mieszkańców obszaru LGD „Nad Białą Przemszą”.

Analiza wskaźników dla trzech celów ogólnych wykazała, iż były działania, które nie cieszyły się zainteresowaniem beneficjentów, ale należy podkreślić, iż były takie działania, dla których wskaźniki osiągnięto i przewyższały kilkukrotnie stan docelowy. Nie ma zatem

zagrożenia, aby wskaźniki nie zostały zrealizowane. Istotnym jest fakt, iż realizacja wskaźników następuje na bieżąco.

6.2. Ocena wpływu na kapitał społeczny

Przez kapitał społeczny rozumiemy przede wszystkim umiejętności społeczne mieszkańców, które pozwalają im współpracować z innymi. Owe umiejętności powstają w wyniku utrzymywania sieci kontaktów społecznych, w których jednostka uczestniczy zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz grupy. Profesor Czapiński podaje następujące korzyści płynące z posiadania wysokiego kapitału społecznego: *ułatwia negocjacje, obniża koszty transakcji, skraca proces inwestycyjny (zmniejsza prawdopodobieństwo zaskarżania kolejnych decyzji władz administracyjnych), zmniejsza korupcję, zwiększa rzetelność kontrahentów, sprzyja długoterminowym inwestycjom i dyfuzji wiedzy, zapobiega nadużywaniu dobra wspólnego i zwiększa solidarność międzygrupową, a także poprzez rozwój trzeciego sektora sprzyja społecznej kontroli działania władz. ... Oczywiście zalety kapitału społecznego nie ograniczają się jedynie do efektów ekonomicznych. Rozciągają się na szeroko rozumianą jakość życia społeczeństwa – milej jest żyć wśród ludzi, którzy sobie ufają i ze sobą współpracują* (Diagnoza społeczna 2015, str. 333). Zdanie członków Rady LGD „Nad Białą Przemszą” nastąpił wzrost kapitału społecznego wśród mieszkańców, który przejawia się między innymi w większej aktywności większej liczby osób w ubieganiu się o środki finansowe na swoje działania, a także wzrost zaangażowania się mieszkańców w lokalne wydarzenia. Zauważalny jest wzrost liczby NGO i aktywnych osób działających na obszarze działania LGD, szczególnie tutaj ciszy prężnie działające OSP, które oprócz tego, że realnie pomagają, często w poważnych przypadkach, to skupiają seniorów, którzy aktywizują się w działaniach na rzecz społeczności.

Analizując działalność LGD w zakresie kapitału społecznego zostały przeprowadzone badania wśród mieszkańców oraz beneficjentów obszaru LGD „Nad Białą Przemszą”. Badania ilościowe zostały przeprowadzone w 2021 roku na potrzeby niniejszego opracowania. Mieszkańcy chętnie korzystają z infrastruktury, która była dofinansowana ze środków LGD oraz, chętnie uczestniczą w imprezach lokalnych organizowanych ze środków LGD. Wyniki badań wskazują także, iż mieszkańcy dostrzegli inicjatywy dotyczące osób starszych. Natomiast zdecydowana większość mieszkańców nie potrafiła wskazać, czy poprawiły się

relacje między mieszkańcami. Wyniki tych badań oraz obserwacje pracowników biura LGD i członków Rady mogą stanowić kierunek działalności LGD w przyszłym okresie. Tak, aby jednak kontynuować działania „miękkie” czyli szkolenia, festyny, spotkania, oraz aby zwiększyć integrację lokalnej społeczności.

6.3. Przedsiębiorczość

W obszarze rozwoju przedsiębiorczości wyniki badań z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni poprawę sytuacji na rynku pracy, zwiększenia się ruchu turystycznego a także zauważają, że powstały nowe firmy. Z drugiej strony w tych samych obszarach część respondentów nie była w stanie wskazać w jakim kierunku nastąpił rozwój. Zatem w nowej perspektywie powinno się przeznaczyć więcej środków na działania informacyjne, tak aby zwiększyć świadomość mieszkańców w zakresie rozwoju danej gminy.

Respondenci wskazali także, na obszary, które ich zdaniem wymagają w zakresie przedsiębiorczości jeszcze dofinansowania. Wskazali, iż jest potrzeba dalszego tworzenia nowych miejsc pracy oraz możliwości dofinansowania dla osób zakładających nowe firmy i wsparcia dla istniejących firm. W zakresie podejmowania i rozwijania działalności, taka sytuacja ma również miała odzwierciedlenie w analizie wykorzystanych środków w badanego okresu. Zdaniem pracowników biura LGD mieszkańcy są bardzo zainteresowani zakładaniem i rozwojem własnych działalności gospodarczych.

Podsumowując, obecne działania LGD pozytywnie wpłynęły na rozwój przedsiębiorczości w badanym obszarze, a przeprowadzone badania wśród mieszkańców terenu LGD, jednoznacznie wskazują na dalsze wsparcie w obszarze zarówno podejmowania jak i rozwijania przedsiębiorczości w nowej perspektywie finansowej.

6.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe

W Lokalnej Strategii Rozwoju sporo miejsca poświęcono kwestiom dotyczącym turystyki i zwrócono tym samym uwagę, że brakuje wspólnego produktu, oferta turystyczna powinna lepiej wykorzystać potencjał jaki znajduje się na terenie działania LGD. Branża związana z usługami turystyczno-rekreacyjnymi jest słabo rozwinięta na obszarze. Działania te są o tyle istotne, iż mamy do czynienia z terenami, gdzie walory przyrodnicze, zasoby leśne oraz dobre położenie komunikacyjne są niewątpliwymi atutami. Położenie między dwoma aglomeracjami i duże bogactwo związane z bogatym dziedzictwem kulturowo-przyrodniczym powinno przyczynić się do rozwoju lokalnego. W pięciu z siedmiu gmin wchodzących w skład

LGD znajduje się w sumie 15 turystycznych obiektów noclegowych. W tym kontekście ważne wydaje się pytanie, jakie działania mogą przyczynić się do zwiększenia bazy turystycznej. Duże zasoby lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, opisane w LSR, powinny stać się elementem produktu turystycznego oferowanego przez właścicieli obiektów turystycznych.

Natomiast wyniki badań ankietowych z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni zmiany, jakie zaszły na ich terenie w ciągu ostatnich 5 lat. Zauważyli pojawienie się nowych form spędzania wolnego czasu, poprawy stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, czy też wzrostu liczby wydarzeń kulturalnych.

Obszar LGD „Nad Białą Przemszą” charakteryzuje się bogatym dziedzictwem przyrodniczo-krajobrazowym oraz kulturowym, dlatego rozwój tego obszaru powinien być skoncentrowany na podnoszeniu jakości infrastruktury turystycznej oraz kultywowaniu dziedzictwa tego obszaru, tworząc markowy produkt turystyki wiejskiej.

6.5. Grupy defaworyzowane

Grupy defaworyzowane oznaczają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których w LSR skierowane są działania związane z kształtowaniem i promocją postaw przedsiębiorczych – działania aktywizujące zawodowo, zwiększające ich szanse na znalezienie zatrudnienia.

W LSR „Nad Białą Przemszą” zdefiniowano następujące grupy defaworyzowane:

Kobiety – mieszkanki obszarów wiejskich (głównie kontekście rynku pracy, wysokie bezrobocie wśród kobiet oraz częstsze obciążenia kobiet opieką nad osobami zależnymi, stereotypowe traktowanie kobiet, młode kobiety problem z powrotem na rynek pracy po urodzeniu dziecka)

Młodzież do 30 roku życia (głównie ze względu na nieadekwatne kompetencje w stosunku do potrzeb lokalnych pracodawców, a przez to trudny start na rynku pracy)

Osoby po 50 roku życia (głównie ze względu na trudności na rynku pracy wynikające w szczególności z ograniczonej mobilności i braku kompetencji z zakresu nowoczesnych technologii)

Seniorzy tj. osoby po 60 roku życia (głównie ze względu na wzrost liczby seniorów na obszarze przy równoczesnym braku oferty edukacyjno–rekreacyjnej oraz utrudnionym dostępie do usług medycznych i opiekuńczych)

W ramach celu ogólnego drugiego „Gospodarczego”, jedno z przedsięwzięć pt. „Podejmowanie oraz rozwój działalności gospodarczej ze wsparciem grup defaworyzowanych”, został zrealizowany wskaźnik na poziomie 100%. Jest dowód, że ten problem został priorytetowo potraktowany i prawidłowo zaplanowany.

Wyniki badań ankietowych z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni wsparcie w obszarach: rozwoju infrastruktury społecznej, opieki nad starszymi osobami, czy też działalność organizacji pozarządowych.

W trakcie badań Rada LGD odniosła się do sytuacji osób starszych, podnosząc kwestię konieczność zwrócenia uwagi na ten problem w przyszłym LSR. Zdefiniowane w LSR grupy defaworyzowane pomimo już ukierunkowanego wsparcia, wymagają dalszej pomocy. Pozytywnym jest fakt, iż Rada LGD dostrzega potrzebę dalszego kierowania środków finansowanych do tych grup. Należałoby zatem uwzględnić te grupy w kolejnych zadaniach LGD „Nad Białą Przemszą”.

6.6. Innowacyjność

Zarówno pracownicy Biura jak i Rada wskazali w obszarze innowacyjności najciekawsze projekty realizowane na obszarze LGD „Nad Białą Przemszą”. Wśród nich wymieniali m.in. projekt związany z produkcją owoców w czekoladzie, szkoła tańca w Wolbromiu, otwarcie restauracji serwującej produkty lokalne i potrawy kuchni regionalnej, w której goście mogą na tabletkach dowiedzieć się historii tego co mają okazję próbować.

W zakresie innowacyjności, należy szczególnie podkreślić, iż powinno być więcej projektów w obszarze rozwoju infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz działań proekologicznych. Zatem cały czas istnieje potrzeba rozwijania infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i to jest właściwy kierunek działań na przyszłość, na terenie LGD „Nad Białą Przemszą”.

6.7. Projekty współpracy

Na dzień 31.05.2021 r. w Lokalnej Grupie Działania „Nad Białą Przemszą” nie został zrealizowany żaden projekt współpracy. W LSR zostały zaplanowane trzy projekty współpracy. Obecnie trzy projekty współpracy są w trakcie przygotowania do złożenia.

Projekty będą związane z wytyczaniem tras nordic walking, promocją produktów lokalnych i rozwiązań proekologicznych.

Zatem turystyka, kulinarne dziedzictwo kulturowe i działania proekologiczne powinny być głównym celem rozwoju obszaru LGD „Nad Białą Przemszą”. Biuro LGD wskazało na problemy z realizacją takich projektów. Nie było natomiast problemów w zakresie współpracy poszczególnych LGD. Zatem w przyszłości należałoby wzmocnić działania o kolejne projekty współpracy, tworząc sieć LGD-ów w obszarze przedsięwzięć dotyczących infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i projektów związanych z ochroną środowiska.

6.8. Ocena funkcjonowania LGD

Rada oceniła pracę Biura. Rada ma swojego „opiekuna Rady”, którym jest jeden z pracowników, który w całości odpowiada za sprawną komunikację, przepływ dokumentów oraz przygotowanie niezbędnych formalności dla obradującej Rady. To dobre rozwiązanie, które w sposób czytelny i skuteczny przekłada się na efektywność pracy Rady. Pojawiły się nawet głosy, iż z racji tego, że jest to specyficzna praca, gdzie nie patrzy się na ilość czasu spędzonego w biurze, tylko na efekty i realizację zadań.

Zakres działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych) jest określony. Należy podkreślić iż LGD „Nad Białą Przemszą” zawsze wykorzystuje różne narzędzia, tak aby dotrzeć do jak największej grupy odbiorców. Wskaźniki, które zostały przewidziane do realizacji planu komunikacji, były oszacowane i zmieniane na podstawie doświadczeń pracowników Biura. Najlepszy rodzaj doradztwa to oczywiście doradztwo indywidualne w biurze i ono na pewno powinno być kontynuowane.

Analiza wyników badań wśród beneficjentów wskazała, iż najlepszą formą pozyskiwania informacji dla nich jest profil LGD na facebooku. Drugą istotną formą była strona internetowa LGD. W dalszej kolejności beneficjenci wskazywali też na udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych przez LGD, publikacje w prasie na temat działalności LGD, stoiska LGD na imprezach, festynach, prasę wydawaną przez LGD i rodzina oraz znajomi.

Różnorodność wykorzystywanych narzędzi w pracy komunikacyjnej oraz doradczej wskazuje na dobry kierunek działalności LGD, która stara się dotrzeć do jak największej liczny

odbiorców. W przyszłości na pewno takim kierunkiem rozwoju powinny być działania informacyjne w social-mediach, zarówno pracownicy Biura jak i wnioskodawcy wskazali na pierwszym miejscu profil na facebooku.

6.9. Ocena procesu wdrażania

Realizacja zarówno finansowa i rzeczowa odbywały się bez większych problemów. Wszystkie zmiany jakie nastąpiły w naborach wynikały z podejścia beneficjentów do proponowanego zakresu, np. część beneficjentów wycofało swoje złożone wnioski, lub nie zrealizowało umowy. Harmonogram naborów był modyfikowany na bieżąco. Należy podkreślić także duże zainteresowanie wnioskodawców, gdzie liczba złożonych wniosków przekraczała zdecydowanie pulę przewidzianych na ten cel środków.

Starano się równomiernie dzielić środki na cały obszar LGD. Ponadto LSR została tak przygotowana, aby wspierać działania w różnych kierunkach.

Rada LGD wskazała na słabe i mocne strony wdrażania LSR i o ceny projektów. Do słabych zaliczono biurokrację, która wydłuża proces oceny, komplikuje poziom decyzyjności i dochodzenia do ostatecznej oceny. Natomiast mocną stroną jest to, że są reprezentanci wszystkich gmin, które tworzą LGD. Dobrą praktyką jest to, że Rada dyskutuje, tak aby zawsze ustalić na końcu jednoznaczne stanowiska, które jest poprzedzane dyskusją i debatą.

W opinii pracowników biura i Rady czas oceny w UM jest zbyt długi i zdecydowanie wpływa na realizację strategii. Jest obawa, że zbyt długi czas oczekiwania wnioskodawców na ocenę może spowodować, iż ludzie zaczną odchodzić od LGD, bo znajdą lepsze środki i łatwiejsze.

Analizując kryteria wyboru najlepszych projektów, proces wdrażania LSR i przyjęty system wskaźników, należy w przyszłości podjąć działania, tak aby UM przekazał dokładną interpretację związaną szczególnie ze wskaźnikami dotyczącymi grup defaworyzowanych i innowacyjności.

6.10. Wartość dodana podejścia LEADER

Analiza działalności LGD „Nad Białą Przemszą” we wszystkich obszarach, które zostały wymienione w LSR ma swoje przełożenie na realizację wskaźników. Bardzo dobra ocena działalności LGD zarówno przez beneficjentów jak i mieszkańców obszaru wskazuje na efektywną i dobrą pracę LGD. Szeroka działalność zarówno w obszarze naborów, jak i projektów poza RLKS wskazuje na efektywną pracę i bardzo dobrą współpracę Biura, Zarządu i Rady. Realizacja tych projektów poza typowym wsparciem na rozpoczęcie czy też rozwijanie

działalności gospodarczej, ma też swoje odzwierciedlenie przy innych projektach (poza RLKS) w obszarze rozwoju infrastruktury turystycznej oraz lokalnego dziedzictwa. Spójny zakres tematyczny realizowanych działań z pewnością jest dobrym kierunkiem dla tworzenia markowego obszaru turystycznego i zdecydowanie przyczyniają się do wzmocnienia potencjału całego obszaru LGD „Nad Białą Przemszą”.

W przyszłości należy zatem wzmocnić rozwój tego terenu w obszarze markowej turystyki, wykorzystującej z jednej strony działalności innowacyjne, ale z zachowaniem i kultywowaniem dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. Analizując działalność LGD, należy podkreślić, iż przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie i względem wiodącego tematu jakim jest rozwój kapitału społecznego i aktywności gospodarczej.

7. Podsumowanie. Wnioski i rekomendacje.

1. Jedną z najważniejszych cech działania LGD „Nad Białą Przemszą” jest jego wielofunduszowość. Już dzisiaj projekty z poza LEADER-a stanowią większą część budżetu LGD. Należy zwrócić uwagę, że cele projektów finansowanych z poza LEADER-a są komplementarne z celami zawartymi w LSR. Należy utrzymać taki kierunek rozwoju stowarzyszenia LGD „Nad Białą Przemszą”.
2. Analiza wyników badań wśród mieszkańców może stanowić kierunek działalności LGD w przyszłym okresie. W przyszłości należy kontynuować działania „miękkie” czyli szkolenia, festyny, spotkania, oraz aby zwiększyć integrację lokalnej społeczności dzięki, którym może wzrosnąć poziom kapitału społecznego wśród mieszkańców objętych LSR-em.
3. Należy kontynuować działalność LGD w obszarze wydatkowania środków zarówno na podejmowanie jak i rozwijanie przedsiębiorczości. Ponadto należy wzmocnić działalność informacyjną wśród mieszkańców gmin, tak aby byli świadomi jakie są możliwości wsparcia projektów rozwijających infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną i projektów proekologicznych.
4. Obszar LGD „Nad Białą Przemszą” charakteryzuje się bogatym dziedzictwem przyrodniczo-krajobrazowym oraz kulturowym, dlatego rozwój tego obszaru powinien być skoncentrowany na podnoszeniu jakości infrastruktury turystycznej. Takie działania są ważne ze względu na rentę położenia.
5. Zdefiniowane w LSR grupy defaworyzowane wymagają dalszego wsparcia. Pozytywnym jest fakt, iż pracownicy Biuro i Rada LGD dostrzega potrzebę dalszego kierowania środków finansowanych do tych grup. Należałoby zatem uwzględnić te grupy w kolejnych zadaniach LGD „Nad Białą Przemszą”.
6. W zakresie innowacyjności, należy podkreślić, iż zrealizowane projekty w obszarze rozwoju kapitału społecznego i rozwoju gospodarczego powinny dotyczyć rozwoju kapitału społecznego i poprawy jakości życia, szczególnie grup defaworyzowanych. Ważne w przyszłości powinny stać się działania na rzecz poprawy jakości życia seniorów.
7. W przyszłości należy wzmocnić rozwój tego terenu w obszarze markowej turystyki, wykorzystującej z jednej strony działalności innowacyjne, ale z zachowaniem i

kultywowaniem dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. Analizując działalność LGD, należy podkreślić, iż przeprowadzone w ramach LSR i projektów z poza LEADER-a inwestycje są komplementarne względem siebie i względem wiodącego tematu jakim jest kapitał społeczny i gospodarka.

8. Spis tabel i wykresów.

Rysunek 1 Obszar działania LGD.....	18
Tabela 1 Lokaty gmin w województwie w poszczególnych kategoriach.....	24
Tabela 2 Historia naborów	40
Tabela 3 Rzeczowa realizacja planu działania	45
Tabela 4 Finansowa realizacja planu działania.....	55
Tabela 5 Projekty realizowane przez LGD finansowane poza RLKS	62
Tabela 6 Szkolenia pracowników	68
Tabela 7 Szkolenia członków organów LGD w okresie od 1.01.2016 do 31.05.2021.....	70
Tabela 8 Realizacja planu komunikacji	72
Tabela 9 Doradztwo w biurze LGD	79
Tabela 10 Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji.....	84
Wykres 1 Ludność gmin obszaru LGD.	19
Wykres 2 Dochody gmin - wskaźnik G.....	21
Wykres 3 Wydatki na 1 mieszkańca	23
Wykres 4 Udział kobiet i mężczyzn wśród osób pracujących.....	26
Wykres 5 Udział kobiet i mężczyzn wśród osób pracujących (2)	26
Wykres 6 Bezrobotni a liczba ludności	27
Wykres 7 Bezrobotni a liczba ludności wg płci.....	28
Wykres 8 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym.....	29
Wykres 9 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców.....	30
Wykres 10 Ludność w wieku przed- po- i produkcyjnym	33
Wykres 11 Saldo migracji	34
Wykres 12 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej	35
Wykres 13 Turystyczne obiekty noclegowe	36
Wykres 14 W jaki sposób docierały do Pana/i informacje dotyczące LGD? (N=114).....	80
Wykres 16 W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w LGD? (N=21).....	81
Wykres 17 Czy LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków? N=21	82
Wykres 18 Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku? (N=21).....	83
Wykres 19 Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD (N=21)	85
Wykres 20 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany? (N=114).....	87
Wykres 21 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany? (N=114).....	88
Wykres 22 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany? (N=114).....	89
Wykres 23 Czy korzystał/a Pan/i z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD funkcjonujące na terenie gminy, w której Pan/i mieszka? (N=114).....	90

Wykres 24 Które z wymienionych obszarów wymagają dofinansowania w Pana/i gminie? (N=114) .. 91

9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania.

Ankieta dla mieszkańców obszaru LGD Nad Białą Przemszą

Prosimy o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej efektów funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania Nad Białą Przemszą. Ankieta jest anonimowa, co znaczy, że nie gromadzimy żadnych danych, które mogą pozwolić na identyfikację osób ją wypełniających. Wypełnienie ankiety trwa 10 minut.

Z góry dziękujemy za pomoc!

Lokalna Grupa Działania Nad Białą Przemszą

1. Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Mieszkańcy mieli większy wpływ na to, co dzieje się w gminie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawiła się sytuacja na rynku pracy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Powstały nowe firmy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Pojawiły się nowe formy wsparcia dla ludzi młodych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Podejmowano inicjatywy, których celem było wsparcie osób starszych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększyła się liczba inicjatyw służących kultywowaniu lokalnej tradycji	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawiły się relacje pomiędzy mieszkańcami	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększył się ruch turystyczny	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawił się stan zabytków	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

Pojawiły się nowe formy spędzania wolnego czasu	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawił się stan infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększyła się liczba wydarzeń kulturalnych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Przestrzeń publiczna stała się bardziej estetyczna	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

2. Proszę wyobrazić sobie, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale środków finansowych w gminie, w której Pan/i mieszka. Które z wymienionych obszarów wymagają dofinansowania?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Promocja obszaru	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Oferta kulturalna	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Infrastruktura sportowa	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Drogi	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Infrastruktura społeczna (świetlice, miejsca spotkań)	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Szkolenia i warsztaty dla mieszkańców	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Działalność organizacji pozarządowych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Tworzenie nowych miejsc pracy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Opieka nad osobami starszymi	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

Wsparcie dla istniejących firm	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Dofinansowanie dla osób planujących założyć firmy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

3. Czy słyszał Pan/i o Lokalnej Grupie Działania? Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a) Tak → Proszę przejść do pytania nr 4.
b) Nie → Proszę przejść do pytania nr 5.

4. W jaki sposób docierały do Pana/i informacje dotyczące Lokalnej Grupy Działania? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czytałem/am publikacje w prasie na temat działalności LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stronę internetową LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytałem/am informacje o LGD na stronie gminy	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stoiska LGD podczas imprez lokalnych lub festynów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się o działalności LGD od znajomych i/lub rodziny	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z tablic informacyjnych, billboardów i plakatów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z wydawanych przez LGD publikacji i/lub materiałów promocyjnych	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Uczestniczyłem w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem profil LGD na Facebooku	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

5. Czy korzystał/a Pan/i z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD działające na terenie gminy, w której Pan/i mieszka? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czy korzystał/a Pan/i z infrastruktury, której powstanie bądź modernizacja były dofinansowane ze środków LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy brał/a Pan/i udział w szkoleniach organizowanych w ramach projektów dofinansowanych przez LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy brał/a Pan/i udział w spotkaniach organizowanych przez LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy uczestniczył/a Pan/i w imprezach lokalnych dofinansowanych ze środków LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

6. Proszę wskazać, w którym przedziale wiekowym się Pan/i mieści. Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a) 18-25 lat
- b) 26-35 lat
- c) 36-45 lat
- d) 46-55 lat
- e) 56-65 lat
- f) 66 lat lub więcej

7. Proszę podać swoją płeć. Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a) Kobieta
- b) Mężczyzna
- c) Wolę nie podawać.

Ankieta dla beneficjentów LGD Nad Białą Przemszą

Prosimy o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania Nad Białą Przemszą. Ankieta jest anonimowa, co znaczy, że nie gromadzimy żadnych danych, które mogą pozwolić na identyfikację osób ją wypełniających. Wypełnienie ankiety nie powinno zająć więcej niż 10 minut.

Ankieta powinna zostać wypełniona przez osobę, która jest lub była realizatorem projektu wspartego przez Lokalną Grupę Działania (np. polegającego na założeniu działalności gospodarczej). W przypadku, gdy beneficjentami wsparcia był podmiot (Urząd Gminy, Ośrodek Kultury, Organizacja Pozarządowa, OSP, KGW), ankieta powinna zostać wypełniona przez osobę, która w ramach danego podmiotu była bezpośrednio zaangażowana w realizację dofinansowanego projektu.

Z góry dziękujemy za pomoc!

Lokalna Grupa Działania Nad Białą Przemszą

W jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”? (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

- a) Zdecydowanie zgadzam się
- b) Raczej zgadzam się
- c) Trudno powiedzieć
- d) Raczej nie zgadzam się
- e) Zdecydowanie nie zgadzam się

W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w Lokalnej Grupie Działania?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czytałem/am publikacje w prasie na temat działalności LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stronę internetową LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytałem/am informacje o LGD na stronie gminy	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stoiska LGD podczas imprez lokalnych lub festynów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się o działalności LGD od znajomych i/lub rodziny	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z tablic informacyjnych, billboardów i plakatów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z wydawanych przez LGD publikacji i/lub	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

materiałów promocyjnych			
Uczestniczyłem/am w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am profil LGD na Facebooku	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Dlaczego zdecydował/a się Pan/i (lub podmiot reprezentowany przez Pana/ią) na złożenie wniosku o przyznanie pomocy finansowej do LGD? Proszę wybrać jedną odpowiedź, która najlepiej opisuje główny powód złożenia wniosku do LGD.

- a) Było to jedyne dostępne źródło finansowania mojego projektu
- b) Nie otrzymałem/am dofinansowania z innych środków/innego programu
- c) Chciałem/am skorzystać z nadarzającej się okazji otrzymania środków
- d) Zostałem/am zachęcony/a do złożenia wniosku przez LGD
- e) Na moją decyzję wpłynęła możliwość skorzystania z doradztwa w biurze LGD

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie składania wniosku? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Wsparcie polegające na udzieleniu informacji o możliwości uzyskania	Tak	Nie
---	-----	-----

dofinansowania dla mojego projektu		
Wsparcie w zapoznaniu się z zasadami uzyskania dofinansowania	Tak	Nie
Wsparcie polegające na wskazaniu prawidłowych wzorów wniosków i instrukcji do nich	Tak	Nie
Wsparcie w zakresie ustalenia koncepcji projektu aby spełniał kryteria wynikające z LSR	Tak	Nie
Porady w zakresie wypełniania dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku	Tak	Nie
Wyjaśnienie szczegółowych zasad oceny wniosków	Tak	Nie

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie realizacji projektu? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie rozliczenia projektu? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
---	--------------------------	--------------------	-------------------	------------------------	------------------------------	--

Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Czy obecnie pozostaje Pan/i w kontakcie z LGD? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Uczestniczę w spotkaniach organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Kontaktuję się telefonicznie z przedstawicielami LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytam komunikaty na stronie internetowej LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Mam osobisty kontakt z przedstawicielami LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Kontaktuję się w inny sposób	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Nie mam z LGD żadnego kontaktu	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Czy brał/a Pan/i lub organizacja którą Pan/i reprezentuje udział w tworzeniu LSR? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź.

- a) Tak
- b) Trudno powiedzieć
- c) Nie

Kto był głównym odbiorcą efektów Pani/a projektu/ projektów? Proszę wybrać jedną odpowiedź, która najlepiej opisuje Pana/i projekt.

- a) Ja i moja rodzina
- b) Moja organizacja
- c) Ogół mieszkańców gminy/ obszaru LGD

- d) Turyści
- e) Przedsiębiorstwa
- f) Inne

Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD.

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Procedury wyboru wniosków o dofinansowanie w LGD były dla mnie czytelne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Kryteria wyboru wniosków były dla mnie jednoznaczne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Kryteria wyboru wniosków pozwalały na wybór najlepszych projektów	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Jeśli będzie to możliwe, w przyszłości chciałbym/łabym ponownie skorzystać ze wsparcia LGD	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Czy na etapie przygotowania, realizacji lub rozliczania projektu pojawiły się jakieś problemy wpływające negatywnie na jego przebieg bądź rezultaty?

- a) Tak → *Proszę odpowiedzieć na następne pytanie.*
- b) Nie → ***Dziękujemy za wypełnienie ankiety!***

Jakie to były problemy? *Na pytanie odpowiadają tylko osoby, które w poprzednim pytaniu wybrały odpowiedź „Tak”. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.*

Problemy bezpośrednio związane z przedmiotem projektu (np. problemy wynikające z branży w której działa przedsiębiorca, odbiorcami działań NGO lub uzgodnieniami dotyczącymi przebiegu tras rowerowych w projekcie gminnym)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy finansowe (np. z wypłatą dofinansowania, kredytem na realizację zadania, zmiennością cen w czasie realizacji zadania względem wpisanych we wniosku)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy formalno-prawne	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy personalne (np. z pracownikami, członkami/ partnerami itp.)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy z terminową realizacją harmonogramu (opóźnienia itp.)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Trudność w dostępie do informacji na temat składania, realizacji lub rozliczenia projektu	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy wynikające z wprowadzenia w Polsce stanu pandemii	Tak	Trudno powiedzieć	Nie